This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Det här är en digital kopia av en bok som har bevarats i generationer på bibliotekens hyllor innan Google omsorgsfullt skannade in den. Det är en del av ett projekt för att göra all världens böcker möjliga att upptäcka på nätet.

Den har överlevt så länge att upphovsrätten har utgått och boken har blivit allmän egendom. En bok i allmän egendom är en bok som aldrig har varit belagd med upphovsrätt eller vars skyddstid har löpt ut. Huruvida en bok har blivit allmän egendom eller inte varierar från land till land. Sådana böcker är portar till det förflutna och representerar ett överflöd av historia, kultur och kunskap som många gånger är svårt att upptäcka.

Markeringar, noteringar och andra marginalanteckningar i den ursprungliga boken finns med i filen. Det är en påminnelse om bokens långa färd från förlaget till ett bibliotek och slutligen till dig.

Riktlinjer för användning

Google är stolt över att digitalisera böcker som har blivit allmän egendom i samarbete med bibliotek och göra dem tillgängliga för alla. Dessa böcker tillhör mänskligheten, och vi förvaltar bara kulturarvet. Men det här arbetet kostar mycket pengar, så för att vi ska kunna fortsätta att tillhandahålla denna resurs, har vi vidtagit åtgärder för att förhindra kommersiella företags missbruk. Vi har bland annat infört tekniska inskränkningar för automatiserade frågor.

Vi ber dig även att:

- Endast använda filerna utan ekonomisk vinning i åtanke
  Vi har tagit fram Google boksökning för att det ska användas av enskilda personer, och vi vill att du använder dessa filer för enskilt, ideellt bruk.
- Avstå från automatiska frågor
  Skicka inte automatiska frågor av något slag till Googles system. Om du forskar i maskinöversättning, textigenkänning eller andra områden där det är intressant att få tillgång till stora mängder text, ta då kontakt med oss. Vi ser gärna att material som är allmän egendom används för dessa syften och kan kanske hjälpa till om du har ytterligare behov.
- Bibehålla upphovsmärket
  Googles "vattenstämpel" som finns i varje fil är nödvändig för att informera allmänheten om det här projektet och att hjälpa dem att hitta ytterligare material på Google boksökning. Ta inte bort den.
- Håll dig på rätt sida om lagen
  Oavsett vad du gör ska du komma ihåg att du bär ansvaret för att se till att det du gör är lagligt. Förutsätt inte att en bok har blivit allmän egendom i andra länder bara för att vi tror att den har blivit det för läsare i USA. Huruvida en bok skyddas av upphovsrätt skiljer sig åt från land till land, och vi kan inte ge dig några råd om det är tillåtet att använda en viss bok på ett särskilt sätt. Förutsätt inte att en bok går att använda på vilket sätt som helst var som helst i världen bara för att den dyker upp i Google boksökning. Skadeståndet för upphovsrättsbrott kan vara mycket högt.

Om Google boksökning

Googles mål är att ordna världens information och göra den användbar och tillgänglig överallt. Google boksökning hjälper läsare att upptäcka världens böcker och författare och förläggare att nå nya målgrupper. Du kan söka igenom all text i den här boken på webben på följande länk `http://books.google.com/`

Mir

~~Ali Gaus~~

FREDMANS

EPISTLAR.

THE NEW YORK
PUBLIC LIBRARY

ASTOR, LENOX AND
TILDEN FOUNDATIONS

Företal.

Ypperlige Författare (om andre är ingen frå-
a) gjorde väl för Vitterheten och sin egen
eder att, medan de lefva, sjelfve samla och
tgifva sine Arbeten. Kanske finnes ett sätt
tt göra ännu bättre: det vore att dela denna
örsorg med sine Vänner.

En Författares sanna *Vänner* äro de som,
örenade genom smak för samma yrken, äga
n själ att fullkomligen känna och värdera
ans Skrifter, mod att tillstyrka uppoffringar,
og att tjena mer än smickra; och som älska
Personen, men än mer hans Ära.

Det är ofta icke nog för en Auctors ära,
tt bli känd för hvad han skrifvit; men ock
tt bli frikänd från hvad han ej skrifvit, el-
er, det som är detsamma, hvad han icke fullt
illar: ty hvilken är den Författare, som vå-
gar säga med Gud, att *allt, hvad han gjort,*
ar ganska godt? — Men nu är man, i lärd,
om i allmän mening, icke Far till andra
arn, än dem man sjelf erkänner.

Man vill med dessa strödda reflexioner
afva sagdt, att det Verk, hvars början nu
fverlemnas i Allmänhetens händer, är icke
n obesedt sammanföst massa af allt, hvad en
Auctors hand författat, och endast bestämd af
förläggarens vinst; men en *Unplaga för Snil-*
et, men en af den lefvande Skålden sjelf, i

råd med sine Vänner, öfversedd, granskad och urvald Samling af hans odödelige Arbeten.

Om hvarje Auctors Skrifter, spridde efter hand, under en lång följd af år, i vanskliga, lösa, kringflygande papper, lätt löpa fara att antingen förkomma, eller misshandlas, stympas och frånkännas sin Upphofsman; huru mycket mera de Snillefoster, som, sällan alstrade vid skrifbordets lugn, men i en stormande glädjes hvirfvel, straxt i deras födslostund tagit sin flygt ur Författarens hand utan att dit återvända, spridt sig omkring till hö och stugor, att läras af den okunniges som kunniges mun: Skrifter, som således blott förvarades i ett otroget minne, eller ock i några Samlares afundsamme gömmor, hvarur att dem draga, hopsamla, jemföra, fordrats Författarens egen hand och öga.

Men hvad som allenast fortplantades genom minnet, hvad derföre med tiden skulle lättast förloras, vexla, förskämmas; var Musiken till dessa Arbeten. Man vet, att de fleste hafva gift sig tillsammans med förut kände Melodier; andre finnas dock, som erkänna samma Skapare med Versen, och nästan alle hafva mer eller mindre emottagit Skaldens ändringar och förbättringar. Till evigt säker hugkomst, behöfde de således att af en skickelig hand en gång för alla omedelbarligen flyttas från Auctorns röst på papperet: detta är hvad som ock skett.

Säkert känner man ännu ej mer än till hälften dessa Poemers värde, om man blott känner dem som Poemer. Aldrig ännu vor

Skaldekonst och Tonkonst mera systerligt förente. Det är icke Vers, som äro gjorde till denna Musik; icke Musik, som är satt till dessa Vers: de hafva så iklädt sig hvarsandras behag, så sammansmält till *En* Skönhet, att man föga kan se, hvilken mest skulle sakna den andra för sin fullkomlighet: Verserne, att rätt fattas; eller Musiken, att rätt höras.

Olycklig den, som utan öra och röst vill dömma om dessa Arbeten; men brottslig den, som efter vanlige reglor vågar att granska hvad ej kan jemföras, hvad som varit utan mönster, och skall blifva utan efterföljd. Och dessa Skrifter af egit slag, som icke blifvit anlagde på en öfvertänkt plan, icke vers för vers bildade, sammansatte, polerade; men ögnablicks-skapelser, men tjusnings-utbrott, men foster af sann ingifvelse, som, om jag så får säga, helgutne frambrustit ur en lågande bildnings sköte — har man väl rätt att kalla dem *Arbeten?* att anse dem som *Författade?* att pröfva dem efter Verskonstens allmänna lagar? — Säg icke, kalla, *Läsande* Man! "detta är fel mot Språket, Smaken"... Ag Skaldens känsla, äg Ynglingens hjerta, älska, drick, sjung: och du skall se dessa fel förvandlas till snilledrag, eller skall du ej se dem.

Det gifves andra lagar, helige lagar: Anständighetens, Sedernes... Man förblande ej dessa termer:

Anständigheten kom; och Sederne försvunno.

Aldrig har man i någon tid mera ropat på Anständighet; och aldrig hafva Sederne . . .

varit mera förskämde: skulle Declamatören utropa — Det är falskt, öfverdrifvit; det har gifvits tider, då både Anständighet och Seder försvunnit; — och hvad är den förra, om ej ett offer åt de senare? — Men medgifvom ock, att de ej äro i tilltagande; under det att deras yta, deras drägt eller larf, deras synbara uttryck i skick, tal och skrifter, kort sagdt, Anständigheten, dag ifrån dag allt strängare yrkas.

Hvad denna Anständighet i Tal och Skrift angår, så synes härvid, som i många andra moraliska ämnen, vår Allmänhets begrepp ännu föga stadgadt. Sant är ock, att det skall och bör vexla från stånd till stånd, från class till class, i förhållande af olika seder och upplysning. Men ofta händer bland folk af samma upphöjning i samhället, att den ena fördömmer som högst oanständigt, hvad den andra gillar som en tillåtelig frihet. Hvad är skillnaden dem emellan? — Jag vill med en berättelse säga min tanka:

"För en tid sedan befann jag mig i en talrik samling af båda könen, i hvad man kallar *Godt Sällskap*, till och med af *God Ton*. En ung Man inträdde: hans blotta utseende ingaf redan en böjelse till glädje. Han talade; man förtjustes. Han berättade vissa äfventyr af nog vansklig natur, han nyttjade uttryck i hög grad frie; men allt skedde med den qvickhet som blott ådrog beundran, de yra språng, den öfverhalkande lätthet, och framför allt den Glädtighet, som ej lemnade tid att rodna förr'n man skrattat, då det redan var

försent, och då minnet af ett skämt redan gifvit sitt rum åt uppmärksamhet på ett nytt. Sjelfve Sedernas Väktare, vördige Ambetsmän, ärbara Matronor, Åldern som Ungdomen, alla hörde och logo, alla instämde i denna Mannens beröm, och han böds att stadna qvar. — Förförd af exemplet, trodde en annan bland Sällskapet genom samma slags skämt kunna vinna samma framgång. Men de likaste saker äro alltid mycket olika. Hvad naturen nekat, söker konsten såfängt ersätta. Hans ansigte saknade dessa spelande drag, detta eldspråk af själen, som ofta talar mer eller bättre än sjelfva talet; än höjer ett uttryck, än fyller dess brist, än skyler den tydlighet det förmycket skulle äga. Hans ton var släpande; hans åtbörder tvungne. Detta gaf åt hans skämt ett tycke af öfverläggning, som gör att ett infall aldrig roar fast det är roligt, alltid sårar när det är fritt. Hans skick tycktes säga vid hvarje infall: *hör huru qvickt!* och sedan han fällt det: *skrattar ni ej?* Det tycktes varna en för att rodna; och derföre rodnade man åt allt. Det oskyldiga blef tvätydigt, och det tvätydiga plumpt. Snart började nu alla solfjädrar att fläkta, alla pannor att rynkas, alla munnar att gäspa. Fruntimren fingo *migraine*, och gingo ur rummet, den ena efter den andra. Karlarne började andra samtal. Den misslyckade Skämtaren smög flat sin kos, och Värden gaf honom tillkänna med en betydande mine, att man undanbad sig hans återkomst." — Det är likväl visst, att den senares skämt, hvad *Saken* angick, icke sårade

Sederne mer än den förres. Skillnaden låg i *Sättet.*

Enligt tillkännagifvande i Prenumerationssedlarne, hade man först ämnat att utgifva dessa Arbeten under en allmän Titel af *Den Svenske Anakreon*; ett namn, som redan länge blifvit tilldeldt Författaren, men kanhända ej nog ärofullt. Det är sant, desse Skalder hafva båda sjungit om samma ämnen, om Vin och Kärlek: båda sjungit förträffligt; men detta är allt hvad de äga gemensamt. De hafva målat på samma duk, varit ingifne af samma Anda; men för öfrigt hvad olikhet i teckning, i färgor, i figurernas former, deras ställningar, scenens val! Den ena öm, ljuflig, intagande, fin: den andra yr, häftig, förvånande, rik. Att jemföra dem båda, är att jemföra cascaden, dess språng, dess brusande svall kring fältet, med källan som lent genom ängens sköte ormar sig fram utan dån och bölja.

Man skulle kanhända, hvad Stylen beträffar, med mera skäl kunnat nämna vår Skald för den *Svenske Pindarus:* så djerf är dess flygt, så rik dess bildning. Men förkastom dessa jemförelser. De äro ofta skadelige, alltid felaktige. Det är genom dem som Författare, sedde på en enda förliknad svagare sida, af Granskaren dömts någon gång med en stränghet, som haft sken af orättvisa. Förgätom aldrig, att hvarje sant Snille måste äga sin egen, ursprungliga form, vara *sig* och ingen

annan; att den onyttiga frågan om Författares *likhet* leder som oftast till den förhatliga frågan om deras inbördes *företräde*; att denna icke kan afgöras; att Snillen äro att anse som oändliga storheter, således *omätlige*; och att Allmänheten i synnerhet icke äger deras måttstock. — Vi skola då finna, att det största beröm för hvarje ypperlig Författare, för Bellman som för Anakreon, är att den ena var — *Anakreon*; den andra — *Bellman*.

Må mig förlåtas ännu en sanning!

Om enahanda Artister, ehuruväl till naturen hvarsandras Vänner och sannaste Domare, icke äro det alltid; så ligger utan tvifvel ett stort skäl härtill i en Allmänhets falska och inskränkta omdömen, dess vana att jemföra, dess högmod att utstaka snillens rang, och dess alltför njugga förråd af aktning att tilldela en, utan att fråntaga en annan.

Stockholm d. 6 Octob. 1790.

J. H. Kellgren.

Efterföljande Samling af Fredmans 82 Epistlar är af mig, så till Poesien som Melodierne, öfversedd, rättad och erkänd.

Stockholm den 24 September 1790.

Carl Michael Bellman.

Personerna,

som nämnas i Fredmans Epistlar.

Fredman; namnkunnig Urmakare i Stockholm, utan ur, verkstad och förlag.

Ulla Winblad; Nymph och Prestinna i Bacchi Tempel. Fadren fordom Corporal vid Gardet.

Fader Berg; Tapetmålare, och Stadsvirtuos på flera instrumenter.

Fader Bergström; Namnsdagsblåsare i Cathrinatrakten.

Corporal Mollberg; ägde hus på Hornsgatan; var en tid Fabriksidkare; så Ryttare, utan hus, häst och schabrak; omsider Dansmästare.

Erik Bergström; en passagerare, merendels Marskalk och Taffeltäckare på bröllop och baler.

Christian Wingmark, gemenligen kallad *Wingmark med stora peruken;* ägde i proportion samma skicklighet på fleut-douce, som den ännu lefvande blinda virtuosen Colling.

Anders Wingmark; Klädmäklare i Urvädersgränd, för detta mycket glad och småförståndig.

Per Bergström, allmänt kallad *Brodren Per;* mycket vig i caprioler, och att slänga en rival ur polskan efter takten; öfvermåttan rolig man, och med rundt hår.

Christian Samuel Bredström; en passagerare, såg ej oftare dagsljuset än genom buteljbotten; dess vistande obekant.

Peter Bredström; Commissionär.

Norström; Sjötullsbesökare, förmäld med Ulla; Fadren Trädgårdsmästare i Dauerska trädgården; har

ingen röst, spelar intet instrument, förskrifver sjelf sina viner.

Kilberg, allmänt *Pharaos Bagare* kallad; fordom Bacchi Ordens Officiant och Härold.

Fader Kulkus; merendels sysselsatt med vittnesmål, sällan åsyna vittne.

Wetz, Joachim; Instantietrampare och Bröllopspoet.

Jergen Puckel; under Hallrätten.

Benjamin Schwalbe; likaledes.

Fader Movitz; Constapel, namnkunnig af sin Concert på Tre Byttor; componerat musiken till *Serlachii Vårblomma.*

Fröman; Dödgräfvare, och Tractör i Bensvarfvarträdgården. Död och begrafven.

Gumman på Thermopolium; Caffehus i Myntgränden, så kalladt på 70-talet.

Lotta; dess Jungfru.

Ormens Pigor; ett Tractörsställe i Staden, der Fader Bergström gemenligen spelade: *Nu hvilar hela jorden*, se'n han hunnit från Cathrinatrakten och ärnade sluta.

Mutter på Tuppen;

Mor på Fyrkanten;

Mor Maja Myra i Solgränd;

Kolmätars Lotta;

Sophia på Lokatten;

Jeanna, som tappa sin rubin;

Gretgen, Styrmansdottren, med flera, kännas nog af de ställen, der de af *Fredman* i Epistlarna nämnas.

1.

Fredmans Epistel

Till Cajsa Stina.

Sant va då, ingen dricker: drick, kåre bröder! Skåder glasenom på bordenom i krogenom: betraktom stopenom på hyllomen inom skåpdörrenom: märker, huru det glänsande tennstopet, som Cajsa Stina står der och håller, liksom talar till dig: *Hej, kära själ! fukta din aska.* Friliga, kåra systrar! Friliga, mina bröder! Veten I, huru det kommer mig före? Jo, det kommer mig så före, som ingen kan komma sig före, förr än vi ta oss en klunk. Hur sa? Hva ba? — *Gutår, kära själ!*

* * *

Gutår, båd' natt och dag!
Ny vällust, nytt behag!
Fukta din aska:
Fram, bränvinsflaska:
Lydom Bacchi lag:
Gutår, båd' natt och dag!
Si vår syster Cajsa Stina:
Si, hur hennes flaskor skina.

Kåra, ta hit stopet, :||: grina:
Grina, svälj och drick, som jag.

* * *

Jag är den, som skall tömma stopet: det är du, som skall slå i: och det åren I, kåre bröder, som hafven att beställa om ölet, att oss intet af saftene tryta må. Mankerar oss bränvin, fallerar oss öl; si, så fallerar oss allt courage. Ytterligare, courage! Huru många årom vi? Legio, ty vi äro många. Gutår, Jergen Puckel! Hej, Benjamin Schwalbe! Sein Diener, Erik Bergström! Dricker du, Anders Wingmark? Redelige broder Berg, och du, Christian Samuel Bredström, som ligger under bordet, gutår! Trampa intet på öket: knäpp på fiolerna: slå på trummorna: håll fast i stopet.

* * *

Gutår, ett laga fång!
Vår sorgedag är lång:
Lång är buteljen:
Trumla reveljen:
Supom om en gång:
Vår sorgedag är lång.
Cajsa Stina står och tappar:
Hela hjertat i mig klappar:
Bara ingen stopet :||: nappar!
Då gör jag min svanesång.

2.

Fredmans Epistel

Till Fader Berg, rörande Fiolen.

Nå, skrufva fiolen,
Hej, spelman, skynda dej!
Kåra syster, hej!
Svara inte nej;
Svara ja, så bli vi glada.
Sätt dej du på stolen,
Och stryk din silfverstrång:
Röda stråken slång,
Och med armen svång:
Gör ej fiolen skada.
Du svettas: stor sak!
I bränvin skall du bada:
Ty under detta tak
Är Bacchi lada.
V:cllo. - - - Ganska rigtigt!
Ditt kall är vigtigt
Båd' för öra, syn och smak.
* * *
Bland nymphernas skara
Är du omistlig man:
Du båd' vill och kan,
Mer än någon ann,
De unga hjertan binda;
Och kärlekens snara
På dina strängar står:

Hvarje ton du slår,
Du ett hjerta får,
Att konstigt sammanlinda.
Just på en minut
Små ögon blifva blinda,
Och flickorna till slut
De bli så trinda.

Vcllo. - - - Hur du bullrar!
Men nymphen kullrar,
Och du skrattar med din trut.

* * *

Jag älskar de sköna,
Men vinet ändå mer:
Jag på båda ser
Och åt båda ler,
Men skiljer ändå båda.
En nymph i det gröna
Och vin i gröna glas:
Lika godt calas!
Båda om mig dras.
Ge stråken mera kåda:
Confonium tag der
Uti min gröna låda:
Och vinet står ju här.
Jag är i våda.

Vcllo. - - - Supa, dricka
Och ha sin flicka,
Är hvad Sancte Fredman lär.

3.

Fredmans Epistel

Till en och hvar af Systrarna, men enkannerligen till Ulla Winblad.

Corno. - - - Fader Berg i hornet stöter:
Si, hur lilla nymphen söter
Svingar sig i en dans!
Corno. - - - Si, hur fader Berg han gapar:
När som Jergen Puckel skrapar,
Stöter han en cadans.
Hurra! si, Ulla dansar:
Engageanter, flor och fransar,
Hvit sultan och blomsterkransar,
Hvita ben! :||:
Si ljus och lampors sken!

* * *

Corno. - - - Valdthorn bör man ha på baler,
Strufvor, nympher- och pokaler:
Stor sak uti fioln!
Corno. - - - Si, hon slånger handen trötter:
Hvita ben och röda fötter:
Si himmelsblåa kjoln!
Hurra! si, bröstet jåser:
Minsta veck i kjolen råser:
Si, hur fader Berg han låser
Noterna. :||:
Hej, kåra far, blås bra!

* * *

Corno. - - - Kåra! blås som sjelfva satan:
Håll valdthornet ut åt gatan:
Herrarna ska gå in:
Corno. - - - Friska grefvar och baroner,
Och husarer och dragoner.
Hej, friskt humör och vin!
Hurra! si, Ulla skrattar:
Si, hvad galonerta hattar:
Paris sin Helena fattar,
Röd och varm. :||:
Blås, fader Berg, alarm!

* * *

Corno. - - - Valdthorn hörs i luften mumla,
Och sirener kring mig tumla,
Under Apollos ljud.
Corno. - - - Ulla Winblad, kära syster!
Du är eldig, qvick och yster:
Hvar dag så står du brud.
Hurra! jag hör dig sjunga:
Jag ser Frójas tempel gunga;
Eldar kring i luften ljunga.
Full och våt :||:
Står jag i Charons båt.

4.

Fredmans Epistel

Enkannerligen till Anna Stina.

Hej, musikanter, ge valdthornen våder:
Spotta ut tuggbussen, blås! - - - *Corno.*
Hår mellan kistor och byttor och bråder
Kårlekens förlåt uppslås. - - - *Corno.*
Blås edra hundar, så ska ni få vin,
Änglar och hjertan och bränvin och buska:
Nu valdthornen ruska:
Stå inte och fuska,
Men håll utom fenstret valdthornet, ditt svin!

* * *

Stugan år vacker, med hundra tapeter:
Kåket i kammarn... Hur sa? - - - *Corno.*
Flickan i sången, i sårken, så feter:
Hej, Anna Stina!... Hva ba? - - - *Corno.*
Blås, edra lymlar, till dygdens ruin:
Låt oss tillbedja båd' Bacchus och Fröja:
Vår lusta vi röja,
Vår strupe förnöja:
Vi dö utaf kårlek och lefva af vin.

* * *

Valdthornen lyfta, håll styft uti armen:
Blås, edra bytingar, blås! - - - *Corno.*
Si Anna Stina, så hviter i barmen:
Dyrka upp skönhetens lås! - - - *Corno.*
Kåraste! kommen ihog mina ord:
Kärlekens tempel, dess länder och städer
Å' bolstrar och fjäder,
Trappstenar och bräder
Och gator och gränder och stolar och bord.

5.

Fredmans Epistel

Till the trogne Bröder på Terra Nova i Gaffelgränden.

Kåre bröder! så låtom oss supa i frid,
I denna hår verldenes ondsko och strid:
Låt oss streta,
Arbeta,
Stampa,
Trampa,
Drufvorna pressa, ty ån år det tid.
The Ölepheser å' stridbare mån:
The Gutårintèr hofvera, ja men,
Blifva besatta,
Och skratta
Och supa
Och stupa
Emellan buteljerna se'n.

* * *

Slå i stopenom, bröder, slå locket ihop:
Fly allan förargelse, tóm edra stop;
I all kåttja
Och flåttja:
Stampa,
Trampa

Nu Bacchi pressar, vid klingande rop.
Bränvins-apostlar uppstiga hvar dag,
Stöta basuner, förkunna vår lag:
Rusta och rasa
Och flasa
Och mumla
Och tumla
Som hjeltar i blodiga slag.

* * *

Gå då ödmjukt till flaskan: inbördes gutår!
Gå baklänges bort, der som nykterhet rår:
Var nu listig
Och dristig,
Stampa,
Trampa;
I Bacchi vingård stå qvar der du står.
Drick, min Theophile, strupen är djup:
Si, i Damasco der ligger en slup,
Fuller med flaskor,
Damaskor,
Kantiner
Och viner.
Å kära! ro hit med en sup.

6.

Fredmans Epistel

Till the Galimater på hinsidon then Konungsliga Djurgårdenom.

Kåraste bröder, systrar och vånner,
Med helso och frid!
Med öl, som bränner,
Hjertat kringränner,
Fetmar och spänner,
Gör krogdörren vid.
Drick, drick, nu är tid. *Fin.*
Hör på fiolerna,
Systrar, med sång:
Ruska på kjolarna,
Hoppa i språng.
Ulla! bjud opp:
Svång din salopp:
Skönhetens knopp
Blommar i topp:
Ögat vill blunda, och fingret det känner. *D. C.*

* * *

Bort med all ångslan, kåraste själar!
Sitt ner på en stol.

Hör, spelman grålar,
Stryker och trålar:
Med sina hålar
Han slår sin fiol
Och raglar mot bol. *Fin.*
Men fyll i krusena
Bränvin och vin,
Och tag af ljusena,
Lilla cusin!
Lotta! gif hand:
Nig litet grand:
Sup ock ibland:
Kärlekens band
Bindas i sångar, på ångar och fjålar. *D. C.*

7.

Fredmans Epistel,

om synes vara en Elegi, skrifven vid Ulla Winblads sång, sent om aftonen.

Fram med basfiolen, knäpp och skrufva:
Cello. - - - Skjut skrufven in:
Pip och kuttra, som en turturdufva
Cello. - - - För makan sin.
Slång din peruk och bulta din hjessa:
Blif ej svartsjuk, blödig och rädd:
Låt mina ögon tårar pressa
Uppå Ulla Winblads bådd.

* * *

Fader Berg, gutår! Mitt bröst mig klämmer:
Cello. - - - Mitt hjerta känn,
Hur det klappar vid hvar ton du stämmer,
Cello. - - - Och svider se'n.
När jag ser dig, så tänk att jag finner
Kyla, svalka, ro i mitt bröst:
Ty med ditt glas du mig påminner,
Att mot kärlek finnes tröst.

* * *

Men mitt öga ser, som i en dimma,
Cello. - - - Just Eröjas graf:

En paulun, kring hvilken lampor glimma.
Vcllo. - - - Drag skorna af:
Helga det rum, der skönheten kastar
Sina liljor, döden till rof.
Du, min Vestal, till målet hastar,
Och min själ är i behof.

* * *

Si den hvita barmen, hur han flämtar.
Vcllo. - - - Knäpp litet grand!
Si, hur hon sin myrtenkrona hämtar
Vcllo. - - - Utaf min hand.
Si, hennes ögon trotsa just döden
Med sin klarhet, styrka och färg.
Hör hennes sång om jungfrurs öden:
Hör du, hör du, fader Berg?

* * *

Si nu kött och blod i skönsta prydnad
Vcllo. - - - Förklara sig.
Mina känslor från förnuftets lydnad
Vcllo. - - - Nu draga mig:
Draga mig dit, just dit, der du ligger.
Än får du ej lida utaf...
Nu skall du dö, min nymph! — Jag tigger:
Qvickna åter i din graf.

8.

Fredmans Epistel

Till Corporal Mollberg.

Dörrarna öppna, fiolerna klara!
Kom och gå in. - - - *Corno.*
Här är oss lustigt, god' vänner, att vara:
Här få vi vin. - - - *Corno.*
Knäpp nu på basen och stryk violin,
Låt nu valdthornena tala och svara,
Och skönhetens skara
Sig lågra och para,
Och vi oss försvara
Med plit och carbin.

* * *

Kom, mina bröder, och dansa på baler:
Hoppa i fläng. - - - *Corno.*
Ingen gemen, här ä' bara corpraler.
Svinga dig, svång! - - - *Corno.*
Gör enterschacker, med benena slång:
Skramla med löspengar, ören och daler.
Hvad du är fataler
Och länger och smaler
Och fuktig och haler!
I morgon dig hång.

* * *

Lustiga brőder! hvar tage sin flicka:
Slång henne kring. - - - *Corno.*
Hej! i fullt flygande buga och nicka:
Stoja och spring. - - - *Corno.*
Armarna ut, edra lymlar, i ring!
Dra in i helvite, stå ej och hicka:
Ty nu ska vi dricka,
Så hjertat ska picka
Och buken ska spricka:
Det gőr ingenting.

* * *

Blås, edra satar, och hållen er raka,
Hvissla och tjut. - - - *Corno.*
Fősterna őppna, trossbottnarna braka:
Hoppa nu ut. - - - *Corno.*
Armar och ben ska vi krossa till slut:
Ut genom fenstret, och hoppa tillbaka.
Nu flaskorna skaka,
Och safterna smaka,
Och piska din maka,
Och håll nu din trut.

9.

Fredmans Epistel

Till Gumman på Thermopolium Boreale och hennes Jungfrur.

Kåraste bröder, systrar och vånner!
Si, fader Berg han skrufvar och spånner
Strångarna på fiolen,
Och stråken han tar i hand.
Ögat är borta, näsan är klufven:
Si, hur han står och spottar på skrufven:
Ölkannan står på stolen:
Nu knäpper han litet grand:
Vcello. --- Grinar
Mot solen,
Vcello. --- Pinar
Fiolen.
Vcello. --- Han sig förvillar,
Drillar
Ibland.
Kåraste bröder! dansa på tå,
Handskar i band och hattarna på.
Si på Jungfru Lona:
Röda band i skona,
Nya strumpor, himmelsblå.

* * *

Si, Jergen Puckel fläktar med hatten,
Pipan i mun, och bränvin som vatten
Dricker han, och gör fukter
Med hufvud och hand och fot.
Guldguler rock, med styfva dycrenger:
Tätt uti nacken hårpiskan hänger:
Ryggen i hundra bugter,
Och kindbenen stå som klot:
V:cllo. - - - Gapar
På noten,
V:cllo. - - - Skrapar
Med foten:
V:cllo. - - - Pipan han stoppar,
Hoppar
Emot.
Kåraste systrar! alltid honett,
Bröderna dansa jemt menuett,
Hela natten fulla.
Rak i lifvet, Ulla!
Ge nu hand, håll takten rätt.

* * *

Si, hvem är det i nattrock så netter,
Med gula böxor, hvita stöfletter,
Som dansar der med Lotta;
Den der, som har röd peruk?
Ta mej sju tusen! Se två i flocken:
Sydda manschetter, snören på rocken.

Drick, fader Berg, och spotta! —
Tvi! svagdricka gör mig sjuk. —
Vcllo. - - - Kruset
Ska rinna:
Vcllo. - - - Huset
Ska brinna:
Vcllo. - - - Ingen ska klämta,
Flämta,
Min buk!
Käraste systrar! tagen i ring,
Dansa och fläkta, tumla och spring:
Var nu blind och döfver:
Spelman ger nu öfver,
Baglar med fiolen kring.

* * *

Hej, mina flickor! lyfta på kjolen,
Dansa och skratta, hör bastiolen:
Ge fader Berg confonium
Och Hoglands med gröna blan,
Hör, fader Berg, säg du, hvad hon heter,
Hon der vid skänken, vindögd och feter? - -
Gumman på Thermopolium,
Hon är det, ja, ta mig fan:
Vcllo. - - - Trumpen
Och blinder:
Vcllo. - - - Gumpen
Är trinder,

Vicllo. — Halsfrås, min gumma;
Brumma,
Dulcian! —
Kåraste bröder! hår år behag;
Hår år musik och flickor hvar dag:
Hår år Bacchus buden:
Hår år Kårleksguden:
Hår år all ting, hår år jag.

10.

Fredmans Epistel.

Klingar väl vid flöjtraver.

Systrar! hören min musik
Utaf flöjtraverer. - - - *Flauto.*
Ljudet örat skärer. - - - *Flauto.*
Under löje, stoj och skrik
Verldsbekymret vik.
Kära systrar! låt oss alla glada blifva:
Låt oss våra lustar fria tyglar gifva:
Hvar en följe sitt begär:
Glöm allt lifsbesvär.

* * *

Ge nu flöjterna en ton,
Blås för hela läget. - - - *Flauto.*
Nymphen är i taget, - - - *Flauto.*
Och vid Kärleksgudens thron
Dansar jag och hon.
Sköna ögon hvälfva kring och kästa strålar:
Nymphen ger sin hvita hand: kors hur hon prålar!
Hur hon sjunger, ma bergère!
Glöm allt lifsbesvär.

* * *

Kors, hvad prakt i Frőjas tjäll!
Flőjtraverer klinga, - - - *Flauto.*
Och de skőna springa. - - - *Flauto.*
Flőjten ännu hőgre ställ:
Blåsen bra i qvåll.
Si Cupido, med sin fackla, hur han ljungar:
Főtterna i språng, och hela golfvet gungar.
Bara vållust finnes här:
Glőm allt lifsbesvär.

* * *

Mina brőder, lif och mod!
Dansa: hőr, de spela. - - - *Flauto.*
Kom, och hjertan dela. - - - *Flauto.*
Ingen svart och ångslig blod;
Flaskan vår klenod!
Mina barn! főrr'n skőnhet skall ert hjerta såra,
Låten Bacchus heldre få er hjerna dåra:
Och i vinet glad och kår
Glőm allt lifsbesvär.

11.

Fredmans Epistel

Till Bröderne och Systrarna på Lokatten.
Klingar väl vid valdthorn.

Hej, sade Fredman, hvar gång han hörde
valdthorn börja skråla
Corno. - - - Och spelmän såg:
Verlden är ej så ful, som vi henne ångslig
afmåla
Corno. - - - Med storm och våg;
Allt leker för vår hog:
Skönhet i hvar ögnastråla!
Bränvin och dubbelt öl ha vi nog,
Fioler på hvar krog.

* * *

Kåraste systrar uppå Lokatten! heder,
tack och ära,
Corno. - - - Och full musik:
Holländska pipor, regarnsperuker, Ryssar, som svåra,
Corno. - - - Och jungfruskrik! —
Den båtsman, han är rik,
Till Dublin ska han med tjära:
Han der med långa böxorna står,
Han fick bra stryk i går. —

* * *

Edra markattor! stå intet der i fenstrett —
hut! — och kika:

Corno. - - - Bjud opp och nig.
Blås, edra satar! Nu blåser en: blås alla tillika:

Corno. - - - Blås som i krig.
Hej, lustigt! svinga dig,
Anna Stina och Fredrika!
Kjolarna upp, solfjädren i hand!
Gutår, en sup ibland!

* * *

Ge fader Berg nu bränvin: han korsgeväret står och stöter.

Corno. - - - - Du raska dräng!
Gråsgröna böxor, blå rock, grå vest: kors,
hvad du är söter!

Corno. - - - Med gult gehäng!
En hyrvagn — venster svång! —
Ser du inte, kusken höter?
Glasögona på näsan! — Gevär!
Nu belen öppnad är.

* * *

Bröder och systrar! klappa med händren:
valdthornen de tråta.

Corno. - - - Se Mamsell Spaas:

Rosende-röda kjortlar, och blåa strumpor, och fläta,

Corno. --- Och gul carcas!
Rödt vin i gröna glas!
Bröder! låt oss allt förgäta:
Sjungom om kärlek, ropa på vin:
Välkommen, min cusin!

* * *

Der kommer Ulla Winblad: ge rum, och korsgeväret unnan!

Corno. --- Blås nu med force.
Ser du Cupidos altar? Slåpp in den dejliga nunnan:

Corno. --- Stick, om ni tors.
Korsgeväret nu i kors!
Slå till porten, öppna tunnan.
Käraste bröder, amen, gutår!
Det bästa återstår.

12.

Fredmans Epistel.

Elegi öfver Slagsmålet på Gröna Lund.

Gråt, fader Berg, och spela:
Din pipa sorgligt stäm,
Flauto. - - - Och röret kläm.
Mitt bröst kan ingen hela:
Det frustar öl och märg.
Flauto. - - - Blås, fader Berg!
Mårk, denna stora stuga,
Du full af flickor mins,
Är nu så tom, att knappt en enda fluga
Uti taket fins. - - - *Flauto.*
Här syns ej Jergen Puckel mer med hatten buga
Som en Prins. - - - *Flauto.*

* * *

Här syns ej bord och bänkar;
Blott dörrar utan lås.
Flauto. - - - Din pipa blås.
Der förr sågs glas och skänkar,
Och bröder stå i ring,
Flauto. - - - Syns ingen ting.
Der förr du stod, till venster,
Och på ditt valdthorn gol,
Nu synes bara sönderslagna fenster
Och en gammal stol. - - - *Flauto.*

Här fåfängt spelmän nånsin vänta fler förtjenster
Med frol. - - - *Flauto.*

* * *

Der förr hvar tilja darra
Vid stampning, larm och dån,
Flauto. - - - Syns ej en spån.
De murkna plankor knarra,
Och skorsten svigtar nu.
Flauto. - - - Blås, kåra du!
Der förr man såg trompeter
Ur fenstren stickas ut,
Syns trasor af gardiner och tapeter
Flåkta hvar minut. - - - *Flauto.*
Och fåfängt ser man håstar, vagnar och carreter
Vid hvar knut. - - - *Flauto.*

* * *

När bröder ej förlikas,
Plår leken lyktas så.
Flauto. - - - Min rygg är blå.
En örfil kan undvikas,
När som man ingen ger.
Flauto. - - - Blås inte mer.
Hvar en ej mer må dricka,
Ån honom är beskärdt:
Ty i corpralens kanna nåsan sticka,
Det är intet vårdt. - - - *Flauto.*
Och aldrig nånsin dansa med en annans flicka,
Har jag lärt. - - - *Flauto.*

13.

Fredmans Epistel

Till Brodren Bredström.

Nå, å' nu alla församlade här,
Erik Bergström och brodren Per,
Benjamin Schwalbe? — Oui, mon frère,
Vi å' alla här. —
Piskorna smälla och kuskarne slåss:
Nu komma vagnar och chåsar och tross:
Herrskapet stimma vid lyktor och bloss,
Och kuskarne slåss.
Slägter och anförvandter,
Nympher och musikanter!
Corno. - - - Balen öppnad är.
Anders Wingmark med sin Fru,
Peter Bredström med sin Kårsta!
Hej, gutår! en sup ännu:
Den var af de smårsta.
Skål, Anders Wingmark! välkommen, bror!
Och gutår, Otto Olssons mor:
Syster Jeanna med bjefs och flor,
Salopp och röda skor!

* * *

Ödmjuka tjenare! Si fader Berg:
Valdthorn af messing, med bulor och erg:

Kors, hur han svettas båd' olja och märg!
Si, god dag, bror Berg!
Med stora pumpskor, på förfäders bruk,
Randiger nattrock och skuren peruk,
Halsduk af läder och gördel kring buk,
På förfäders bruk!
Stugan af nympher prålar:
Hurra! valdthornet skrålar.
Corna. - - - Jeanna hon är sjuk.
Syster Jeanna illa mår:
Öppna barmen, sku vi hålla
Lite Hoglandsvin, en tår,
Lite pimpinella.
Klinga, bror Wingmark, för lilla cusin:
Kärlekens blommor sku vattnas med vin:
Munnen nu bådar en leende min:
Tag fram din carafin.

* * *

Nå, Jergen Puckel, ta hatten i hand:
Var inte hjulbent och skrapa i sand:
Gör caprioler och stupa ibland:
Hatten uti hand!
Släng hvita handsken och hoppa, min bror!
Du kan bli lycklig, långt mer än du tror:
Bredströms Käresta, präktig och stor,
Bjud opp, min bror!
Lustigt i dansen svinga:

Hurra! valdthornen klinga
Corno. --- Med ett ståtligt chor.
Lyfta gumman opp och ner:
Frőjas tempel skall du skaka:
Broder Bredström intet ser.
Låt valdthornen braka.
Stőt i valdthornen med grufligt alarm:
Jergen han lyfter sin skőna på arm:
Őgonen gnistra af kårlek och harm:
Och Bredström står så varm.

* * *

Klinga, bror Bredström! Hur år det nu fatt?
Stå ej och flåsa så trumpen och mátt:
Hår har du bránvin: sátt på dej din hatt:
Hur år det då fatt?
Hőr, jag skall sága dig, paúvre ami:
Aldrig på baler dra fram jalousie:
Hår åro tuppar med sporrar. Slå i:
Drick, drick, mon ami!
Hår går det till just årligt.
Valdthornen gny főrfårligt.
Corno. --- Stolt tupplufveri!
Resonerar du, ditt får?
Ta valdthornet, slå'n på truten!
Syster Bredström! polskan går:
Ár nu ringen sluten?
Jergen Puckel! hva fan, å' du hår?

Anders Wingmark och brodren Per,
Erik Bergström och Jeanna stå der.
Nu balen lustig är.

* * *

Men hvar är bränvin? Hör, klockorna slå:
Brandvakten ropar och trummorna gå:
Flickorna gäspa: Gu signa de små!
Hör, klockorna slå!
Stjernorna blänka och slockna och dö:
Mörker omringar båd' klippa och sjö:
Nu blir jag kärlig: fins här någon mö,
Som önskar dö?
Hon dör, och jag vill lefva:
Ack, skönsta barn af Eva!
Corno. - - - Ack, allt kött är hö!
Här är jag, och der en sång:
I min själ Cupido strider.
Bröder! dansa nu i fläng:
Bredström står och qvider.
Broder Bredström! hvad skulle du här?
Ta en sup kummil och skerpa begär:
Kors, du ser ut liksom Lucifer!
Men balen slutad är.

14.

Fredmans Epistel

Till Poeten Wetz.

Klingar väl på alla instrumenter, men i synnerhet vid knäppning på basfiol.

Hör, I Orpheï drängar!
Stämmen edra strängar:
Knäppen alla - - - *V:cllo.*
Till Apollos pris.
I, som till exempel
Uti Frójas tempel
Nederfalla! - - - *V:cllo.*
Följen er caprice.
I, som prófven gammalt öl, gutår!
Eder önskas fuktigt silfverhår - - - *V:cllo.*
Och en strupa, som förmår.

* * *

Basfioler klinga.
Tag hit bågarn: svinga:
Svinga, broder! - - - *V:cllo.*
Svinga med din hatt.
Visa dina dater:
Du har bra kamrater.
Bacchi floder - - - *V:cllo.*
Rinna dag och natt.
Glas i hand och ljufligt strångaspel,
Huile de Venus, kummil och kanel - - - *V:cllo.*
Blifve, broder Wetz, din del.

* * *

Du på Pinden stretar,
Och din blod arbetar:
Hjernan vårker - - - *V:cllo.*
I din hufvudskål.
Vid en brudsång, broder,
Strödde du klenoder;
Ingen mårker - - - *V:cllo.*
Dina tankeprål.
Sätt din hatt på hufvud, kära bror!
Bacchi vingård står nu i sitt flor: - - - *V:cllo.*
Se Cupido med sin mor.

* * *

I de helga lunder,
Mellan blixt och dunder,
Venus råcker - - - *V:cllo.*
Bågarn utur skyn.
Hon på molnen hvilar:
Han, med vin och pilar,
Sig utsträcker - - - *V:cllo.*
Kring vår vattubryn.
Ej i vatten, nej, i Cypervin
Paradiset blommar, min cusin! - - - *V:cllo.*
Sätt dig neder, håll god min.

* * *

Frukta intet dunder:
Under-öfver under!

Bågarn blänker, - - - *V:cllo.*
Klar som en juvel.
Spegla dig: ditt hjerta
Skall bli qvitt all smårta,
När du tänker - - - *V:cllo.*
Blott på sång och spel.
Du skall bli uti din målning kår:
Magnifikt din kopparnåsa bår - - - *V:cllo.*
Bacchi thron och Frőjas hår.

* * *

Vinet gőr dig fager,
Vacker som en dager:
Tag den lotten, - - - *V:cllo.*
Knåpp vår basfiol.
I hvart stop, du tőmmer,
Nytt besvår du gőmmer,
Och på botten - - - *V:cllo.*
Ser din-lyckas sol.
Lycka till Cupidos herrlighet,
Att i Bacchi vingård blifva fet! - - - *V:cllo.*
Drick, bror Wetz, du är Poet.

15.

Fredmans Epistel

Enkannerligen till Theophilum Skomakargesäll, under dess förföljelse skrifven till tröst och hugsvalelse.

Käraste min Theophile!
I Hållrätten visa knogen:
Rättnu, broder, är du mogen:
Frodig buk och bälg!
Knäpp dina händer hop och svälj:
Min lärjunge, var mig trogen:
Tag ditt mästerbref på krogen,
Der ditt burskap välj.
Sätt på dig hatten, murra:
I väggen flaskan surra.
Fri måndag, hurra!
Lycka till god helg!

* * *

Värdaste min Theophile!
Följ Bacchus helt tätt på spåret:
Slång din messingskam i håret,
Tag din käpp i hand:
Knyt i din halsduk röda band,
Häng urkedjan uppå låret:
Det är nu på femte året
Du är i vårt land.

Näsan i vädret gerna!
Se benen, hur de spjerna!
Din aftonstjerna
Tänds vid solens rand.

* * *

Käraste min Theophile!
Din bålghund, låt blodet rinna:
Plåstra om din ögonhinna:
Bacchus sjelf dig ger
Blyhvitt och silfverglitt och mer;
Men var inte lik en qvinna:
Näsan skall en gång, besinna,
På dig sablas ner,
Sablas utaf corpraler
På bröllopp och på baler.
Du är fataler:
Sup, min cavaljer!

* * *

Älsklige min Theophile!
Med glaset jag dig förföljer:
Jag ditt hufvud öfversköljer
Och dig modig gör.
Örfilar smälla lustigt: hör!
Du öron och näsa höljer:
Jag ber, att du aldrig döljer
Friskt och flinkt humör.

Den som i kransen tager,
Som bryta vill din lager,
Blif inte svager,
Slå'n, så att han dör.

* * *

Lästen slå midt i flinten, hej!
Och spring du; ta i din kanna:
Drick och svär och dig förbanna
På revanche, din skurk!
Tag promt i näfven glas och burk,
Sjelf Bacchus skall dig bemanna:
Håll med handen för din panna,
Fäkta som en Turk.
Gott! schwere noth und wetter!...
Jemt full och aldrig måtter...
Jag vet ej bätter,
Din Skomakarlurk!

16.

Fredmans Epistel

Enkannerligen till the Birfilare på then Konungsliga Djurgården.

Klingar väl på oboe.

Fader Bergström! fingra ditt oboe: blås:
Oboe. - - - Knäpp upp ditt krås:
Håll nattrocken öppen, så ser man — Hva ba?—
Oboe. - - - Skinnböxorna.
Hatten på!
Blås nu då! - - - *Oboe.*
Älskelige bröder! tagen nu i ring,
Och låt oss alla dansa kring.

* * *

Si, der springer löparn på backen, si der,
Oboe. - - - Ölstopet bär:
Si, det gröna glaset sin sköna han ger,
Oboe. - - - Stolt cavaljer!
Han ibland
Kysser hand. - - - *Oboe.*
Älskelige bröder! dansa allihop,
Och låt oss tömma våra stop.

* * *

Ack, si Ormens Pigor, si Cajsa: blås bra!
Oboe. - - - Si kjortlarna:
Hvita klackar, gossar, och målade skor!
Oboe. - - - Balen blir stor.

Nu på bal
Snörd och smal? - - - *Oboe.*
Kära bröder! slå nu alla fenstren opp:
Hej, lif och mandom i vår tropp!

* * *

Hårfrisörn ur dansen, och löparn ska in.
Oboe. - - - Oboe fin!
Blås nu pianissimo. Ack, si'cken en,
Oboe. - - - Med hvita ben,
Krummar sig,
Qvick och vig! - - - *Oboe.*
Klappa löparn ut ur dansen, der han går,
Och hårfrisörn ska in. Gutår!

* * *

Hurra, kamerater! Allt andas i fröjd:
Oboe. - - - Djuphet och höjd,
Göken uti toppen och löjan vid strand,
Oboe. - - - Myran i sand:
Likså vi.
Spela ni, - - - *Oboe.*
Spela, hoboister: gunga, tak och golf.
Hvad slår nu klockan? — Hon slår tolf.

17.

Fredmans Epistel

Till Syster Lisa.

Systrar och vånner,
Och hvar en mig känner,
God dag!
Pukare! skramla
Och ramla. - - - *Timp.*
Låtom oss surra,
Med hattarna hurra,
Som jag.
Hjerta i barmen!
Rör armen. - - - *Timp.*
Hurra! gutår!
Just kungligt jag mår.
Hör på pukslagaren, hur han slår. - - - *Timp.*

* * *

Ljusena glimma
Och flickorna stimma
Med ras:
Si, hur de kriga
Och niga! - - - *Timp.*
Solfjädren fläktar:
Marskalken slår nectar
I glas:

Si, hur de dricka
Och nicka! - - - *Timp.*
God dag, cusin!
Si strufvor och vin:
Si Jergen Puckel med carafin! - - - *Timp.*

* * * *

Jergen sig bugar,
Han åspar och trugar
Så skönt:
Talar Fransyska
Och Tyska. - - - *Timp.*
Blommor på armen,
Buketter i barmen
Och grönt:
Benen, som krita,
Så hvita: - - - *Timp.*
Spånd på sitt sätt
Med rock violett,
Blått foder under. — Hej, menuett! - - - *Timp.*

* * *

Qvinnor och månner
Och jungfrur och svenner,
Alarm!
Bort med all smårta!
Friskt hjerta! - - - *Timp.*
Saften är mustig,
Och Jergen blir lustig
Och varm.

Hör, hur han pladdrar
Och sladdrar. - - - *Timp.*
Hattarna på!
Kom, dansa ni två:
Ulla och Jergen, låt dansen gå. - - - *Timp.*

* * *

Fy tunnor tusen!
Det dryper af ljusen
Nu flott
På roberonder,
Pomponger. - - - *Timp.*
Står du och gråter,
När Fröja upplåter
Sitt slott,
Bland änglabilder
Så milder? - - - *Timp.*
Styr hjertat lätt:
Gif ögat sin rätt:
En nymph cendrée och en ann' brunett. - - - *Timp.*

* * *

Lisa, med stubben,
Som niger för gubben
Der står,
Med stora buken,
Peruken, - - - *Timp.*
Si, hur hon fäktar:

Kring axlarna fläktar
Rödt hår:
Med öppna armar,
Hon larmar, - - - *Timp.*
Grinar mot soln:
Si guldgula kjoln:
I Jergens knå sitter hon på stoln. - - - *Timp.*

* * *

Klinga, buteljer!
Min kronsup jag sväljer:
Gutår!
Kärleken sticker:
Jag dricker. - - - *Timp.*
Låtom oss alla
Den Venus åkalla,
Här står,
Töm mina safter
Och krafter. - - - *Timp.*
Pukor ge ljud.
Si Kärlekens Gud!
Hvem vill bli brudgum? Här har ni brud. - - - *Timp.*

18.

Fredmans Epistel

Till Gubbarna på Terra Nova i Gaffelgränden vid Skeppsbron.

Gubbarna satt sig att dricka,
Klappa på bålgen och hicka,
Näsan i glasena sticka;
Sjunga hvar om sin flicka.
Jergen Puckel han drog nu en rök:
Med pipan han på stopet knacka.
Gubbarna gjorde på ölet försök,
Och drucko, så svetten han lacka.

* * *

Glasena börja nu ringa,
Gubbarna lustigt att svinga,
Hoppa och dansa och springa,
Med hvarannan klinga:
Benjamin klef nu på bordet — Fy fan! —
Hier ist, kamrat, sehr schön zu tanzen. —
Röder om näsan liksom en tulpan,
Vant han uti laget nu kransen.

* * *

Ölet kring golfvet det rinner:
Ljuset i pipan nu brinner:
Benjamin flåmtar så stinner:
Ingen nu dörren finner;
Men perukerna falla utaf
Och byxorna de lossna af medjan:

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

* * *

[illegible]

19.

Fredmans Epistel

Till Systrarna på then Konungsliga Djurgården.

Tamb. - - - Trumslagarn kommer: flickor, god dag!
Tamb. - - - Hör, hur han slår ett slag.
Tamb. - - - Trummor och pipor, bränvin och smör!
Tamb. - - - Kors, tocka hvirflar, hör!
Kåraste bröder och systrar! slån upp edra tjäll:
Vofflor och strufvor i gröngräset ställ.

* * *

Tamb. - - - Dansa på gröna backar och fält:
Tamb. - - - Hoppa på krogen snällt.
Tamb. - - - Systrar med hand i sidan, god dag!
Tamb. - - - Barfota du och jag.
Trumla, trumslagare! Mandom och kårlek och vin
Fröjda i själen hvar trogen cusin.

* * *

Tamb. - - - Älskliga systrar, full menuett,
Tamb. - - - Trumma och flageolett!
Tamb. - - - Älsklige bröder, fulla qvarter
Tamb. - - - Och basfioler fler!
Hej, pimpinella och Hoglands och sött Frontignac!
Hurra, mamseller, gesäller och pack!

* * *

Tamb. - - - Kåraste bröder, fulla med dun,
Tamb. - - - Systrar dra till paulun.
Tamb. - - - Kärlekens pilar hvässas i öl.
Tamb. - - - Båtsman! klif på din köl,
Pipan i munnen, och skönheten inom
din arm.
Trumla, trumslagare, trumla alarm!

* * *

Tamb. - - - Ge fader Berg en sup vid fioln:
Tamb. - - - Rätt nu så skiner soln.
Tamb. - - - Drick nu vårdinnans skål — Ja, gutar! —
Tamb. - - - Lustigt vår lefnad går.
Kåraste bröder och systrar! er blifver förunt
Denna Epistel: ja, amen! Trurunt!

20.

Fredmans Epistel

Till Fader Berg och Jergen Puckel.

Står du och gråter?
Valdthornet, hör, det låter. - - - *Corno.*
Lustig och kåter,
Blås, fader Berg, det låter bra. *Fin.*
Blås till batalje:
Nå, prutta, din canalje! - - - *Corno.*
Vacker seralje!
Min Jergen Puckel, nå hurra!
Hvita handskar, chapeau-bas:
Stråperlor uppå hatten:
Nu han satt'en
Bakfram, nu på sida:
Bida:
Jergen vill så ha. *D. C.*

* * *

Jergen han stretar:
Si, fader Berg arbetar: - - - *Corno.*
Flickan hon letar,
Och vill i dansen gifva hand: *Fin.*
Jergen sig krummar:
Hör, fader Berg han brummar, - - - *Corno.*
Valdthornet tummar,
Blir röd i synen, blå ibland.

Flickan hoppar litet grand,
Jergen han också hoppar:
Klang! han stoppar
Pipan, och sig svånger,
Slånger
Benen uti sand. *D. C.*

* * *

Lustigt i harmen
Si, hur han krőker armen: - - - *Corno.*
Kråset i barmen
Det fläktar och det fladdrar ut. *Fin.*
Flaskorna skaka:
Valdthornen, hőr, de braka. - - - *Corno.*
Hufvud tillbaka
Och, Jergen, rak i lifvet! — Hut! —
Hurra! dansa, blås och tjut:
Dansa på Norr och Sőder,
Mina Brőder!
Rigtigt tolf buteljer
Sväljer
Jag i en minut.

* * *

Sup, drick och smutta.
Hurra! valdthornen prutta. - - - *Corno.*
Flickorna skutta
Kring golfvet: brőder, hej gutår! *Fin.*
Ől på minuten!

Se fader Berg i truten: - - - *Corno.*
Käften uppbruten
Nu öfver messingsbrädden står.
Käre vänner! Bacchus rår:
Venus mitt lif föröder:
Mina bröder!
Vinet i mitt tycke
Mycke
Kårlek öfvergår. *D. C.*

21.

Fredmans Epistel,

Hvarutinnan han 1:o afmålar Natten med dess nöjen; 2:o tyckes liksom för ögonen ställa ett slags æquilibrium emellan Vinets och Kärlekens styrka, men omsider ljusligen uppenbarar öfvervigten.

Skyarna tjockna,
Stjernorna sloekna,
Stormarna tystna, som örat uppfyllt:
Staden i dimma:
Tornena glimma:
Månen försilfrar hvad solen förgyllt.
Hundarna skålla:
Portarna smålla:
Vcllo. - - - Spänn nu din bas.
Hvart man sig vänder,
Pottor i gränder
Klinga i gatan: hej, lustigt calas!

* * *

Ståll dig vid bänken:
Ragla mot skänken:
Känn dig nu före: hvar står din butelj?
Grumla'n och skaka'n,
Och under hakan:
Sätt nu fiolen, och klunka och svälj:
Spotta och trampa,
Fila och stampa,
Vcllo. - - - Knäpp lite grand.

Himlen dig lőna:
Se på den skőna,
Sőmnen i őgat och ljuset i hand.

* * *

Käraste brőder!
Hjertat det blőder:
Nu har jag flickor och fläskor och ljus,
Horn och basuner,
Kistor, pauluner:
Se fader Berg med sin låderkarpus:
Ulla i särken:
Rőr speleverken,
Vello. - - - Hoppa och fläng:
Vänner och fränder!
Klappa med händer:
Släng, edra satar, släng lagom, släng, släng!

* * *

Låtom oss stimma:
Ljusena glimma
Rundt ikring väggar, paneling och tak.
Nu főr jag ordet:
Skinkan på bordet
Svept uti blommor, som reta vår smak:
All ting oss retar:
Spelman arbetar
Vello. - - - Och gőr en drill.

Flickorna blunda:
Låt oss åstunda,
Låt oss åstunda hvad hjertat det vill.

* * *

Den som, bedrőfvad,
Blifver beprőfvad
Båd' utaf lycka och afund och tid,
Glőmme sin lycka:
Afund att trycka,
Gőr han hvar timma hår lustig och blid,
Dansar i salen,
Tőmmer pokalen,
Vello. - - - Ropar gutår,
Slånger med armen,
Tager i barmen,
Tumlar med nymphen i sången der står.

* * *

Den som med pilar
Vakar och hvilar,
Gőr főr sin skőna all ting hvad han gőr,
Suckår och brinner,
Tappar och vinner,
Tar en bit skinka och bråpvin och smőr.
Hurra, kamrater!
Tråt som soldater:
Vello. - - - Ståm, fader Berg!

Vi oss förlusta:
Låtom oss rusta:
Ån har vår himmel sin svartblåa färg.

* * *

Släng, edra satar!
Står du och pratar?
Sluta med polskan, det fan far i dej!
Hurra, courage!
Släng, ert bagage!
Kasta fiolen åt helvite, hej!
Hej, han är rutten:
Kasta'n i putten:
Vcllo. - - - Lustigt, ge fyr!
Låt mig få hurra,
Supa och surra:
Venus jag följer, med Bacchus jag flyr.

22.

Fredmans Epistel

Till the Nybyggare på Gröna Lund.

De dyrbaraste gåfvor utösas ofta af den lekande Naturen under den mildaste himmel, då de dödliga med bleknade anleten ej mägta pryda sina kinder med den purpur, som de lysande blommor vid morgonstunden sprida. Man ser uti frusande floder en skönhet kasta sina perlor. — Hvad? kasta, säger jag? Jo, med snöhvita finger, som täfla i glans med de Orientaliska perlor. De gyllene fiskar i China uppstiga i svafvelgul ånga utur berlinerblå katsor, fästade med rosenröda bandvippor. — Hvad säger jag? Skördemännen på åkrarne i det rika Indien kunna knappt i sina små glimmande jackor förliknas med de violetta silfverax, som skördas af deras agatliar. Dryckeskärlen vid de sorlande bäckar finnas uti castanieträn högt uppsatta med konstigt virkade förlåter. Herdinnor i Nopkin och Gingang, med solhattar af perlemo, gunga i pomeransträn, och uppfylla luften med förtjusande röster. Der kostar ett glas af stora Mogols aftonfinkel, älskelige bröder, circa fem

tolftedels Svensk halföre: och af det kejserliga myrbränvinet, som de främmande gesandter undfå, vid afskedstagandet, älskelige bröder, för en hvitten får man så mycket, så att

Glasen darra mellan knogen.
Håll i glaset, du är mogen.
Kejsarn sitter der på krogen
Hela dagen trogen.
Huile de Venus och persico
Växa der vildt uti skogen.

* * *

Det är ju sjelfva fan, mine älskelige?

* * *

I en röd scharlakanströja
Sitter han och har en blöja:
Folket sig till jorden böja,
Sina glas upphöja.
Torkar han glaset med blöjan? Jo,
Det plär Hans Höghet förnöja.

* * *

Älskelige bröder! de dyrbaraste gåfvor utösas ofta af den lekande Naturen ännu. Gutår! sup mig till.

23.

Fredmans Epistel,

Som är ett Soliloquium, då Fredman låg vid krogen Krypin, gent emot Bancohuset, en sommarnatt, år 1768.

Ack, du min moder! såj, hvem dig sände
Just till min faders sång.
Du första gnistan till mitt lif upptände:
Ack, jag arma drång!
Blott för din låga
Bär jag min plåga,
Vandrar trött min stig.
Du låg och skalka:
När du dig svalka,
Brann min blod i dig.
Du bordt haft lås och bom
För din jungfrudom:
Flauto. - - - För din jungfrudom.

* * *

Tvi den paulunen, tvi ock det verke
Man till din brudsång tog!
Tvi dina ögon och ditt jungfrumärke,
Som min far bedrog!
Tvi ock den stunden,
Då du blef bunden
Och din tro förskref!

Tvi dina fötter,
Då du blef trötter
Och i sången klef!
Ell' kanske på ett bord
Att min bild blef gjord;
Flauto. - - - Att min-bild blef gjord.

* * *

Ett troget hjerta platt jag föraktar:
Tvi både far och mor!
Här ligger jag i rännsten och betraktar
Mina gamla skor.
Tvi tooka hasor!
Rocken i trasor!
Skjortan svart som sot!
Si på halsduken,
Lamskinsperuken,
Och min sneda fot!
Det kliar på min kropp:
Kom och hjelp mig opp.
Flauto. - - - Kom och hjelp mig opp.

* * *

Känn mina händer, magra och kalla,
Darra vid larm och dån:
Se dem af vanmagt vid min sida falla,
Liksom visna strån.
Ögon och kinder,
Allt sammanbinder
Dubbel skröplighet.

Himmel! min tunga
Orkar ej sjunga
Om den frőjd jag vet:
Om kårleks ro och qval
Och en full pokal:
Flauto. --- Och en full pokal.

* * *

Låska min tunga, ack, sőta safter!
Spriden i kårlen ljud.
Jag år en hedning: hjerta, mun och krafter
Dyrka Vinets Gud.
Fattig, főrsupen,
I denna strupen
Fins min rikedom.
I alla őden,
I bleka dőden
Låskar jag min gom,
Och i min sista stund
Glaset főr till mund:
Flauto. --- Glaset főr till mund.

* * *

Men krogdőrn őppnas, luckorna skrufvas:
Ingen i staden klådd.
Stjernan af morgonrodnan liksom kufvas
Ned i molnens bådd.

Solstrålar strimma,
Kyrktornen glimma,
Luften blir så ljum.
Hvar är nu kappan?
Här ser jag trappan
Ned till Bacchi rum.
Gif mig en sup: min själ
Törstar snart ihjel:
Flauto. --- Törstar snart ihjel.

* * *

Nå så gutår! Jag vill mig omgjorda,
Ragla till bord och stop.
Nu ska de styfva leder blifva smorda,
Smorda allihop.
Hurra, courage!
Lustigt bagage!
Friskt i flaskan, hej!
Nu är jag modig,
Tapper och frodig,
Och jag fruktar ej.
Ännu en sup ell' par!
Tack, min mor och far!
Flauto. --- Tack, min mor och far!

* * *

Tack för hvart sånglag, skål för hvar trogen,
Som gjort vid brudstoln svång:

Tack du, som virket högg och drog ur skogen
Till min födslosång!
Tack för din låga,
För din förmåga,
Du min gamla far!
Kunde vi råkas,
Skulle vi språkas,
Supa några dar:
Min bror du blifva skull'
Och som jag så full:
Flauto. - - - Och som jag så full.

24.

Fredmans Epistel

Till kära Mor på Bruna Dörren.

Kåra syster!
Mig nu lyster
Med dig tala, förr'n jag dör. :||:
Dubbelt öl ger godt humör:
Enkelt öl jag aldrig smakar:
Bränvins-ångst mitt hjerta skakar,
Och jag står vid grafvens brädd,
Som en Bacchi hjelte klädd,
Men föraktad och försmådd,
För min egen skugga rädd.
Kåra syster!
Mig nu lyster
Att få taga mig en sup:
Se'n gå i mitt mörka djup.
Uret pickar,
Charon skickar
Slup.
Tag mig den och den,
Kåra mor, jag hickar:
Bacchi safter fröjda mig än.

* * *

Usla tider!
Hvad det lider;
Bara cursen nederslås, :||:
Båttre köp på bränvin fås;
Men då lefver jag ej mera:
Andra hjeltar då hofvera.
Kan ni tro, då, kåra mor!
Jag skull' få en sup så stor,
Jag skull' supa, om ni tror,
Liksom Runius, Lucidor.
Usla tider!
Hvad det lider,
Mitt benrangel faller ner;
Men min mun åt glaset ler.
Supar flera!
Ge mig mera,
Mer!
Bacchus, ingen ann,
Skall mig balsamera
Som en stor, namnkunniger man.

* * *

Systrar! hören:
Når I rören
Uppå krogen glas och stop, :||:
Drick min skål då allihop,
Sjung om kårlek, vin och lycka,
Om de qval en törstig trycka,

Och om hur en rusig man
Paradiset vinna kan,
Om den eld i blodet rann,
När han förstå drufvan fann.
Systrar! hören:
Bruna Dören
Stäng för all ting väl igen:
Låt min hamn få bulta se'n.
Inte droppen
Hålt, låt opp'en.
Men...
Jag måst gå: farvål
Båd' med själn och kroppen!
Hit en sup, jag törstar ihjel.

25.

Fredmans Epistel,

Som är ett försök till en Pastoral i bacchanalisk smak, skrifven vid Ulla Winblads öfverfart till Djurgården.

Blåsen nu alla:
Hör, böljorna svalla,
Åskan går.
Venus vill befalla,
Der Neptun rår.
Simmen, Tritoner,
Och sjungen, milljoner,
Frójas lof:
Svaren, postiljoner
I Neptuns hof. - - - *Corno.*
Se Venus i sin prakt:
Kring henne hålla vakt
Änglar, delphiner, zephirer och Paphos' hela magt:
Vattunympher plaska kring
I ring. - - - *Corno.*

* * *

Foglarna titta,
Och fiskarna spritta
Ur sitt rum:
Gastarna de sitta
På hafvets skum:

Vådrena susa,
Sig böljorna krusa,
Bugna ner:
Skyarna bli ljusa,
Och solen ler. - - - *Corno.*
Venus på fältet är:
Snåckan, som henne bär,
Sirad med vimplar och blomster, den gula vassen skär:
En Triton, med solhatt stor,
Nu ror. - - - *Corno.*

* * *

Dån hörs från logen,
Och säden fullmogen
Blixtrar nu:
Göken gal i skogen
Så matt: kuku!
Kråka och vipa
Nu näbbarna slipa,
Flyga snållt:
Pan han tar sin pipa
Och blåser gållt. - - - *Corno.*
Hjortarna stångas, slåss:
Elgarna fly som bloss:
Glimmande, simmande, Venus hon lemnar sin caross,
Går in i Palemons tjäll
I qväll. - - - *Corno.*

* * *

Venus, du täcka!
Fritt lemna din snäcka
Vid vår strand:
Lustan sku vi väcka
Med glas i hand.
Ack, mina vänner!
Hvar en af er känner
Mina drag:
Blåsen, goda månner,
Valdthornen tag. - - - *Corno.*
Du, Ulla Winblad, kåt,
Gunga i roddarbåt!
Du är vår Venus: mamseller, gesäller gör din ståt:
Stig i land på Paphos' ö,
Min mö! - - - *Corno.*

* * *

Om denna parken
Rår Kärleksmonarken
Och en Kung:
Djurgåln heter marken:
Stöt valdthorn, sjung!
Sjung, till exempel,
Om Frójas små tempel,
Som här stå,
Med uråldrig stämpel
Och mossa på. - - - *Corno.*
Sjung här om jungfrumord,

Om hur en brud blir gjord,
Hur under valdthorn hon kåmpar och spritter
på ett bord.
Ulla Winblad, ingen skymf,
Min nymph! - - - *Corno.*

* * *

Nig nu och buga,
Tråd in i min stuga,
Dansa om.
Frójas barn å' sluga:
Kom, Ulla, kom.
Hór du ej suset?
Si vården i huset
Fader Berg:
Valdthornet och kruset
Ge gubben färg. - - - *Corno.*
Djurgårdsherdinna snäll!
Här är Palemons tjäll:
Här ser du herdar, som ragla båd' morgon,
middag, qvåll:
Herdar utan lamb och får.
Gutår! - - - *Corno.*

* * *

Blås, musikanter,
Fór Ulla, galanter
Och fórnäm:
Skira engageanter
Och diadem!

Putsa chinjongen
Och svång roberonden
Vid och stor.
Blåsen i portgången
Ett ståtligt Chor! - - - *Corno.*
Dyrka Cupidos namn:
Öppna din varma famn:
Pusta och flåsa och flämta och blekna som en hamn.
Hjertat klappar, pulsen går:
Han slår. - - - *Corno.*

* * *

Sjungom nu alla:
Låt kärlek befalla
Våra lif:
Låt oss spelmän kalla
Till tidsfördrif.
Svalkom vår tunga,
Och låtom oss sjunga
Glädjesång:
Dansa, gamla, unga,
Nu på en gång. - - - *Corno.*
Nympher och friskt calas,
Vällust i blod och glas,
Sömniga ögon, friskt hjerta, fioler, sång och bas
Hvar Epistel innebär
Och lär. - - - *Corno.*

26.

Fredmans Epistel

Rörande Mutter Berg, och angående Lotta i Kolmätargränden, och hvad som passerat.

Hvar står fiolen? Såj, min son! —
Mutter, gutår! Der står han i vrån:
Skall jag dra till? —
Gör, som du vill:
Sätt dig, vänd upp och ned på sån! - - - *V:cllo.*
Hör basfiolens klang och dån! - - - *V:cllo.*
Movitz, nå kåra, börja: - - - *V:cllo.*
Gråt ej, hvi ska du sörja?
Karl år karl: skall du vara så rädd om ditt skinn?
Låt mig se, huru djupt hirschfängarn tog in. —
Mutter! i hufvud jag fått fyra hugg,
Ett uti armen. Gutår nu i mjugg!
Mutter, gutår!
Två hugg i mitt lår,
Blott för mitt tal.
Fan till corpral!
Han ville, jag skull' spela; jag svara: hut!
Dermed så högg han mig - - - på min trut. — *V:cllo.*

* * *

När skedde det? Var karln besatt? —
Mutter, gutår! Det skedde i natt.

Jag grep en drill:
Vips slog han till,
Slog af peruken och min hatt, - - - *V:cllo.*
Och dansa golfvet kring med skratt. - - - *V:cllo.*
Derpå så i minuten. - - - *V:cllo.*
Fick jag ett slag på truten:
Och den besten var kår uti dottren, som jag:
Och jag ropte på Lotta: hirschfångaren tag!
Krögarn i skjortan han kom också ut:
Vips gaf han krögarn ett slag på sin trut:
Krögarn han svor
Och ropte på mor:
Mor är bastant:
Hon gaf galant
Krögarn en örfil, och corpralen han log:
Och man och hustru jag - - - så bedrog. *V:cllo.*

* * *

Tyst, mutter, tyst! Jag var ej känd:
Aldrig jag spelt i Kolmåtargränd.
Satans alarm!
Mitt lår och min arm!
Lårbenet, bröst och höft och länd! - - - *V:cllo.*
Nu har jag skrufvat strången spänd. - - - *V:cllo.*
Si nu, hur knogen springer! - - - *V:cllo.*
Mutter, mitt sjuka finger!
Aj! se, skinntutan damp der in i basfioln.
Aj! se plåstret, der ligger det under stoln.

Stråken afbruten och taglet är allt:
Lotta är borta och brånvinet kallt.
Mutter, gutår!
Mitt bröst har ett sår:
Den mig det gaf,
Öppnar min graf.
Kolmåtars Lotta hon är orsak till allt:
Mutter! i går gick hon - - - med en palt. *Vello.*

27.

Fredmans Epistel,

Som är dess sista tankar.

Gubben är gammal: urverket dras,
Visaren visar, timman ilar.
Döden sitt timglas har ställt vid mitt glas,
Kring buteljen strött sina pilar.
Törstig jag skådar min stjerna och sol.
Vandringsman! hör nu min basfiol:
Vcllo. - - - Movitz! din tjenare hvilar.

* * *

Klaraste sköte! ljufliga barm!
Sorgligt de blommors lif föröddes,
Som gaf min far, till min sveda och harm,
Vällust i den säng, der jag föddes.
Men båda sofva. Gutår i förtret!
Sjung, Movitz, sjung om hur ögat gret
Vcllo. - - - Vid de cypresser, som ströddes.

* * *

Raglande skugga, brusiger min,
Skapad att Bacchus gå tillhanda:
Bläddriger tunga af hränvin och vin:
Känn der far min, känn der hans anda.
Fröja och Bacchus gaf kring den ett sken.
Movitz! låt bland mina fäders ben
Vcllo. - - - Detta mitt stoft få sig blanda.

28.

Fredmans Epistel

Om ett anställdt försåt emot Ulla Winblad.

I går såg jag ditt barn, min Fröja,
I Yxsmedsgränd,
Klädd i en svart garnerad tröja,
Så snörd och spänd:
En kullrig vidd af många stubbar,
Bjefs och grannlåt och flärd...
Men i dess fjät såg jag två gubbar
Med långa svärd.

* * *

Hon vände sig, och floret fläkta
Tyst af och an:
Dess ögons glans, så dyr och äkta,
Bland tårar brann.
Ett qvinligt öga, fullt med tårar,
Och en darrande röst,
Säg mig, hvad mer till ömhet sårar
Ett manligt bröst?

* * *

Från topp till tå min nymph jag granskar:
Bedröflig syn!
Hopknäppta sträcks två klippingshandskar
Med bön till skyn.

Dess kjortlar rycks, och uret stannar:
Perpendikeln sprang af:
Och nymphen sjelf den krans förbannar,
Som Fröja gaf.

* * *

Du stränga magt, som kärlek dödar
Med raseri!
Mårk, Ullas lilla fot sig mödar,
Och hon blir fri.
Kring templet hennes ögon hvälfva,
Der hon Themis nyss rönt,
Fast Politiens drottar sjelfva
Dess hjessa krönt.

* * *

Så skynda dig att Fröja lyda:
Glöm afunds hand:
Låt nöjets bloss din himmel pryda,
I Paphos' land.
Gå, tänd och dela än en lusta,
Som naturen ger lif:
Gråt intet mer, håll upp att pusta
Och lycklig blif.

29.

Fredmans Epistel

Till de Förnäma.

Movitz! tag dina pinnar,
På templets höga tinnar:
Klang, pinn' i vädret!
Plang, pinn' på lädret!
Klang, plang, klang, plang!
Pukorna ställ till venster:
Opp dörrar och fenster:
Klang, Frójas minne!
Plang! fäll din pinne:
Klang, plang, klang, plang!
Nymphen solfjädren fingrar och fläktar sin barm.
Timp. - - - Trumla stolt alarm.
Timp. - - - Lyfta opp din arm,
Och skåda de sköna i silke och flor.
Stoft herrarna spassera i salen, min bror:
Stolta med hvita strumpor och knarkande skor:
Snusa, le, - - - *Timp.*
Pudrade, - - - *Timp.*
Handen uti barmen,
Hatten under armen
Af fin castor. :||:

* * *

Fröknarna le och läspa,
De frysà och de gäspa.
Klang! stäm och ramla:
Plang! slå och skramla:
Klang, plang, klang, plang!
Ers Nåd på alla säten,
Och främmande låten!
Klang! svång med pinnen:
Plang, på pukskinnen!
Klang, plang, klang, plang! —
Comment se trouve ma belle? — Oui,
fort bien, ma soeur! —
Timp. - - - Pukarn hvirflar gör.
Timp. - - - Movitz har gehör.
Ta hit mandelmassa, klenäten och smör.
Grefven, med guld på rocken och blixtrande hatt,
Hoppar nu främst i polskan och gör nymphen spratt.
Så charmant - - - *Timp.*
Och galant - - - *Timp.*
Gör han en herdinna
Till en sort grefvinna
Uppå en natt. :||:

* * *

Kors hvad för caprioler
Och gnäll utaf fioler!

Klang af bassister!
Plang, capellister!
Klang, plang, klang, plang!
Flöjterna ljufligt susa,
Och nymphren förtjusa.
Klang! pukan låter:
Plang! nymphen gråter:
Klang, plang, klang, plang!
Hvarföre gråter nymphen? Jo ångslig hon ser
Timp. - - - Nu sin cavaljer,
Timp. - - - Hur han faller ner
Och fröken der ute i farstun tillber.
Småeken föll ner i trappan, buketten försvann,
Kjortlen blef sönderrifven, halsbandet tog fan:
Fröken skrek: - - - *Timp.*
Ack, hvad svek! - - - *Timp.*
Ingen tro och heder!
Båst man en tillbeder,
Kränkes en ann'. :||:

30.

Fredmans Epistel

Till Fader Movitz under dess sjukdom, lungsoten.
Elegi.

Drick ur ditt glas: se, Döden på dig väntar,
Slipar sitt svård, och vid din tröskel står.
Blif ej förskräckt: han blott på graf-
dörn gläntar,
Slår den igen, kanske än på ett år.
Movitz! din lungsot den drar dig i grafven.
V:cello. - - - Knäpp nu octaven:
Stäm dina strängar, sjung om lifvets vår. :||:

* * *

Guldguler hy, matt blomstrande små kinder,
Nedkramadt bröst och platta skulderblad!
Låt se din hand: hvar ädra, blå och trinder,
Ligger så svälld och fuktig, som i bad.
Handen är svettig och ådrorna stela.
V:cello. - - - Knäpp nu och spela:
Töm ur din flaska, sjung och drick, var
glad. :||:

* * *

Himmel! du dör: din hosta mig förskräcker:
Tomhet och klang! inelfvorna ge ljud.

Tungan är hvit: det rådda hjertat klącker:
Mjuk som en svamp är sena, märg och hud.
Andas! — Fy tusan! hvad dunst ur din aska!

Vicllo. - - - Lån mig din flaska:
Movitz, gutår! Skål! Sjung om Vinets
Gud. :||:

* * *

Utur hans kärl din död i droppar flutit,
Helt oförmärkt, med löje, sång och ro.
Ja, detta glas bedröfligt inneslutit
Glödande maskar, vill du, Movitz, tro.
Allt är förtärdt: dina ögon de rinna:

Vicllo. - - - Tarmarna brinna.
Orkar du ropa än gutår? — Jo, jo! — :||:

* * *

Nå så gutår! Dig Bacchus afsked bjuder:
Från Frójas thron du sista vinken får.
Ömt till dess lof det lilla blodet sjuder,
Som nu med våld ur dina ådror går.
Sjung, lås och glöm, tänk, begrät och
begrunda:

Vicllo. - - - Skull' du åstunda
Ännu en fälsup? Vill du dö? — Nej,
gutår! — :||:

31.

Fredmans Epistel

Öfver Movitz, då han blef uppiskad på gatan, för det qvinten sprang på basfiolen, en sommaraften 1769.

Ob solum punctum caruit Robertus asello.

Se, Movitz! Hvi står du och gråter,
Så blodig och svullen och stinn?
Dörrn upp! Nå, välkommen nu åter!
Si här har du farstun, stig in.
Än lefva ju dina patroner:
Förglöm den förtret du har rönt.
Pong pongtuli pongtuli! Skönt.
Du slår dina toner.

* * *

Gutår på en halfpart, min broder!
Se här, tag en sup, räck ut hand.
Vårt bränvin med guld och klenoder
Förgyller båd' tunga och tand.
Men har du ej feber? — Hvad mera? —
Då är en sup finkel ej sundt! —
Pong pongtuli pongtuli! Strunt!
Er lagom mockera. —

* * *

Är ögat utslagit? — Å inte!
Låt plåstret få sitta, din hund! —
Mins du, hur jag sist dig påminte
Om slagsmålet på Gröna Lund? —
Förstör nu den varma kristallen . . .
Ge supen, ge hit eller slåss!
Pong pongtuli pongtuli! Tross!
Jag slår dig i skallen. —

* * *

Det plågar ens oro ju låtta,
Att öppna sitt hjerta en vän:
Sätt på dig peruken, berätta,
Hvarför du blef sparkad i änd'.
Kund' du dig då intet försvara,
Men fumla och slogs som en so? —
Pong pongtuli pongtuli! Jo,
Det skall jag förklara.

* * *

Den tjugu och åttonde Juli
I år, om jag mins, eller hur?
Den dagen var klart, stundom muli',
Med regn ur en blixtrande skur.
Det var, om jag drar mig till sinnes,
Den tjugu och femte . . . — Nå, säj! —
Pong pongtuli pongtuli! Nej!
Nej, ve den som minnes!

* * *

Likgodt! Om en afton jag råka
En nymph med ett hångande flor:
Jag börja med henne att språka,
Fick veta precist hvar hon bor:
Gränd heter ... tyst, låt mig fundera ...
Precist Göran Helsinges gränd:
Pong pongtuli pongtuli! känd:
Jag säger ej mera.

* * *

Jag bar just fiolen på ryggen,
Gick efter och halta och skalf:
Med floret i ögat för myggen,
Min skönhet slank in i ett hvalf.
Men just i det samma hon stanna,
Vips! kom der en långbent drabant:
Pong pongtuli pongtuli! Sant!
Han svor och förbanna.

* * *

Han ropte: "Släpp nymphen!" Jag släppte,
Och lustigt en örfil fick jag.
"Din hund, knäpp på strängen!" Jag knäppte:
Da Capo, på truten ett slag!
Imedlertid stod han och spjerna,
Med handen i kjortel och barm.
Pong pongtuli pongtuli! Harm
I hufvud och hjerna!

* * *

Allt måste jag spela och brumma,
Och gå med fiolen patrull;
Men hur jag på strångarna tumma,
Sprang qvinten, och jag föll omkull.
Fan far i den blågula draken!
Ge mig nu en sup eller två.
Pong pongtuli pongtuli! Nå,
Nu känner du saken.

* * *

Min skönhet han straxt sig tillegna,
Birfilare kalla han mig:
Och örfilar hagla och regna
Och smattra, som kulor i krig.
Revanche! — Han ropte: "Canalje!
Der har du för qvinten, som sprang." —
Pong pongtuli pongtuli! Klang!
Tvi sådan batalje!

32.

Fredmans Epistel

Till Fader Movitz, hvarutinnan han liknar honom vid ett skepp.

Kors! utan glas, du ser ut, din canalje
Som ett rankigt skepp på böljan utan flagg, *Fin.*
Utan compass, och, i brusande svalge,
Strandadt, plundradt, fullt af fattigdom och agg.
Stråken, låt se, är masten skeppet förer,
Skjortan blir seglet, vimplen nattkappan är:
Klippor och skär
Å' krogar här och der. *D. C.*

* * *

Lik en schebek, som i vågen arbetar,
Drifves af och an, men stundom gör en lof, *Fin.*
Och som i tusende vinklar uppletar
Ny förfriskning, kärl och tunnor, kap och rof!
Jag är Neptun, som våg och seglen rörer,
Och denna Liljans krog är hamnen, jag tror:
Och krögarmor
Hon är hvalfisken, bror! *D. C.*

* * *

Lustigt plaisir! Jag bara med dig skåmtar.
Här har du ditt glas: lägg ut: nu vinden blås. *Fin.*
Sök opp din graf: snart-grifteklockan klåmtar,
Och din gamla bränvinsskuta hon förgås.
Bacchus ditt skepp, som reddare, tillhörer:
Änglarna berga själen uti en slup.
Sjunk i ditt djup:
Tag till valet en sup. *D. C.*

33.

Fredmans Epistel

1:o Om Fader Movitz' öfverfart till Djurgården, och 2:o om den dygdiga Susanna.

Was ist das? — Ge rum vid roddartrappan! Undan, birfilare, skoputsare, tullsnokar och matroser! — Hurra! Lägg till stjerten på ölkannan. — Trumf i bordet! — Tig, kåring! — Svafvelstickor här, sex knippor för en hvitten! — Trumf i bordet! Åtta styfver håller jag. — Courage, du gamla granadör! — Vänd opp och ner på bolsfoten. Kullerbytta med madamen i skjulet, citronerna på duken, och spinnrocken på taket, och Holländaren på kistan! — Ur vågen, kolgubbar, tvätterskor och mjölkkäringar! — Gör inte af med Nyländningen med sudna kringlorna om halsen. — Gutår! sup mig till. — Släpp fram Movitz med basfiolen. Mak åt er, sillpackare, bagarpojkar, Nürnbergare, skräddare och fogelfångare! Stig undan, Herr Uppsyningsman eller Nersyningsman eller hvad du är för en brohuggare. — Hjelp opp blinda gubben med liran. — Skuffas lagom. — Slå'n på truten. — Släpp fram den der gullsmidda herrn med

björnarna, som dansa polska. — Si tocken amfojö, Susanna, med en markatta på axeln och en säckpipa i mun. — Trumla, trumslagare! Harlekin dansar och slår benet i vädret. — Friskt opp, gossar, bottnen ur tunnan! — Trumf i bordet! — Ta fast tjufven! — Grefvens lakej sätter åtta styfver i potten: åtta styfver för jungfrun: två styfver för husaren. — Trumf i klöfver! — Der kommer Movitz. — Åtta och åtta gör mej sexton: fyra till, så har jag sjutton. — Mera klöfver! — Sex och sex är tolf. — Åt du opp hjerter fru? — Ja, du har vunnit. — Kors, så du ser ut, Movitz! — Nog känner jag igen peruken: han har lånt skoflickarens peruk, som bor midt emot Wismar i Kolmåtargränd. — Lustigt! Basfiolen på ryggen, tulpan på hatten, valdthornet under armen, och buteljen i fickan! — Stig i båten. — Hvad säjer den der gullsmidda Äppeltysken med markattan på axeln? — Le diable! il porte son violon, oui, par dessus l'épaule, comme le Suisse porte la hallebarde. — Nu tar han till valdthornet. — Prutt, prutt, prutt, prutt! — Ach tu tummer taifel! Er ferschteht sich auf der musik wie eine kuh auf den mittag. Movitz, bruder! willstu 'was kirschen haben? — Stig i båten, Susanna! Akta köttkorgen.

— Hoppa ner, Tilla syster med klippingshandskarna och fiskkassen! Hvar har hon varit? — Borta och manglat. — Håll ut, håll ut, håll ut! — Hvart bär det? — Åt Varfvet. — Le diable! oh que non! — Dit justement, hvor jeg peger, hvor then lille mensch, then soldat med gule pexerne sitter i packen und peschteller. — Non, non, non, non! Ce n'est pas là. — Richtich! Nå, Djurgåln! — Oui, Djurgål, oui, Djurgål, oui par djefla besitta! — Mäster Nilses? — Gantz richtich! — Huta åt krögarn på bryggan: der står han och skåller på musikanten! — Ah! il a peur d'être battu. Fripon! — Canalje! — Hundsvott! — Canalje! — Mäster Nilses? — Oui, que le diable t'emporte! — Hur hånger det ihop? — Excusiren Sie mich: das ist alles lapperey: er sagt nur der kläger, dass er oftmahls seine bezahlung gefordert und dass es der andere nicht geachtet hat, sondern ihm allezeit mit schmåhworten begegnet ist. — Hurra! Stöt i valdthornet. Susanna sjunger, vådrena spela och böljorna gunga. — Skjut ut!

* * *

Corno. - - - Stolta stad!

Corno. - - - Jag nu glad
Förglömmer ditt prål,
Ditt buller, larm och skrål,

Dina slott och torn.
Movitz! blås i ditt horn. - - - *Corno.*
Böljan slår, - - - *Corno.*
Båten går: - - - *Corno.*
Bland jakter och skutor spanjefararn står:
Segelstinn, - - - *Corno.*
Går snart in - - - *Corno.*
I Cadix och Dublin. - - - *Corno.*

* * *

Nalle! vill du ha nötter? — Gå inte så nära björnarna. — Stilla! nymphen sjunger och zephiren följer hennes stämma.

* * *

Corno. - - - Klang och skott!
Corno. - - - Kungens slott
Mot skyarna höjs,
Och ögat ömt förnöjs.
I en åldriger dal
Syns en Arsenal. - - - *Corno.*
På en mur - - - *Corno.*
Syns en kur - - - *Corno.*
Med gluggar och flaggor, mordgevär och lur:
Från dess vall - - - *Corno.*
Dån och knall! - - - *Corno.*
Från bergen återskall! - - - *Corno.*

* * *

Vågorna glänsa och glittra, de svalkande ilningarna förnöja. — Kostar det på, Movitz? — Gutår! — Men se, vid stranden snedt öfver: se, hvad blågula och gröna bilder, som timra i skuggan af den upp-och-nedvända mörkbruna kölen! Hamrarna knacka så tätt. Märker du åt höger en Grekisk tempelbyggnad på en höjd? Och nedanför, i vattubrynet, se hvad för en skog af gungande master med fladdrande vimplar! — Solen baddar, klockorna ringa, trummorna dundra, fanorna fläkta, pikarna glimma, klockspelarn drillar och klämtar. — Korken ur buteljen! — Movitz kastar hatten och peruken i böljorna, och dricker hela verldens skål. — Klang i hornen! Hvila på årorna. Sjung, Susanna!

* * *

Corno. - - - Hvad jag ser!
Corno. - - - Ulla ler:
Solhatten i hand,
Med rosenröda band,
Bröstbukett, gröna-blan,
Nopkinskjol, falbolan. - - - *Corno.*
Skön och känd, - - - *Corno.*
Snörd och spänd, - - - *Corno.*

Hon hoppar ur båten med en kullrig länd.

Kåra du! - - - *Corno.*
Jag ref nu - - - *Corno.*
Mitt förklä midt i tu. - - - *Corno.*

* * *

Corno. - - - Raljeri!
Corno. - - - Låt nu bli!
Jag skulle bara gå
Till Slagtarhuset. — Nå! —
Men nu sitter jag här:
Det i hjertat mig skår. - - - *Corno.*
Innan kort - - - *Corno.*
Vår transport - - - *Corno.*
Är framme... Sitt stilla, tag min ros ej bort!
För mossiö - - - *Corno.*
Skall jag, mö, - - - *Corno.*
I dessa böljor dö. - - - *Corno.*

34.

Fredmans Epistel

Till Movitz, när elden var lös i hans qvarter uti Kolmätargränden.

Ack, hvad för en usel koja!
Spräckta rutor, brutna lås!
Tuppen gal en sträf hoboja:
Trumman hörs i gränden slås.
Wer da? Wer da? Larm på gatan!
Jeppe blås i tornet, blås.
Som en gås
Kacklar den satan.
Klockan klämtar, vatten fås.

* * *

Niclas' torn som röda gulle'
Blänker i den mörka natt:
I en hövälm på en skulle
Slåss två kärngar om en skatt:
Ur en sönderslagen ruta
Tittar fram en gulbrun katt:
Straxt besatt
Hundarna tjuta:
Larm och buller, gråt och skratt!

* * *

Pumpen gnäller, skorsten sprakar,
Hästen gnäggar vid sin töm,
Jorden gungar, sprutan brakar,
Böljan susar i Norrström.
Manskap! svång i divisioner,
Skyldra, marsch och flaskan töm:
Stjäl och göm:
Marsch i plutoner:
Stör de skönas midnattsdröm.

* * *

Skådom nu Kolmåtargränden,
Smal och smutsig, full med grus:
Rådstutaket syns vid änden,
Se'n blott krog och jungfruhus.
Ur ett bugnadt fönstergaller
Syns en nymph med skinnkarpus:
Straxt burdus
Slagsmål och sqvaller,
Nakna hjessar, tomma krus!

* * *

Mot en vägg, med skalmar tryckta
Står en kärra, full med drank:
I en sönderslagen lykta
Ryker en utbrunnen dank:
Och i rännsten på sitt öra
Hvilar en gesäll så pank.

Kors hvad stank!
Hvad ska vi gőra?
Vråk den saten mot ett plank.

* * *

Kors! bland dessa Sodoms murar
Är det svårt att hitta rätt:
Mőrka hvalf och heta skurar
Brylla őgat på allt sått.
Här bor Movitz: kors, hvad buller!
Brandsignal och bajonett,
Menuett,
Tjufvar, patruller,
Jungfrurőster, clarinett!

* * *

Der hans port, der skylten hänger:
Skål, min bror, af hjertans grund!
Lőjet sig så mildt framtränger
Ur en gul och bleknad mund.
Gubben Movitz ler och nickar;
Men från Charons mőrka sund
Dődens blund
I dina blickar
Bådar snart din sista stund.

* * *

Skratta, Movitz, blif ej sjuker:
Märk, bland pikar och gevär
Themis mantlar och peruker

Syns i rännsten här och der:
Guldgalon i röda flamman
Bjuder lydnad och besvär.
Drick, förtär,
Klingom tillsamman,
En bit tuggbuss åt dig skär.

* * *

Vråk på nacken basfiolen:
Eld i skrufven, röd och varm!
Tag den stora läderstolen:
Akta dyna, fot och karm.
Flöjten, lyran och bassongen,
Häng dem framman för din barm.
Lustigt larm!
Glöm ej hoftången:
Stick valdthornet på din arm.

* * *

En Æneas lik vid Troja,
Movitz utur porten går:
Clarinett, fiol, hoboja,
Allt i ljusan låga står:
Elden fladdrar i peruken,
Sprutan han i nacken får:
Slangen slår
Movitz på buken:
Vatten sköljer ben och lår.

* * *

Jordens Gudar! all er lycka
Är ett stoft, ett glittergrus:
Fattigdomen, vid sin krycka,
Lemnar lätt sitt trånga hus:
Movitz går till nästa krogen,
Borgar der förnöjd ett krus,
Tar ett rus,
Tapper och trogen,
Somnar vid ett sexörs-ljus.

35.

Fredmans Epistel

Angående sin Sköna och hennes obeständighet.

Bröderna fara vål vilse ibland
Om glasen, men intet om krogen;
Alla de hitta till drufvornas land.
Drick, bröder, drick litet grand!
Hör, hur de stulta och skrapa i sand,
Famla på dörrar och bulta med knogen,
Ragla och tumla, med stopet i hand,
Och blöda om tunga och tand.
Fader Movitz! slå i, slå i:
Min flicka har glömt mig, jag dör trogen:
Natt och dag jemt i fylleri,
Skall all min sorg gå förbi.

* * *

Bröderna gråla om brickor och kast,
Vid ölbågarn jemt demonstrera:
Somliga dricka ett qvarter i hast
Och draga klingorna hvasst.
Tärningar trilla, och brickan står fast:
Gubbarna slamra och stolt discurera
Än om ett kyrktorn och än om en qvast:
Men kyparn han svår som en gast.
Hå, ja, ja, ja, det är så, ja!
Slå eld på min pipa, ge mig mera:

Flickans skål uti tankarna,
Fast hon har kostat mig bra!

* * *

Ja, jag har gett henne skänker och gull:
På Barnhuset skaffa jag barnet.
Barnet det dog: med calas på dess mull,
Jag sóp dödgräfvaren full.
Ofta ha paltarna gått på patrull:
Jag har då friat det lid'liga skarnet,
Vågat för henne båd' ryggbast och hull,
Och slagit de hjeltarna kull.
Men, min Anna Greta, men
Nu är jag lik fogeln, snärd i garnet,
Som vill ut till sin frihet igen,
Och har knapt döden till vän.

* * *

Slå i åt mig: kanske smärtan förgår
Af safternas ljufliga syra.
Tårarna rinna på nåsan: gutår!
Mitt hjerta båttre nu mår.
Knappt har jag lefvat i femtio år,
Dock kan jag tryggt för er alla bedyra,
Att sådant finkel, som jag sóp i går,
Är kostligt mot kärlekens sår.
Dryp en droppa eller två,
Och håll den på hjertat, håll man fyra:
Svedan skall, ta mig tusan, förgå:
Tag blott en sup ofvanpå.

* * *

Aj! när jag tänker uppå hennes hy
Och ögonens brinnande lekar,
Hjertat, af ångslan så tungt som ett bly,
Vill från buteljerna fly.
Bröstet det liknar en svåfvande sky:
Fröja mig lockar och Fröja mig nekar:
Händerna fängslas, mig ögonen bry.
Ack, himmel! min sorg blir nu ny.
Men, min Anna Greta, nog,
Nog vet du nu väl, på hvem jag pekar:
Fan i dej, så du mig bedrog!
Slå, kypare, i! — Det är nog.

36.

Fredmans Epistel,

Rörande Ulla Winblads flykt.

Vår Ulla låg i sängen och sof,
Med handen under öra,
Och ingen mer än krögarn fick lof
På nyckelhålet röra.
Utan för på krogen, bror,
Var det så tyst, som om natten:
Intet öl fans, om du tror,
Nej knapt en droppa vatten.
Tyst på tå, så nöjd och qvick,
Kring sängen gubben vandra,
Tog på täcket, log och giek,
Och hviska vid de andra.
Ulla snarka,
Frös och sparka,
Täcket öfver hufvud drog:
Kröp innunder
Med ett dunder,
Vände sig och log.

* * *

Regnbågen vid en glimmande skur
På fönsterrutan glittra:
I taket på sin pinne i bur
Re'n krögarns hämpling qvittra.

Vid zephirens ljufva flåkt
Fönsterna darra på haken:
Ulla blef ur sömnen väckt,
Men kunde knapt bli vaken.
Af och an hon kasta sig,
Och svängde kring med armen
Gret i sömnen bitterlig,
Och klöste sig i barmen.
Än hon skratta,
Än hon fatta
I sångstolpen och i stoln:
Tog fram skona,
Och på rona
Knäppte underkjoln.

* * *

För spegeln Ulla stänkte sin barm
Med vin och rosenvatten:
Se'n knöts ett perlband kring hennes arm
Och flor kring schäferhatten.
Liksom, när på Paphos' ö
Kärleksgudinnan uppvaknar,
Allting tycks i vällust dö,
Och sorgen blott man saknar;
Likså krögarn mer och mer
Af ångst och vällust stamma,
Då vår Ulla satt sig ner,
Att sina lockar kamma.

Folk och näring
Och förtäring
Glömde gubben i sitt qval,
Debitorer,
Creditorer,
Majshus och fiscal.

* * *

Kring Ullas hjessa, pudrad och grann,
Nu flögo trenne Gracer:
Cytheren sjöng och Kärleken brann
Bland lockar, flor och gazer.
En Zephir mot spegeln flög
Fram med en örslef och spada,
Och en ann sin vällukt smög
I lockar och pomada.
Med en tång en Cupidon
I spisen satt och fläsa;
Brydd, en ann, i vredgad ton,
Höll på ett eldkol blåsa.
Lekar, löjen,
Qval och nöjen
Skifta präktigt om hvarann:
Krögarn blunda:
Mer han grunda,
Mer hans hjerta brann.

* * *

En ånglahy, en leende mund,
Ett blottadt bröst af våda,
Ack, himmel, ack! hvar timma och stund
Nytt paradis bebåda;
Men af all naturens prakt,
Hjertat till vållust och plåga,
Rőjde mest sin ljufva magt
Två őgons vackra låga.
Såg hon upp, förtjustes allt,
Och blunda hon med őga,
Rőrdes blodet varmt och kallt,
Med suckar till det hőga.
Maken tunga
Till att sjunga;
Och en rőst, så skär och klar
Och så bőjlig,
Finns omőjlig:
Det sad' krőgarfar.

* * *

Nej, aldrig såg man krőgarn så fatt,
Så kår, en peine och nyter:
Kring Ullas ben, på stoln der hon satt,
Han strumpebandet knyter:
Drog på skon, och af och an
Smorde med borsten på lådret:
När hon gåspa, gåspa han
Med nåsan hőgt i vådret.
Hennes hals en rutig duk
Af brandgult silke hőljde,

Och dess barm, så hvit och mjuk,
De yra lustar döljde:
Håret hängde
Och sig slängde
Uti mörka bucklor fritt:
Trójan spänder
I små ränder
Skifta rödt och hvitt.

* * *

Vår Ulla tog sin ljusblå salopp,
Med pontac ófverslagen,
Sprang in i krogen, fyllde en kopp
Med fin likór för magen:
Sockerskorpan, till sin sup,
Såg man den sköna nu bryta:
Astrild brann i glasets djup,
Och Bacchus på dess yta.
Nu fick allt en ny natur,
Ny frihet, lust och lycka,
Från en rik med silfverur
Till tiggarn vid sin krycka.
Ullas miner,
Ól och viner
Ge en gudafrójd. Gutår!
Slikt herberge
Ej i Sver'ge
Fås på många år.

* * *

Men, himmel, ack! hur bytes allt om!
Båst Ulla ömsa stubbar,
I dörrn på tröskeln ... gissa, hvem kom! ...
Jo fyra halta gubbar:
En med vårja sned och vind,
Och med en tågstump den andra,
Och den tredje, som var blind,
Tog nymphen bort och vandra.
Himmel, ack, hvad larm och skrik!
Vår Ullas rop mig sårar:
Hvarje gäst satt blek som lik
Och krögarn fällde tårar.
Qvar på bänken
Fram om skänken,
Der står Ullas bränvinsglas,
Tomt och spruckit
Och utdruckit.
Så slöts vårt calas.

* * *

Farvål, min nymph! Apollo mig skänkt,
Din sköna bild att måla:
Nu går du bort, se'n länge du blänkt
Och fått min duk bestråla;
Men kring Frójas fria fält
Sjunges ditt lof vid cymbaler,
Liksom Vestas lof så gällt
Sjungs af de små Vestaler.

Hölj dig med ditt hvita dok,
Spinn kamull på din slända:
Spinn och sjung och lås din bok:
Din sol kan återvända.
Tiden lider:
Dagen skrider:
Tro, att lätt från skrubb och ris
Astrilds vingar
Snart dig svingar
I sitt paradis.

37.

Fredmans Epistel

Till Mollberg på post vid Kungsträgården.

Mollberg! stå stilla, stå stilla vid grind:
Stilla på din post, fältvåbeln befaller:
Stå som en docka rödblommig och trind
Inom Floras grönskande galler.
Präktig med tofs, din blanka karpus
Lyser i fronten bland bajonetter:
Stolt dina ben, med hvita stöfletter,
Trippa beståndigt kring gångar och hus.

* * *

Bror min! din uppsyn förråder ett blod,
Som med våld och mord ur hjertat uppstiger,
Så att du verklig kan kallas för god,
När du bara skyllrar och tiger.
Se, hvar han vandrar med sitt gevär,
Lång och högbröstad, breder i truten,
Halsduken svart, stångpiskan uppknuten,
Hårlocken pudrad, uppvicklad och tvär.

* * *

Men inom gallret hvad blomstrande prål,
Sammanvridna hvalf, blompottor och stoder,
Bugningar, nigningar, löjen och skrål,
Vid ett sorl af sprutande floder!

Stolt här och der, med dyrbara släp,
Mötas och trångas herdinnor, grefvinnor:
Nedslagna män, högmagade qvinnor
Sitta på säten bland krukor och skräp.

* * *

Se, huru Flora hon öppnar ett fält,
Som det lystna ögat rör och förtjusar.
Titta åt gallret — Hur sad' du? — Jo snällt
Trägårdsmästarn gångarna krusar:
Inom en list af buxbom och grönt
Ritade namn i hundra fasoner,
Nejlikor täckt bland röda pioner
Sira hvar vinkel och lukta så skönt.

* * *

I perspectivet, så långt som du ser,
Inom dessa murar, fönster och rutor,
Orpheus Flora sin dyrkan nu ger,
Vid cymbaler, flöjter och lutor.
Fordom förtjuste denna vår park
Grenzer, La Hay, Anzani, Camilla:
Och dessa trän, så lugna och stilla,
Delat sin skugga åt Landets Monark.

* * *

Se, der på bänken, med mandom och hull,
Sätter sig en kämpe: Iris han klappar,
Rustad i stöflor, med bälte af gull,
Och i rocken glimmande knappar.

Under en skuggrik och susande gren
Lutar en ann' sitt hufvud på armen:
Sömnig och varm, med handen i barmen,
Ler han och pustar, vanmägtig och klen.

* * *

Skyldra: se löparn han trippar så snäll,
Med sitt blåa skärp och guldgula tröja,
Framför två hingstar, som stolt, vid en smäll,
Sina halsar gnäggande höja.
Bullrande hörs en gyllne caross,
Der som en kusk han kröker och väjer:
Bakpå en Turk bland fyra lakejer
Gungar så frodig med sprakande bloss.

* * *

Åldrig i purpur med stjerna och band
Går en landets drott: strax Mollberg han spritter,
Ropar *Gevär!* — tar musköten i hand,
Skyldrar långsamt, torstig och bitter.
Stolt, med en plym, i glimmande drägt,
Nyter och spänd, framstiger en annan:
Röd emot soln, med hatten för pannan,
Blixtrar på fingret juvelen så täckt.

* * *

Himmel! Hvad bugningar, högbet och damb!
Klang, hvad silfversmidda, tjocka Boråser,
Vindögda, torstiga, fromma som lamb,
Med en trut, som idliga blåser!

Bergström, kutryggig, rödblå och tjock,
Med gula uppslag, fingrar bassongen:
Och bland en flock, som sorlar på gången,
Hvälfvas af messing två glimmande lock.

* * *

Gosse! en gång om du stupar i fält,
Ser du arsenalen: pryd dina anor:
Mars har oss båda vår svepning beställt
Inom slitna, blodiga fanor:
Der skall din sabel hånga vid min,
Rostad i blod och krökt i Cossacker:
Skjortan, du bär, skall blodig och vacker
Tekna de kulor, som träffat ditt skinn.

* * *

Mollberg, gutår! Hvad slog klockan, kamrat? —
I Jacobi torn står sågjarn på åtta. —
Fruktar du ej? — Nej, Kungens Soldat
Fruktar aldrig bröstet att blotta. —
Skyldra, marschera, stå, division!
Skyldra, lös af, stå-rätt, alla nio!
Rätta er, marsch! — Hvad slog hon nu? — Tio:
Brandvakten ropar på Slagtarhusbron.

38.

Fredmans Epistel

Rörande Mollbergs paradering vid Corporal Bomans Graf.

Undan ur vågen! Se, hur professen, med plumager,
Svänger guldyxan, tills allt blir undanröjdt.

Tamb. - - - Se, piparn stolt, med små mustascher,
Trind och rödblommig, tar fram sin messingsflöjt.
Trumslagarn trumlar:
Mollberg framför går på tå,
Ryter och mumlar,
Och ropar: stå!

* * *

Se den der token, så desperat han armen svänger,
Hvälfver en pinne och dunkar på ett skinn.

Tamb. - - - Två tallrikar en annan slänger:
En i ett valdthorn han pruttar, tjock och stinn.
En går och pinglar
Med en grytring mot ett spjäll,
Samlar i ringlar
Ett dödligt skräll.

* * *

Tjenare, Mollberg! — Se, hur han tätt
och hjulbent klifver,
Gråtögd och blixtfull och som en anka
from:
Tamb. - - - Och efter trippa i full ifver
Lejon och Lustig och Lax och Dunderbom.
Skörtet han viker
Och uppå gehänget ser;
Hör, hur han skriker:
Stå, rätta er!

* * *

Nicka åt Mollberg: ser Mutter intet, hur
han nickar,
Lyfter på hatten och grinar uppå skämt?
Tamb. - - - I takten han på klacken vickar:
Ett, tu, och ett, tu: håll takten, tram-
pa jemt!
Se, hur han sprätter
Med ny piskperuk och skor,
Hvita stöfletter
Och sorgeflor.

* * *

Se Dalbergs Cajsa, hvar hon i gluggen
står och gråter,
Blödig och vindögd och med en svarter
kjol.
Tamb. - - - Hör, in i gränden harpan låter:
Krögarn han skrattar och spelar på fiol.

Liksom en nunna,
Bomans Enka, prydd med dok,
Full mot en tunna
Står med sin bok.

* * *

Der går processen: kamrater, hvem är
död i gränden?
Jo, Corpral Boman, som låg så vattusjuk.
Tamb. - - - Se Christian Wingmark, närmsta
fränden,
Med hviter näsduk och svart rosettperuk.
Han midt i lede'
Går vid Bergström: så dernäst
Kyparen Ede,
Och så en prest.

* * *

Der går orgtramparn, och så tornväk-
tarn i Cathrina,
Krögarn på Sodom och krögarn på Krypin.
Tamb. - - - Rör spelet, låt trianglar hvina:
Trumslagarn hvirflar och dunkar på ett
skinn.
Tätt framför vakten
Lunkar klockarn, röd och full,
Bär efter takten
En skofvel mull.

* * *

Ja, Corpral Boman han har nu kastat
plit och balja:
Nu är han döder — Ack! är han död?
Bevars! —

Tamb. - - - Han sista gång mustaschen talja
På Bruna Dörren i fjol den sista Mars.
Vi tyckas raska;
Men hvad är vårt lif? Ett bloss!
Boman! din aska
Hedras af oss.

* * *

Rider er djefvuln? Stå rätt i ledet, rätta felet!
Höger omvänder er! Skyldra med muskót!

Tamb. - - - Muskót på axel! Rör på spelet!
Lägg an i vådret! Ge fyr! För fot, ditt nót! —
Bomans mandater
Prisas uti Bacchi trakt:
Hurra, kamrater!
Tack för god vakt!

39.

Fredmans Epistel

Öfver Bergströmskans Porträt på Liljans krog i Torshälla.

Storm och böljor tystna re'n:
Himlahvalfvets matta sken
Mer och mer försvagas:
Re'n det börjar dagas:
Molnen simma:
Qvalm och dimma
Bådar solens bleka strimma.
Vädren spela fritt och täckt:
Fönstren ristas vid hvar fläkt:
Lönn och aspar susa:
Kärr och källor brusa:
Orren spelar:
Tömmar, selar
Bonden åt sin fåle delar.
Re'n i hvar spis
Fladdrar och frås
Spånor och ris,
Stickor och grås:
Redan vållingsgrytan kokar.
Re'n, med yfvig lugg,
Torparn uti mjugg
Efter tobakselden snokar:
Och på ängen re'n,

Lutad mot en sten,
Dalkarln i sin skyffel tar.

* * *

Krögarn stöfveln på sig drar,
Skurar bränvinspannan klar,
Re'n i stopet fattar,
Står i dörr'n och skrattar:
Pipan blossar,
Gubben trossar
Bygdens kämpar, barn och gossar.
Gumman, på sin vagn vid grind,
Håller handen under kind:
Af och an hon vickar,
Slumrar in och nickar:
Solen sticker:
Gumman qvicker
Vaknar och ur stopet dricker.
Qvarnar och hjul
Börja sin fart:
Hör, från ett skjul
Hörde du klart
Första slaget uti smedjan.
Smeden, smal och lång,
Med en glödgad tång,
Naken ända upp till medjan,
Mellan eld och sand,
Med en pust i hand,
Sjunger nu sin morgonbön.

* * *

Luften spelar frisk och skön:
Minsta blomma, växt och frön
Öppna sina knoppar,
Le åt daggens droppar,
Präktigt randas,
Vällukt andas,
Med zephirens fläktar blandas.
Skogen skymtar mörk och blå:
Berg och kullar prydda stå
Med båd' lamb och qvigor:
Bygdens barn och pigor
Gå och valla,
Le och tralla,
Sina hjordar sammankalla.
Lärkan i skyn
Fläktar så sval:
Tuppen i byn
Flaxar och gal:
All naturen börjar vakna
Till ny glans och prål,
Nya göromål:
Och att ingen skönhet sakna,
Steg nu Movitz opp,
Tog sin färgekopp,
Satt' sig vid sin tafla ner.

* * *

Nå, Bergströmskan!... Hvad jag ser!...
Med bindmössa... Kors, jag ber!...

Bröstbukett i barmen,
Och en mops på armen,
Girandoller,
Parasoller!
Ve den Movitz, tocken fjoller!
Nå, så dumt! ... Jag dör af skratt...
Se den son med schäferhatt,
Präktig, som en annan,
Med en musch i pannan:
Såg jag maken!
Isterhakan
Hänger på den gamla draken.
Bröstet så spändt
Skjuter hon fram:
Och excellent
Liljans Madam
Har du skildrat, Bror, på väfven.
Men säj mig reson,
Hvarför sitter hon
Med en fogel uti näfven?
Jo, reson är den,
Att dess äkta vän
Fader Bergström lefver än.

40.

Fredmans Epistel

Angående Bröllopet hos Bensvarfvars.

Ge rum i bröllopsgåln, din hund!
Jag slår dig med geväret.
Kors, hvad trångsel!
Ingen stångsel!
Slåpp in en kund. —
Stig in! — Tack för besväret. —
Korsgeväret
Sätt för porten:
Slån i lorten,
Om han käftar mot.
Vakta port och fenster.
Ögonen till venster!
Muskót för fot!
Aj! i skorsten brinner sot! —

* * *

Aj! skorsten kastar eld och mull.
Hvart gick nu Movitz, gubbar? —
Der vid grinden
Under linden
Sitter han full. —
Hvad står du der och skubbar?
Hurtigt, gubbar!
Ta'n i kragen,
Slå'n för magen,
Så det säjer sqvätt. —

Håll, din dumma satan!
Ordning håll på gatan.
Fåll bajonett!
Stå då uti ledet rätt.

* * *

Alarm! Är stora tunnsån fylld,
Så spruta friskt på planken.
Phoenix sitter
Full med glitter,
Ståtligt förgylld.
Mer vatten hit på skranken:
Hugg ner planken:
Klang i tornen:
Stöt i hornen:
Spelman! var på vakt:
Si, nu kommer bruden,
Som hon vore buden, —
Skyldra! gif akt! —
Venus lik i dygd och prakt.

* * *

Gevär! och slåpp marskalken fram:
Han trippar så beskäftigt,
Discurerar
Och raljerar
Wingmarks madam.
Se, chapeau-bas, så häftigt
Och beskäftigt,

Grann och buden,
För han bruden
In i bröllopssaln.
Blåsen, musikanter,
Polskor och andanter.
Hvar är Corpraln?
Skyldra, och töm ut pokaln.

* * *

Hvem är, som intet slipper in? —
Å, det är brudens moder. —
Skyldra, gossar!
Gumman trossar
Blott med sin min.
Mer vatten hit, maroder!
Brudens moder
Står vid trumman:
Släpp in gumman.
Stilla, manskap! Hau!
Christian Wingmark! vänta,
Ej på dörren glänta.
Hej, gevärau!
Si Hans Casper mit sein frau!

* * *

Släpp svarfvarn in: hvad stoj och spring!
Hvad skräl af barn och pigor!
Gatmamseller
Och gesäller
Stöfva ikring.

Hör liror, horn och gigor:
Barn och pigor
Ta bort ordet.
Si, vid bordet
Står Brudgummen der.
Hvad står du och trampar?
Tyst! Magistern stampar.
Lägg ner gevär.
Psalmen nu begynnas lär.

* * *

Fiolen stäms: magisterns röst
Mot basfiolen dundrar:
Båst han sjunger,
Hes och tunger,
Slår han sitt bröst.
Se, bröllopslaget undrar,
När han dundrar
På Sanct Paulus,
David, Saulus
Och vårt syndaklot.
Marsch! Valdthornet klingar.
Här nu vexlas ringar.
Muskót för fot!
Ringen tog magistern mot.

* * *

Kors! Brudens hvita handske sprack:
Brudgummen svår och gråter:

Stolt marskalken
Bår fram kalken
Med frontignac:
Skånkskåpet han upplåter.
Bruden gråter:
Först drack presten,
Bruden resten,
Och brudfrämman neg.
Gevår! håll jemna leder.
Herr Magistern vreder
Skull' ta ett steg:
Vips! damp han i vrån, och teg.

* * *

Sist vanka slångar hvar om ann:
Nu tråter bröllopsvakten:
Men corpralen
Går i salen,
Slår allt han kan,
Med glaset stampar takten.
Bröllopsvakten
Skóflar faten,
Och den saten
Brudgummen var kåt.
Ståtligt på det sättet
Rófvas Lazarettet:
En tog en plåt,
Presten två, se'n skildes de åt.

41.

Fredmans Epistel

Vid ett tillfälle, då Christian Wingmark miste sin nattkappa i slagsmålet med Mollberg.

Mollberg satt i paulun,
Full med fjäder och dun,
Klädd uti en skinntröja brun,
Och med en vest af cattun.
Skjortan syntes ibland,
Når, med kårlet i hand,
Gubben stod så bredbent i sand,
Hosta och fukta sin tand.
Bóxbandet i bóxorna sprack:
Nu gick han till fónstret och drack,
Skrufva luckorna opp,
Såg uppå stjernornas lopp.

* * *

Stugan, deri han bor,
Är ej synnerlig stor,
Hvitlimmad och hvälfd som ett chor,
Men utan stólar, min bror!
Dórren är utan lås:
Sången liknar ett bås:
Bolster eller kuddar — gunås! —
Intet, platt intet der fås.
Men borta vid fónstret, bakom,

Ligger en halfankare: kom,
Kom och se, hvar han är:
Skrufva upp luckan, mon cher!

* * *

Mollberg, se, hvar han står,
Bakom örat sig klår:
Si uppå dess knorliga hår,
Röda filtmössan: gutår!
Drick, betrakta, kamrat,
Hur hans arm desperat
Håller uti yxan helt flat,
Bultar och sprundar ett fat. —
Mollberg, si god morgon! — Stor tack! —
Hvad har du i ankaren? — Rack. —
Än i stånkan, signor? —
Idelig dubbelt-öl, bror! —

* * *

Aber, hur är det fatt?
Du är svullen och matt:
Mollberg! du har slagits i natt:
Se, huru näsan är platt:
Se fiolen, så grann,
Sönderslagen står han:
Hur har väl den leken gått an?
Valdthornet blodigt, min sann! —
Lägg munnen till ankarn och tig:
Bror! aldrig bli rädder i krig.

En gång slåss jag hvart år:
Då är min namnsdag: gutår! —

* * *

Aber hvarföre då
Skall du prygla och slå? —
Jo, derför det faller sig så:
Vånta, din rygg skall bli blå.
Drick, håll truten och tig:
Se'n befaller jag dig,
Vid tappen var qvicker och vig,
Sjung se'n en visa för mig.
Kan du intet sjunga? — Å nej! —
Orkar du då dansa med mej?
Du är Luxemburg stor,
Och jag är fan, kåra bror!

* * *

Dansa, Wingmark! Alarm!
Jag skall hålla dig varm. —
Aj, aj, aj, aj, aj, aj, min arm!
Aj, aj, nattkappan, hvad harm!
Mollberg! skona mitt blod:
Släpp nattkappan, var god:
Aj, aj, aj, du bränvinsmarod!
Råttnu så repar jag mod.
Nå, nå! jag skall klaga för mor:
Nattkappan i trasor, min bror!
Mollberg! släpp mig: farvål!
Hustru min slår mig ihjel.

42.

Fredmans Epistel

Rörande Kortspelet på Klubben.

Re'n calad jag spår, och tror,
Förhand har du, Mollberg, bror!
Knäpp af ljusen: du skall fria,
Ropa tria,
Kära bror!
Klöfver ess! gutår, bekänn:
Tuan, trian! Skål, min vän!
Kungen, högst, för högsta ordet
Trumf i bordet!
Såg du den?
Sötaste mor Wingmark, mor Wingmark, stick öfver!
Mera klöfver, :||:
Mera klöfver än!

* * *

Ulla, kládd i grått och grönt,
Med sin lifrock lyser skönt:
Halsen med ett perlband randas,
Bröstet andas,
Hvitt och skönt.
Hur står spelet? Spela du:
Ruter fyra, klöfver sju,

Kungen, damen, femman, sexan!
Tvi den håxan
Hjerter fru!
Gråt intet, bror Mollberg! Hvad hjelper, du tjuter?
Mera ruter! :||:
Hvem skall blanda nu?

* * *

Spader knekt!... Nå det var bra:
Bums den ville Ulla ha.
Esset föll ej, det var felet:
Låt si spelet,
Hvad vi ha.
Nej, stor tack! förlåt, jag ber:
Skål! Låt esset falla ner:
Minns, i förgår hvad calader:
Mera spader,
Spader mer!
Ruter, mera ruter! Låt hjerterna damma,
Stramma, stramma! :||:
Syster Ulla ger.

* * *

Lilla Ullas vackra hand,
När den skymtar fram ibland,
Båda korten lust och löjen:
Frójas nöjen
Kåns ibland.

Se, hur småögd Ulla ler,
Hur hon sitter och ser ner:
Och på fingret se, juvelen
Mellan spelen
Strålar ger.
Ropa, hvem skall ropa? Jo, Movitz, släpp stopet!
Gissa ropet: :|:
Ruter tre, jag ber!

* * *

Men, mitt herrskap, titta ut,
Öppna fönstret en minut:
Vintrens skärpa tycks bortrinna
Och försvinna
Hvar minut.
Nå, mor Wingmark, se, hur täckt
Stjernan tindrar i sin fläkt!
Si, hur mån' på himlen lyser,
Vattnet fryser
Vildt och fräckt!
Svep om dig saloppen: ack, dog du min Ulla,
Tårefulla :|:
Stod då all vår slägt.

* * *

Si, hvad slädar syns på sjön,
Som vid bjellrors klang och dön
Trotsa böljan, tills hon bister
Sönderbrister
Med ett dön.

Si den hästens varma länd,
För den gylne slådan spånd,
Hur han mod i språnget hämtar,
Hur han flämtar,
Dyr och känd.
Hej! titta åt skogen: si, bönderna åka,
Le och språka, :||:
Hålla pipan tänd.

* * *

Se den gula kampen brydd,
Med de ljusblå tofsar prydd:
Minsta sats kan ögat gläda,
Ingen släda
Är så prydd.
Wingmarks fäle löper kapp,
Som en ren framför en Lapp:
Klang! det klingar uti isen:
Han surprisen
Undanslapp.
Pojken der på skridskor han klingar i viken,
Djerf, nyfiken :||:
Efter några rapp.

* * *

Ån den hingsten i fullt stråck,
Hur han löper, ung och käck,

Brun och hvit med svarta fläckar,
Ibland skäckar
Rar och täck!
Men den hvita gångarn der,
Som de gröna seldon bär,
Märk, hur snällt han går i dansen,
Fläktar svansen,
Stolt och tvär.
Hör, långt ut på sjön åkarn slåss och kör sönder:
Full bland bönder, :||:
Åkarn fullast är.

* * *

Vargar tjuta öfver allt:
Re'n det snögar och blir kallt:
Stäng till fönstren, tänd på brasan,
Som i Casan
Är det kallt.
Märk, hur skogens toppar små
Luta sig helt silfvergrå:
Bygdens fält och blomstersångar,
Berg och ängar
Gömmas må.
Mollberg! ta fram flaskan: jag ryser, jag fryser:
Ack! jag ryser, :||:
Och kan intet gå.

* * *

Lyss åt luckan, hur det yr,
Hur det smattrar, sprids och flyr.
Æol stormar, luften tjocknar,
Stjernan slocknar,
Månen flyr.
Derför i så lustigt lag
Och på en så kulen dag
Låt oss Bacchi safter prisa
Med en visa:
Glasen tag.
Kling klang för min flicka, så trogen i nöden,
In i döden! :||:
Hvem skall blanda? — Jag.

43.

Fredmans Epistel

Till Ulla Winblad, skrifven vid ett ömt tillfälle.

Värm mer öl och bröd:
Lån Madam Wingmarks kanna:
Lägg kummin i, Susanna!
Värm vår stora kopparpanna
Illene-röd. Fin
Fort bädda en säng
Med svandun, silkestäcken:
Gesvindt, precist på fläcken,
Vagga, stol och messingsbäcken
Skaffa i fläng:
Stäng dörren, stäng:
Fäll gardinerna helt sakta:
Astrild! kom, din nymph uppvakta:
Kom och hennes glans betrakta:
Hennes känslor vänta ömt ditt understöd. D.C

* * *

Rhenskt vin, mjölk och mjöd!
Mer ölostvassla, kära!
Mer socker, ingefära,
Allt hvad skönt hon vill begära!
Lätta dess nöd. Fin

Sjung nymphen en sång:
Dess hjerta ångsligt brinner:
Det blod, der inne rinner,
Snart en ljuflig svalka finner,
Delar sitt språng.
Skönhet! hvad tvång!
Tusen dödar kring dig stimma:
Ända i din kårleks timma
Måste du en död förnimma:
Masken, dold i blomman, bådar blommans
död. *D. C.*

44.

Fredmans Epistel

Öfver Bredströmskans och Movitz' melancholi.

Movitz helt allena
På Tre Liljor satt en gång:
Harpan mellan bena
Glimmar, bred och lång: *Fin.*
Roligt se hvar sena
Och hvart finger i fullt språng
Öfver harpan skena,
Under klang och sång.
Harpan var förgylld och grön,
Prydd med myrten, tusenskön,
Med en Cherubim utmålad,
Prålad,
Utaf Hoffbros vackra rön. *D. C.*

* * *

Harpans klara låten
Rör till andakt hvar person,
Ifrån herdars såten
Upp till gudars thron: *Fin.*
Verlden blir förgäten,
Hjertat blöder vid hvar ton:
Sjelfva änglafjäten
Käns i själn, och hon

Gaf nu Movitz dubbel prakt,
När han sång mot afgrunds magt,
Slog accorder efter noten,
Foten
Hördes intet stampa takt. *D. C.*

* * *

I sitt stoft med tårar
Movitz ligger lik: må gjordt!
Hvem dess hjerta sårar,
I min sång blir spordt. *Fin.*
Kör i Bacchi fårar
Upp till Frójas myrtenport,
När du dig utkorar
Någon brud så fort:
Drick ej mera än du tål:
Tänk på dina göromål,
På din Chloris, der hon ligger
Pigger,
Visar dig sin blomsterskål. *D. C.*

* * *

Movitz ville blänka
Uppå Astrilds vädjoban:
Råkte på en enka,
Väl försökt och van. *Fin.*
Lat och full, kan tänka,
Låg der Movitz hela dan:
Honom lyfta, sänka,
Måste ske med kran.

När han nu, förstå mig väl,
Skulle eldas i sin själ,
Somna han mot väggen krumpen,
Trumpen,
Som en gammal Bacchi trål. *D. C.*

* * *

Bröder! om er lyster
Till att veta, hvem hon var,
Så är hon en syster
Till bror Bredströms far: *Fin.*
Äljest blek och tyster,
Säflig uti tal och svar,
Men förträffligt yster,
När hon bröllop har.
Saken blef nu slutligt den:
Movitz gaf hon djefvulen:
Derför han vid harpan åter
Gråter,
Spelar psalmen om igen. *D. C.*

45.

Fredmans Epistel

Till Fader Mollberg, rörande hans Harpa, och tillika ett slags ad notitiam, att Mollberg led oskyldigt på krogen Röstock.

Tjenare, Mollberg! Hur är det fatt?
Hvar är din harpa? Hvar är din hatt?
Ack, hur din läpp är klufven och stor!
Hvar har du varit? Svara, min bror! —
Till Rostock, min far,
Min harpa jag bar:
Der börjas krakel
Om mej och mitt spel:
Och båst jag spelte, pling plingeli plång,
Kom en skoflickare, hjulbent och lång,
Högg mig på truten. Pling plingeli plång! —

* * *

Hur såg han ut? — Jo, surögd och klen,
Svarta skinnbyxor, mörkblåa ben,
Uppfästad hatt med guldtrens och band
Randiger nattrock och käpp uti hand.
Just så såg han ut:
På vesten ett spjut
Satt i ett gehäng,
Och när han blef sträng,
Slog han i verkstan, pling plingeli plång,
Så att der darra båd' fällbänk och sång,
Fönster och dörrar. Pling plingeli plång!

* * *

Jag satt och spelte, nykter och sur,
Drottningens polska i Polen, G dur:
Rundt kring mig satt förståndiga män:
Den drack ett stop, ett halfstop drack den.
Men hur det var fatt,
Slog en af min hatt;
En ann' sad' åt mej:
"Hvad fan angå dej
"Polens affärer?" Pling plingeli plång!
"Spela ej polska, men lär dig en gång
"Hå tand för tunga." Pling plingeli plång!

* * *

Hör, min Mæcenas, hör, hvad som sker:
Jag satt så nöjd och drack mitt qvarter,
Talte helt högt om Pol'ns conjunctur:
"Veten, god' Herrar," sad' jag, och drack ur,
"Att ingen Monark
"I verlden så stark
"Förmår i sitt land
"Förbjuda min hand,
"Att på min harpa" — pling plingeli plång! —
"Och det så länge der finnes en strång,
"Spela en Polska." Pling plingeli plång!

* * *

Nu satt i vrån en gammal sergeant,
Tvänne notarier och en ståndrabant.
De ropa: "Slå, skoflickarn har rätt;
len är straffadt, dess öde utmått."

Ur skrubben kom fram
En vindögd madam,
Slog harpan i kras,
Med flaskor och glas:
Skoflickarn högg mig — pling plingeli plång! —
Bak uti nacken en skårsa så lång.
Der har ni saken. Pling plingeli plång!

* * *

Rättvisa verld! nu frågar jag sist:
Led jag ej orätt? — Mollberg, jo visst! —
Lider jag ej oskyldigt? Gutår!
Harpan är sönder och näsan är sår.
Tvi sådan förtret!
Ej bättre jag vet,
Än fly ur mitt land
Med harpan i hand,
Spela för Bacchus och Venus, kling klang,
Bland virtuoser ta stämma och rang.
Följ mig, Apollo! Pling plingeli plang!

46.

Fredmans Epistel,

Huru Mollberg skall bjuda till Begrafning efter Mutter på krogen Wismar, och om hans affärd ifrån Sterbhuset.

Undan ur vågen, ge rum för Curirn:
Gå ur vågen för Mollberg utan stryk och tvång!
Pitsch! hör han smäller med piskan ... allons! ...
Sitter rak i sadeln som en stång:
Rocken uppfästad, på hatten cordon,
Med pistoler i bältet och en stor bassong.
Pitsch! hör, han smäller i flygande språng,
Och med hatten viftar än en gång.
Tyst! nu i ring
Rundt ikring
Han galopperar i harmen:
Än guppar han
Af och an,
Helt lik en rusig man.
Mollberg, märk, har flor om armen
Och uti pistolerna flor:
Bröstbuketten märk, i barmen,
Gjord af buxbom, bror!
Se, hur han tar upp sin lista:
Hör, hur han nu läser käckt:
Primo vin, secundo kista,
Tertio tags confect.

* * *

Undan ur vågen! Adieu och allons!
Vänta, Mollberg, håll tygeln, stadna litet der.
Pitsch! hör, han smäller och hojtar och svär! —
Kan du vänta, Mollberg, jag begår!
Riddar Sanct Göran! hvad är din affär?
Vill du spänna på draken? Säg mig, hvad det är. —
Pitsch! till begrafning jag bjuder, mon frere,
Klockan sex i afton ungefär.
Vet du ej, bror,
Krögarmor
På Wismar dog klockan fyra?
Jag är befalt
Öfverallt
Att rida: hej, gevalt!
Mollberg skall all ting bestyra,
Köpa strufvor, skaffa musik,
Tigga svepning, lampor hyra
Och gå framför lik,
Skölja glas och stå vid disken.
Låt se listan: ingen nöd:
Qvarto pontak, qvinto fisken,
Sexto saffransbröd.

* * *

Undan, för tusen! Det pinglar och slår
I klockstapeln vid Olof: karln är borta re'n.
Pitsch! hör, han smäller med piskan i sten
Och ger sporren med sitt högra ben.

Men mina tårar, mitt hjerta till men,
Börja tillra: här står jag arma nu allen.
Mutter på Wismar är stelnad och klen:
Nu med Änglar delar hon sitt sken.
Sådan madam
Ta mig fram,
Som nånsin borgar så mycke:
Nu är hon kall
Som kristall:
Mitt bröst dess fotapall.
Hennes fägring vann mitt tycke,
När hon satt vid krogdörn ibland,
Med bindmössa, krusadt stycke,
Och ett glas i hand.
Hennes ögon jag berömmer,
Men dess hvita barm... hi, hi!...
Gör, att jag allt skönt fördömmer,
Och vill ensam bli.

47.

Fredmans Epistel

Angående Mollbergs återkomst till Sterbhuset på krogen Wismar.

Kommer intet Mollberg? Jo, nyss på stund
Så gnägga hans fåle vid dörrn på Grönlund:
Der stod han och vexla, med pipan i mund,
Och klappa sin lurfviga hund.
Klädder var han i sin mörkblå syrtut,
Med bälte kring lifvet, pistoler och spjut:
Stolt floret kring armen var slängdt med en knut,
Som bröts i en blomma till slut.
Mosters Brunte på Wismar, långhalsig och ful,
Stod och sörpla ur tunnan i krögarens skjul,
Mot en resvagn med knektar, mångfärgad och gul,
Med söndriga skenor och hjul.

* * *

Helsa, kamerater! Gubben är känd:
Se der, hvar han kommer, högbröstad och spänd:
Pitsch! hör hur han smäller, med piskan på länd:
Pitsch, pitsch! hör, han smäller i gränd.
Se, hur håret fladdrar baktill och fram,
Med små papiljotter uppvickladt på kam:
Stigbyglar och sporrar kolsvarta af dam,
Och fålen så spak som ett lam. —

Hurra, Mollberg! God morgon! — God morgon, kamrat! —
Säj, hvad har du i korgen? — Confect och succat. —
Än i byttan på armen? — Kolrötter, spenat,
Och finkel, ett stop, delicat.

* * *

Bror! uti fullt sträck till Nyboda krog
Jag flängt, se'n i Brännkyrka tie hon slog:
Der smorde jag klockarn, och — bror! det var nog —
Fem supar i qvarten han tog.
Vägen, vet ni, gossar, huru den var?
Jo, sumpig med gyttja: — Gutår, kära far! —
Hvar herrgård nedrutten, eländig och bar,
Och skogen durchsigtig och klar.
Platt omöjligt att finna en enda röd grind:
Bara törnen och tistel och tufvan helt trind:
Tomma sjöar med nordan och kylande vind!
Gutår! Jag blir surögd och blind.

* * *

Der är för madam, som ligger på bår,
Ett lakan till svepning . . . Låt si, hvad i går
På listan jag pricka: låt si, hur der står:
Slått intę mitt minne förmår.

Fisken dansar qvick i katsen, och hår
I knytet låg kringlorna . . . Gudar! jag svår:
Hvad glömde jag, gossar? På listan si der:
Processen och kistan, mon cher! —
Tog du bränvinet då? — Jo, i skrubben jag gick:
Si på färgen: hvad tycker du? — Allt i godt skick.
Tag dig frukost, bror Mollberg, beställsam och qvick,
Och torka din fåle och drick.

48.

Fredmans Epistel

Hvaruti afmålas Ulla Winblads hemresa från Hessingen i Mälaren, en sommarmorgon 1769.

Solen glimmar blank och trind,
Vattnet likt en spegel:
Småningom uppblåser vind
I de fallna segel:
Vimpeln stråcks, och med en år
Olle på en höbåt står:
Kerstin ur kajutan går,
Skjuter lås och regel.

* * *

Stålet gnistrar, pipan tånds,
Olle klår sitt öra:
Rodret vrides, skutan vånds,
Gubben har att göra:
Under skarpa ögonbryn
Grinar han mot soln i skyn:
Kerstin, gubbens hjertegryn,
Skall nu seglen föra.

* * *

Seglen fladdra, skutan går:
Jerker tar sin lyra:
Lyran brummar, böljan slår,
Allt med våld och yra.

Skutan knarkar, bräcklig, gles:
Vimplens flåkt i toppen ses:
Tuppen gol så stråf och hes.
Nu slog klockan fyra.

* * *

Movitz! stöt åt dem i lurn,
Som på skutan fara. —
Olle du! hvad kostar tjurn? —
Lyssna, hvad de svara.
Hör, hvar är ni hemma, ni? —
Ifrån Lofön komma vi
Med grönsaker, silleri,
Mjölk och äpplen klara. —

* * *

Si, en julle skymtar fram:
Marjo åran lyftar:
Med sin löfbrodd, mjölk och lam
Hon åt tullen syftar,
Har i knå en bytta smör,
Kersbärskorgar frammanför:
Marjo nu sin lofsång gör,
Snyter sig och snyftar.

* * *

Ulla Winblad! skratta, sjung,
Spritt vid solens strålar:
Gäspa ej: lös upp din pung,
Tag fram band och nålar:

Fästa din salopp igen...
Nös du? Prosit, lilla vän!...
Si, der har du Hessingen,
Gröna trän och pålar.

* * *

Lilla fästman på dig ser. —
Kom, min Norström lilla!
Sätt dig bredvid mej, sitt ner:
Fritt din låga stilla.
Vi ha alla lika rang.
Lustigt! hör basuners klang.
Prosit och contentement!
Dyrbar ögonvilla!

* * *

Kon i vassen skylt sin kropp,
Snärd i våta tågen:
Bruna oxen kastar opp
Himmelsblåa vågen:
Ängen står i herrlighet,
Kalfven dansar, yr och fet,
Hästen tumlar, stolt och het,
Svinet går i rågen.

* * *

Vid ett tråd uppå en slätt
Syns en skytt förbida
Dagens gryning, klar och lätt,
Foglens sång och qvida:

Bakom trådets tjocka stam
Bössan syns och skymtar fram:
Hunden, trogen, som ett lam,
Står vid skyttens sida.

* * *

Morgonsupen, Movitz, går:
Ljufligt böljan svallar.
Ser du Ekensberg? Gutår!
Hör, hur folket trallar.
Der framsåtter en sin fot:
Klotet käglorna slår mot:
Hör du, dunsen af hans klot
Uti bergen skallar?

* * *

I en lösal kring ett stop
Några bussar skratta,
Ropa: trumf! — och allihop
Uti stopet fatta:
Somliga med sträckta ben
Sofva godt och snarka re'n,
Hvila hufvud mot en sten
På en blomstermatta.

* * *

På den klippan, der vid strand,
Sjelf Chinesen målar,
Bildar, af en näfva sand,
Skönsta blomsterskålar:

Uti leret brännes in
En Apelles' pensel fin.
Ulla Winblad, min cusin!
Ser du, hur det prålar?

* * *

Såg du nu Marieberg,
Så se långre neder:
Med en gul och bleknad färg,
Sig ett tjäll utbreder.
Fönstren glittra: kännen I
Ej Salpetersjuderi?
En gång, Ulla, — raljeri! —
Palten dit dig leder *).

* * *

Fällom lodet på vårt djup,
Gäspa ej och nicka,
Sof ej, öppna fläskan, sup,
Bjud mamsellen dricka:
Vakna, Movitz! Ser du ej
Lazarettspalats? Så säj!
Akta nåsan du på dej
För hvar vacker flicka.

* * *

*) Då detta skrefs, var på Kungsholmen en Salpetersjuderi-inrättning, och dervid ett Tukthus.

Tornens spetsar blänka re'n,
Kors och tuppar glimma,
Morgonrodnans klara sken
Syns i vattnet strimma.
Barnet leker gladt vid strand,
Samlar stenar i sin hand,
Slungar stenen dit ibland,
Der som gåssen simma.

* * *

Lossa tågen, seglen fäll:
Re'n syns Skinnarviken,
Med dess kojor och castell,
Branta berg och diken.
Under små kolsvarta tak
Gnälla pumpar, eld och brak;
Hästen sträcker foten spak,
Gnåggar, rädd för spiken.

* * *

Med sitt klapptråd, ner vid strand,
Pigan står så kåter,
Knyter till sitt förklädsband
Och sin barm upplåter:
Barbent hon på bryggan står,
Räknar slagen klockan slår,
Flitigt sig på benet klår,
Svettig, sur och våter.

* * *

Allståds godt, men hemma bäst!
Sakta låt oss unna
Vattukörarn med sin häst
Hvälfva om sin tunna:
Kärlet glittrar, hjulet går,
Sprundet sprutar, hästen slår.
Om den prakt, för ögat står,
Sjunga de som kunna.

* * *

Jeppe tutar, trumman går,
Böneklockan klämtar:
Sotarn svart i skorsten står,
Hvisslar, sjunger, skämtar:
Bagarn sina korgar kör:
Smeden re'n sin slägga rör:
Re'n båd' knekt och granadör
Vid geväret flämtar.

* * *

Skyndom, dit vår hydda fins,
Gömmom not och flöte:
Stöt uti basun, och mins
Detta glada möte.
Farvål, Görgen, Truls och Hans!
Farvål, flickor, spel och dans!
Ulla tog sin myrtenkrans
Uti Neptuns sköte.

* * *

Norström stjelper sin peruk
Af sin röda skalla,
Och min Ulla, blek, och sjuk,
Låt sin kjortel falla,
Klef så bredbent i paulun;
Movitz efter med basun:
Maka åt dig, Norström! Frun
Hör ju till oss alla.

49.

Fredmans Epistel

Angående Landstigningen vid Klubben i Mälaren en sommaraften 1769.

Mamsell Ulla, märk, Mamsell,
Hur vårt mänsken nu i qväll
Täckt försilfrar och bestrålar
Grindar, pålar,
Berg och tjäll.
Mälarns bölja, lugn och skär,
Tyst en mängd af kölar bär,
Öfversvallar
Fält och vallar,
Som försvinna här och der.
Syster! se nu dit åt, hvad jakter och sumpar!
Skepparn pumpar, :||:
Solbränd, tyst och tvär.

* * *

Se hvad åkrar rundt kring sjön,
Som af tusen blommors frön
Ge en vällukt rundt kring stranden
Och åt handen
Arbetslön.
Kors hvad många Bacchi kök!
Ur hvar klyfta syns en rök:

Minsta vinkel
Osar finkel,
Minsta bro bär fulla ök.
Mollberg! styr då dit åt, åt bryggan till venster:
Re'n sitt fenster :||:
Öppnar fader Hök.

* * *

Titta dit åt, dit åt strand,
Ut åt sjön, på venster hand,
Dit midt öfver åt det huset,
Der som ljuset
Syns ibland...
Nej, min ros, min sockerbit!
Dit åt, der jag pekar, dit,
Dit åt skogen,
Åt den krogen
Med en skorsten röd och hvit:
Dit, der som den torparn med ljustret vid kullen
Står i jullen... :||:
Han, som koxar hit.

* * *

Ljufva vindar! blåsen opp.
Hissa vimpeln högt i topp:
Låt nu seglen fladdra, fläkta.
Vi å' åkta
I vår tropp.
Klang, vid vallhorns glada ljud!
Låt oss prisa Vinets Gud.

Vid det ropet
Rör på stopet,
Värm upp ådror, blod och hud. -
Drick, lilla min syster! Drick, Mollberg, i botten!
Klang! hör skotten :||:
För vår lilla brud.

* * *

Lägg i land vid krogen. — Hvar? —
Just vid dörn: gör skutan klar.
Der står krögarn med sin qvinna:
Tjenarinna,
Kära far!
Tack för sist! Skål!... Lägg i land:
Wingmarks mor! ta mig i hand:
Svep om kappan,
Stig på trappan,
Skrapa tofflorna i sand.
Kapprockar och knyten, matbylten, cantiner,
Öl och viner :||:
Hämta upp från strand.

* * *

Jeanna tappa sin rubin.
Aj, mitt örhäng tog cusin.
Lottas muff låg i sängtäcket,
Och på däcket
Violin.
Pappas handskar, — jag blir sjuk, —
Svepta i en mangelduk,

Låg på skutan
I kajutan,
Bredvid morfars piskperuk.
Sötaste bror Peter! Ack jemmer! Peruken
Låg i duken, :||:
Pudrad, stolt och mjuk.

* * *

Stöt ej basfioln, kamrat!
Stjelp ej kull vårt voffelfat.
Bär smörbyttan under armen,
Brynt i varmen
Som succat.
Si'cken tårta, bränd och stel,
Strödd med socker och canel,
Med bruneller,
Carameller,
Och ansjovis till en del!
Låt oss nu bli glada och rasta en timma,
Slås och stimma :||:
Under sång och spel.

* * *

Fader Hök, din skål hvar dag!
När du ler, så skrattar jag.
Nå, kom, våds, du flaskan fatta:
Jag må skratta
Åt ditt lag.
Tag vårt sällskap i ditt skygd:
Skänk oss af din varma brygd:

Dina safter
Ge oss krafter
Och förskingra köld och blygd.
Men hör, hur det blåser: fäll seglen, fäst slupen:
Tack för supen! :||:
Vivat Bacchi bygd!

50.

Fredmans Epistel

Om dess sista ögnekast på Ulla Winblad vid hennes återfart ifrån Djurgården.

Phoebus förnyar
De gyllene skyar,
Kring städer och byar
Bestrålar vår syn:
Hästarna blänka,
I vattnet sig sänka,
De stampa och stänka,
Oeh gnägga till skyn. *Fin.*
Åskan bullrar,
På molnena kullrar:
Diana re'n knallar
Bland ekar och tallar:
Der blixten ljungar,
Sjelf Jupiter gungar,
Bland gudar och kungar
I vattubryn. *D. C.*
Hästarna lyfta svansar,
Med fläktande man:
Sjelf Neptun dansar - - - *Corno.*
Med gaffel kring ocean.
Hjeltarna fälla lansar:
Sin pipa tar Pan:
På kärleks ban

Syns med bloss och kransar
Båd' Ångel och Morian.
Böljorna glittra, gunga:
Tritonerna blåsa, sjunga.
Corno. - - - Ulla Winblad!
Corno. - - - Ulla Winblad!
Kårlek dig öfvervann.
Mars sjelf, med guldgaloner,
Står blodig och grann,
Och uti bergena tånds canoner.
Af hvar en Neptuni man.
Gastar och Cupidoner
Omfamna hvarann'.
Men Ulla syns: skrålen, póstiljoner!
- - - *Corno.*

* * *

Skeppsklockan skurrar,
Man pumpar och surrar:
Holländaren hurrar,
Med hatten i hand.
Engelsman skjuter:
Hvar knall fler minuter
Ett echo utgjuter
Bland bergen vid strand. *Fin.*
Se på ståten:
Se Ulla i båten.
Dig böljorna skaka
Från Paphos tillbaka:

Gupp, gupp, min Fröja!
Jag skådar din slöja,
Din himmelsblå tröja
Med röda band. *D. C.*
Hurra! håll flaskan luta,
Kringsvinga din hatt,
Och, Movitz, tuta - - - *Corno.*
Vid gastarnas sorl och skratt.
Hej! från en gammal skuta
Det blixtrar så matt:
Är du besatt?
Akta dig, de skjuta.
Hurra, hvad de sjunga gladt!
Solen i ögat sticker.
Blås, Movitz, när Fredman dricker.
Corno. - - - Ulla Winblad!
Corno. - - - Ulla Winblad!
Hurra! hurra! hurra!
Neptun, min nymph, galanter
Befallt böljorna
I dag från Djurgålns förstörda kanter
Dig lyfta och stilla dra.
Fäll dina engageanter:
Saloppen nu ta.
Farväl, min nymph! Blåsen, musikanter!
- - - *Corno.*

51.

Fredmans Epistel

Angående Concerten på Tre Byttor.

Movitz blåste en concert
På Tre Byttor en afton, se'n balen var sluten:
Hvarje ton liksom en ärt
Den föll så kullrig och rulla ur truten.
Först höll Bergen en harang,
Se'n sång Ulla ett par utaf Filtzens duetter,
Vid ett accompagnement
Utaf två flöjter och sex clarinetter.
Hör, båd' folk och fä, - - - *Clarin.*
Orphei oboe. - - - *Clarin.*
Låt oss vara glada, barn,
Och klappa systrarna hvar på sitt knå.

* * *

Mollberg satt uppå sin stol,
Jemt med fingren han drilla och flög som hin håken:
På sin stora basfiol
Han spelte solo och surra med stråken.
Bravo! hör en fantasi
Ur B moll, ur G dur... En arpeggio, jag tackar!...
Hurra! hurra och slå i:
Vi skola dansa och slåss som Polackar.
Blås nu, Movitz, gällt! - - - *Clarin.*
Bravo! det var snällt. - - - *Clarin.*

Bravo, bra, bravissimo!
Hej, låt oss lefva vållustigt och sållt!

* * *

Röd om nåbben som en tupp,
Stod nu Movitz, slog takten, och stampa och ropa:
Blås en air utaf Galupp! —
Utaf Galuppi! skrek strax allihopa. —
Hej, sad' Bergen, ge oss vin,
Ge oss öl uti byttor: hej, lustigt courage!
Systrar! hör min violin:
Kom, dansa polska och sjung, ert bagage!
Blås nu, Movitz! — Jo! - - - *Clarin.*
Bra, bravissimo! - - - *Clarin.*
Hvem har nånsin kunnat tro,
Att du skull' födas, Olympen till ro?

* * *

Ulla sång en liten air;
Hvita bröstet det svällde och lyfte halsduken:
Wingmark med sin flöjtraver
Han stod och smålog och riste peruken.
Bergström stod i vrån och drack,
Stämde qvinten, plang, plang, satt fioln under armen:
Ulla sång; han ropa: ack!
Och flög så nymphen burdus uti barmen.
Bullra intet der. - - - *Flauto.*
Håll din trut, ma chère! - - - *Flauto.*
Låt oss höra ännu mer:
Å, kära Wingmärk, blås mer flöjtraver!

* * *

Wingmark såg ut accurat,
Som på solfjädrar, der man en herde ser lipa.
Som i lunden står så flat
Och har i truten sin ljusgula pipa:
Hatten satt uppå en sned,
Bruna vesten var uppknäppt, uppdragen på magen:
Stundom når han flöjten vred,
Så nicka hufvud och flåkta uppslagen.
Hör nu på en chor. - - - *Flauto.*
Hej, da capo, bror! - - - *Flauto.*
Sjungom alla nu i chor,
Och låt oss sluta en högtid så stor.

* * *

Æol stormar uti skyn,
Nattens facklor de släckas, det regnar och sqvalar:
Neptun utur vattubryn
Han kastar upp sina gastar och hvalar.
Ack, hur ljuflig då den ton,
När Apollo med mildhet förlustar vårt öra!
Sjung, bror Wingmark, min patron!
Ack, sjung en skål, som är lustig att höra.
Blås bassongen stark. - - - *Fagotto.*
Vivat vår Monark! - - - *Clarin.*
Skräla, clarinetters klang!
Vi dricka skålen med högmod och rang.

52.

Fredmans Epistel

Till Movitz, när hans Fästmö dog.
Elegi.

Movitz! mitt hjerta blöder:
Movitz! Movitz!
Jag sett din fästmö kall och döder:
Grymt, jag hör, hur Bacchi bröder
Med gråt bestorma skyn.
En vrider sina händer:
En sitt hufvud bort han vänder:
Ömt en annan suckar sänder,
När i de sälla länder
Hon gömmes för vår syn. :||:

* * *

Skål, Bacchi män och qvinnor!
Charlotte, Charlotte,
Bland Frójas trogna tjenarinnor,
Till en afund för gudinnor,
Gjort Movitz' frihet snärd:
Dess ögons glans och låga,
Hennes fägring och förmåga,
Då hon sig på fältet våga
Under Cupidos båga,
Var gudars åsyn vård. :||:

* * *

Som i den klara bölja
Du ser, du ser
Den ystra fisken sig fördölja
Och zephirens hvirflar följa,

Med ryckning upp och ner
Så din Charlotte, min frände,
När hon till din bädd anlände,
Som en fisk hon qvickt sig vände:
Hvar led en sprittning kände...
Jag sjunger intet mer. :||:

* * *

Ack, för hvar gång jag skåda
Charlotte, Charlotte,
Hos fabrikörn, vid rock och låda,
Då hvar lördag hon bebåda,
Hvar balen skulle stå!
Mig tycks, jag ser Charlotta,
Med två nystan i en potta,
Vid sin härfvel stå och måtta:
Vips! öppnas Plutos grotta,
Och nymphen sjunker då. :||:

* * *

Låt från din syn försvinna,
Movitz, Movitz,
Hvar skymt utaf din älskarinna:
Låt nu dina tårar rinna,
Och ställ fioln i vrån.
Fly, bror, fly Frójas skara,
Och din frihet ömt försvara:
Förr du snärdes i en snara;
Nu får du på krogen vara,
Nu är du fri, min son! :||:

53.

Fredmans Epistel

Angående Slagsmålet nedanför Dantobommen hos T. en höstnatt.

Vid ett stop öl och några supar
Fladdrar snillet mörkt och plumpt:
Det från sin höjd sig så fördjupar,
Att dess prål blir kallt och dumt.
Men lät oss höra - - - *V:cllo.*
Bergen — Må göra! - - - *V:cllo.*
Hur vid fiolen han på Rosenlund
Står rödblommig, frisk och sund.

* * *

Utan båd' eld och lust och tanka,
Han fiolen i famnen får;
Blir då så trög som denna anka,
Här vid Dantobommen går.
Hör, hur han grålar! - - - *V:cllo.*
Dumheten trålar, - - - *V:cllo.*
Dödar Olympens små qval och behag
I hvar knäppning och hvart drag.

* * *

Långst bort, — gutår! — bort vid Grimshage
Ligger krogen Rosenlund:
Krögarn är känd för röst och mage,
För musik och friska sprund.

Drick, och slå takten. - - - *V:cllo.*
Kring denna trakten - - - *V:cllo.*
Syns tobakslador, trägårdar och fält:
Kråkors skrän hörs skarpt och gällt.

* * *

Si krögarfar, hur godt han skrattar,
Sqvalpar ölet i sitt glas,
När fader Berg i stråken fattar,
Till en solo på sin bas.
Hör, hur han kollrar, - - - *V:cllo.*
Leker och jollrar, - - - *V:cllo.*
Nickar med hufvud och småler åt skyn,
Under tunga ögnabryn.

* * *

Så ser han ut, vid nattens timma,
Klädd i nattrock dumt och platt:
Mellan hvart drag tennknappar glimma,
Vissna blommor bär hans hatt.
Hör, hur han spelar, - - - *V:cllo.*
Måttar och felar: - - - *V:cllo.*
En sko har messing till spänne, och en
Bär ett spänne utaf tenn.

* * *

Skål, kära far! Man måste skratta,
När man på vår spelman ser,
Hur han är lik en brun markatta,
Som åt stången vindögd ler.

Tusende fukter, - - - *Vcello.*
Krumsprång och bugter - - - *Vcello.*
Gör han, behändig och snabb i sitt lopp,
Opp och ner, och ner och opp.

* * *

Krögarn är full, och full är krogen,
Full med kårl och ledsna lif:
Ån en gesåll med glas i knogen,
Ån en båtsman syns med knif:
Somliga slunga, - - - *Vcello.*
Somliga gunga - - - *Vcello.*
Mellan två linor högt upp i gran.
Spela, spelman, snåll och van!

* * *

Bröder, gutår! Skål, Frójas gummor,
Med solhattar, hvita ben,
Som, under klang af blanka trummor,
Vältra sig vid månans sken:
Som vid fiolen - - - *Vcello.*
Lyfta på kjolen, - - - *Vcello.*
Sjunga om herdar och vaggor och sång,
Natt och dag uti fullt fläng!

* * *

Här är oss godt: gutår, min skóna!
Tag en voffla och melon:
Drick ett glas ól-med stjelkar gróna,
Fyldt med muscot och citron.

Spela, var yster. - - - *Vcello.*
Drick, kära syster! - - - *Vcello.*
Hurra! Hvad båtsmän och systrar i takt
Dansa på vår gröna trakt!

* * *

Men hvem är den med skinnkarpusen,
Surögd mest af allihop,
Som med sin nubb, tätt vid kardusen,
Står och flåsar vid ett stop?
Si, hur han smilar, - - - *Vcello*
Klunkar och hvilar, - - - *Vcello*
Bugar och tackar och sväljer och ler,
Se'n sitt glas kamraten ger.

* * *

Än då den der, som sig nu lutar,
Med en piska, mot en ek,
Som åt en mängd af hundar hutar
Och betraktar korpars lek?
Långst bort vid bergen - - - *Vcello*
Synes till färgen - - - *Vcello.*
Stugan helt grå, nederfallen och ful,
Och en kråka på ett hjul.

* * *

Än då den der? — Han Sjögren heter,
Visitörn vid Danto bom,
Som mellan skrindor och karreter
Smyger sig så snäl och from.

Der står kamraten; - - - *Vcllo.*
Tolf i qvadraten, - - - *Vcllo.*
Med smorda ögon och kippade skor,
Halfva näsor, rifna klor.

* * *

Hugg'en i skallen, vrid opp truten,
Kasta balja och gehäng,
Bryt af hans käpp, slit af syrtuten,
Flaskan för hans ögon sväng.
Han är den samma, - - - *Vcllo.*
Som nyss annamma - - - *Vcllo.*
Slangen och pannan i Ormsaltargränd,
Af sin hud och blånad känd.

* * *

Inom vår krog, vet, glädjen andas,
Och vid krogdörrn död och mord.
Vet, med ditt blod skall finkel blandas,
Och din skål bli sagd vid bord.
Forte, canalje! - - - *Vcllo.*
Stäm till batalje! - - - *Vcllo.*
Hugg'en på truten och damma hans kolt:
Slå'n i hjernan! Slå'n! — Nej, hålt!

54.

Fredmans Epistel

Vid Corporal Bomans graf på St. Catharina Kyrkogård.

Aldrig en Iris på dessa bleka fält
Minsta blomma plockat
Till vållukt i sin herdes tält:
Och dessa löfträn vid dagens ljusa rand
Aldrig foglen lockat
Till Floras fest från Mälarns strand:
Aldrig hördes lärkan nånsin spela,
För att turturdufvans qval fördela,
Som i ro :||:
Midt bland dödens pilar byggt sitt bo.

* * *

Kring denna rymden hvad qval och sorglig syn!
Svarta kors och grafvar
Fördunkla templets topp i skyn:
Än på en planka, än på en marmorsten
Kringlor, hjul och glafvar
Bepryda våra fäders ben.
Trådens glesa stammar sorgligt hasta
Att de gula löfven kring sig kasta:
Minsta blad :||:
Döljer i sitt skygd en hvilostad.

* * *

Templet det hvilar uppå en sandig mo:
Inom gyldne galler
Förnåma skuggor sammanbo.
Hjertat till rysning och örat till en harm,
Ned från Jofur faller
Ett thordönsbrak, vid klockors larm.
I det djup, cyclopen viggen svaflar,
Har han en gång störtat templets gaflar:
Nu dess prakt :||:
Morgonrodnans afbild sammanbragt.

* * *

Blunda och sucka, vrid dina händer hop:
Här står Bomans kista,
Bland gråterskor med glas och stop.
Hon med mjölkbyttan, som snyftar bitterlig
Och vill liksom bristä
I tårars öfverflöd för dig,
Hon är en enka till den tappre bussen;
Men de andra äro, hela skjussen,
Mångelskor, :||:
Hemma båd' på Söder och på Norr.

* * *

Kom, låt oss sjunga hvar en sin sorgepsalm:
Movitz! om du orkar,
Förskingra hjertats ångst och qvalm:
Knäpp på din harpa för denna Bomans mor,
Som sitt öga torkar
Och dammar sina svarta skor.

Nej, stick upp buteljen, bjud vår qvinna. —
Skål, Madam! — Ödmjuka tjenarinna! —
Slå i mer. :||: —
Ack, min Boman! jag dig aldrig ser.

* * *

Tack, du min Boman, tack för hvar enda dag,
Båd' då du mig klappa
Och då du svor, med hugg och slag!
Nå, denna hatten min solhatt blifva skall:
Denna gardeskappa
Blir min mantille i alla fall. —
Bomans Enka! håll nu opp att gråta:
Låt nu Movitz' ljufva harpa låta.
Glöm ditt qval: :||:
I en fällbänk välj en ny corpral.

55.

Fredmans Epistel

Rörande Movitz' Käggelspel hos Fåggens vid Hammarby Tull en sommaraften 1770.

Så ser han ut, midt bland de strålar,
Solen sprider i sin nedergång:
Dufven och lång:
Håret med nålar
Bär en hatt, båd' trind och trång,
Som med cordon
Glimmar och prålar
Mellan klotets mörka språng.

* * *

Rocken är blå, uppslagen hvita,
Halsen bär svart bindel utaf taft:
Fåfängt, med kraft
Skjortan frånslita!
Den är bykt i Bacchi saft:
Slå vad, han haft
Kimrök och krita
Till mustascher och stöfvelskaft.

* * *

Stundom hans bild skyms af de ekar,
Som på gåln kring käggelbanan stå:
Stångd i en vrå,
Står han och pekar

Midt bland dem, som kägglor slå:
Stiger på tå,
Grålar, och nekar,
Att i slaget ramla två.

* * *

Pipan i mun, slanten vid foten,
Hatten bakfram... Mollberg! du har rätt.
Vik din manschett,
Vältra fram kloten,
Sedan maka kägglorna tätt.
Klotet gick rätt:
Skål, hela roten,
Som nu svärmar på vår slätt!

* * *

Vädret är lugnt, skyarna simma,
Blixt och norrsken lysa vattnets plan:
Slott och altan
Börjä att glimma,
Mån' försilfrar käggelban'.
Stäm dulcian:
Gyckla en timma
För Diana, Mars och Pan.

* * *

Kring dessa plank, grindar och murar
Echo suckar vid din sång och tal:
Hvar näktergal
Tystnar och lurar

Ölet gör hvar sena svag.
Klang i vårt lag!
Bacchus skall råda.
Mollberg! sjung till lynsan dag.

* * *

Flickornas skål, milda och tvåra!
Skål för den, som ingen maka fått!
Om de förmått
Oss att besvåra,
Skål för dem det gjorde godt!
Slutom vår port.
Bacchus till ära,
Vi ho krans kring hjessan fått.

Klotet gömms i slask och grus:
Ur en kardus
Somliga nypa,
Andra slåss om tomma krus.

* * *

Men bäst ett moln sprider sin våta,
Syns regnbågen med ett gyldne prål:
Strax nya mål
Brödren utmåta,
Under blixt af blanka stål:
Tolf kring en bål
Skratta och tråta,
Och två kyssas vid en skål.

* * *

Skål! det var bom: Mollberg slog åtta:
Bom för Wingmark, ta mig den och den!
Två föll igen:
Kom, ska vi måtta:
Udda om två halfstop än!
Bom, kära vän!
När vill du måtta?
Ögat blott på hörnan spänn.

* * *

Hur sa? Hva ba? Föll inte båda? —
Hörnan föll: fem supar håller jag.
Bom i hvart slag!
Bom utaf våda!

Ölet gör hvar sena svag.
Klang i vårt lag!
Bacchus skall råda.
Mollberg! sjung till ljusan dag.

* * *

Flickornas skål, milda och tvåra!
Skål för den, som ingen maka fått!
Om de förmått
Oss att besvåra,
Skål för dem det gjorde godt!
Slutom vår pott.
Bacchus till åra,
Vi ha krans kring hjessan fått.

56.

Fredmans Epistel

Angående Mor Maja på Förgyllda Bägaren.

Se Mollberg med svart rock och flor,
Med rucalvanshandskar och bockskinsskor,
Med lurfvigt hår, svart som en Mor:
Hans sorg är stor:
Bror Movitz, bror!
Hans sorg är stor:
Hans sorg är öm och stor,
Bror, bror!
Betrakta, hur han modfälld står,
Drar upp hvita näsduken vid hvar tår,
Med handen sig för bröstet slår:
Hans ångst — gutår! —
Är öm och svår:
Hans ångst — gutår! —
Hans ångst blir, år från år,
Svår, svår.
Men Clotho med sin sax,
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:
Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Frójas vackra slaf,
En stränge vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

* * *

Men ack! vår enkling, så bestört,
Han håller för ögat sitt rockeskört,
Han flåsar finkel, svettas vört:
Ack, oerhördt!
Hans hus förstördt!
Ack, oerhördt!
Hans hus förstördt, förstördt,
Förstördt!
För krogdörrn dubbelt lås, min vän,
Tillbultad med bommar och spikad se'n:
Bror! ser du skylten, ser du den?
Guldbågaren
Ej fins igen:
Guldbågaren
Den fins ej mera, den;
Men, men...
Men Clotho med sin sax m. m.

* * *

Så sätt dig ned vid denna graf,
Du nymph i din brånad på lustans haf!
Betänk, en blomma bröts nu af,
Som vållust gaf:
Magnat och slaf
Hon vållust gaf,
Tills hon af dödens glaf
Bröts af.

Ja, detta stoft, som trampas här,
En bild af mor Maja det innebär,
Som leta systrar med besvär,
Båd' här och der:
Hur dags och när, –
Hon sågs ju kär
I Astrilds små besvär:
Tvär, tvär.
Men Clotho med sin sax m. m.

* * *

Bind en bukett af sippor blå,
Bryt de narcissor, kring grafven stå,
Jasmin, levkojor: se'n, hå hå!
Så skänk dem då
Åt Mollberg: nå,
Åt Mollberg då,
Som suckar i sin vrå:
Hå hå!
Ack, Mollberg! gråt din vän ej mer:
Dess stoft re'n i blomstren en vällukt ger:
Tag din bukett och sätt dig ner,
Drick ett qvarter.
Din skål, jag ber!
Drick ett qvarter:
Låt se, om munnen ler.
Mer, mer!

Men Clotho med sin sax
Hon klipper som ett ax
Vår svaga lifstråd af:
Blott en hand
Full med sand
Döljer nu en fordom Fröjas vackra slaf,
En strång vestal, i sitt qvalm, i sitt qvaf.

57.

Fredmans Epistel

Om Barnsölet.

Allting är rigtigt clareradt och gjordt:
Betsla din Brunte och stoppa din pipa:
Smörj dina stöflor — Ja, dem har jag smort. —
Feja ditt remtyg och sporrarna slipa.
Kan du begripa,
Hvarthän du skall fara? —
Nej, det begriper jag intet, min bror! —
Jo, du skall ut i galopp och förklara
Verlden en nyhet och helsa från Mor.
Se på hästen, hur han dansar:
Vickla ner ditt gröna schabrak:
Din trumpet med silfverfransar
Fästa fast vid hångslorna bak.
Stig i stigbygeln och klappa på lånden:
Lycka på resan! Låt portarna opp.
Pitsch! hör, han smäller och hojtar i gränden:
Hör, hur han blåser i gupp och galopp.

Tromb. - - - Ödmjuka tjenare!
Tromb. - - - Hurra! Farvål!
Tromb. - - - Frojas enspännare
Tromb. - - - Sporrar sin hål.

* * *

Bida nu Mollberg! Gör halt och vänd om:
Mollberg! vänd om dig och koxa tillbaka.
Ryttare, ryttare! hör du ej? Kom,
Sporra kamelen och rustningen skaka.
Först skall du smaka
Den röda likören,
Som nyss till barnsölet bryggdes af Mor.
Se'n skall du, präktigt, med hångslor och snören,
Bjuda oss faddrar. Gutår, kåra bror!
Skål! hvad tycks dig om den klunken? —
Bravo, bravo, dugtig och skön!
Sådan sup, vål bränd och sjunken,
Stillar magens buller och dön.
Bror! med ett handtag jag svär dig och säjer:
Nu far jag dit uti fyrsprång, du vet.
Pitsch! hvarken kyrktorn ell' rännsten jag väjer.
Farvål, god' vänner, och hör min trumpet. —

Tromb. - - - Tjenare, tjenare! —
Tromb. - - - Tack, kåra far! —
Tromb. - - - Som en Ukränare
Tromb. - - - Rid och var snar.

* * *

Bida nu, Mollberg, och tugga ur mund! —
Nej, jag skall spänna på berg och reduter. —
Nej, han hör intet: han hvisslar åt hund,
Som trippar framföre, lurfvig och butter.

Mutter
Hon helsa och nicka och ropa ...
Nej, han arbetar i blixtrande språng.
Armen åt lifvet, håll benen tillhopa,
Linda kring hatten din silfvercordon.
Pitsch! hör piskan ner i gränden.
Pitsch! Allons! Nu kommer han hit.
Hästen röker varm på länden,
Svettig, skummig, löddrig och hvit.
Se, hur han flänger framstupa och nickar,
Nickar åt skyltar och helsar på stop.
Pitsch! hör, han smäller, ger öfver och hickar,
Står i stigbygeln med ögonen hop.

Tromb. - - - Skål, fader krögare!
Tromb. - - - Gif mig besked.
Tromb. - - - Aldrig på trögare
Tromb. - - - Fåle jag red.

* * *

Mutter hon helsar och ber dig, kamrat,
Att du vill hedra den lilla vår planta,
Bjuda oss faddrar och samla med stat
Jungfrur och bussar, förnäma, galanta.
Sitt ej, discanta
Om mej och min gumma:
Peka ej fingret åt hufvud på mej:
Pojken är lik mig, och gjorder, in summa,
Borta vid Danto, det fan far i dej!
Samma ögon, samma miner,

Samma uppsyn, butter och tvär:
Redan pojkens nåsa skiner
Likså röd som min ungefär.
Skål nu, bror Mollberg! Bjud Cajsa på Draken,
Brita på Laxen och krögarn på Soln.
Rid nu i fyrsprång, var munter och vaken:
Smäll nu i luften ett skott af pistoln.

Tromb. - - - Vifta med hattarna.
Tromb. - - - Hurra, hurra!
Tromb. - - - Skramla med trattarna:
Tromb. - - - Mor vill så ha.

58.

Fredmans Epistel

Öfver Kilberg, Bacchi Man och Ordens-Officiant i Templet.
Elegi.

Hjertat mig klämmer:
Sorgligt jag stämmer
Qvinten på min fiol.
Pling plang!
Ljuset utbrunnit:
Glaset utrunnit:
Ej fins en enda stol.
Kling klang!
Krogdörn står på gafvel, mina bröder,
Och der bakom disken ligger döder
Kilberg... Ack! mitt hjerta i mig blöder.
Klingeli plingeli klingeli plang!

* * *

Himmel, elände!
På en bordsände
Står ett utdruckit glas:
Pling plang!
Och på tapeten
Hänger trumpeten:
Ack, sorgeligt calas!
Kling klang!
Bortnas der i hörnet, der på spiken,
Hänger sorgligt hela julmusiken.

Kilberg nu med döden är bortviken.
Klingeli plingeli klingeli plang!

* * *

Jag vill framstulta,
Klappa och bulta:
Fins ingen menskå här?
Pling plang!
Ingen i huset:
Kullstjelpt står kruset:
Hvad är det, som står der?
Kling klang!
Ölet är ur tunnan allt utrunnit:
Stånkan, tror jag, döden ock har funnit . . .
Ja, vasserra! han den tömma hunnit.
Klingeli plingeli klingeli plang!

* * *

Nå, som jag skådar,
Charon bebådar
Mig på sin svarta elf,
Pling plang!
Så vill jag glömma
Fläskan att tömma,
Och hånga upp mig sjelf.
Kling klang!
Far då väl, o verld, med all din snara!
Brånvinsförbudet må nu gerna vara.
Kilberg står nu bland en ånglaskara.
Klingeli plingeli klingeli plang!

59.

Fredmans Epistel

Till Lokatten.

Hurra, courage, bagage! — God dag, bróder! Friskt i flaskan! — Undan med damspelet! — Du beckbóxa, med din långa Holländska pipa der! — Du skall bli Dam-Jan. — Slå i och sup mig till. — Hirr! det blixtrar ur castellgluggarne. — Peter Ivarsson kommer ifrån Bourdeaux. — Han ligger ju i Cattegat, canalje! — Gutår! han kommer från Dantzig bi de vind, ja, han kommer från Dantzig. — Ja, det gór'n. — Ser du róda flaggan? — Blå å' han. — Ån en sup, gutår! — Han å' ród, säger jag. — Han å' grón, säger jag. — Hurra! hurra! hurra! stryk på fiolerna. — Vakta fensterna. — Hej, flickor! — Svinga med hattarna. — Ta hit ölstopet. Klinga och drick. Gutår, fader Berg! det skall vara Peter Ivarssons skål. — Hej sa'n! Toppseglets skål! Jag har den åran å dricka toppseglets skål. — Hej, tocka tolfpunningar! Hurra! hurra! hurra! — Nu få vi vin och Dantziger doppelt-bier, flaskor med silfvertulpaner i kanterna och gullbrånvin. — Stryk på fiolerna. Stót i trumpeterna. Bjud opp

och dansa. Dansa, edra papgojor! Blås, edra torndyflar!

* * *

Corno. - - - Båtsman! tag nu din lufva,
Tugga din strufva,
Och i din stufva
Dansa med din nymph:
Gór henne ingen skymf.

Corno. - - - Kuttra, du lilla dufva!
Pass på dig grufva:
Lyfta din hufva
Fór den der munsiórn,
Som grålar der i dórn.
Sjógren! svetten af dig lackar.
Hór valdthornet, hur det hackar.
Hór, du nymph med hvita klackar,
Med hvita klackar,
Med corsett och girandoller! Jag är kår,
Burdus ditt bröst begår.

* * *

Fria i helvite, Sjógren! Kan du bli kår i ett troll med svart flanellskjol, ett par róda boucles de nuit, och en barbent fot med en utsliten triumfantstoffel? Sjógren! hór du, Sjógren? Hvad tycker du om henne med gula dammastkjolen och kalminkslifstycket? hon som står barfota der och skrufvar på basfiolen? Hór du, Sjógren?

— Wer da? Hvem är det? — Hej, der kommer en Tysk. — Det är en Italienare, är det, med de tolf Apostlarna på ryggen. Hvad kostar Kung David till häst med en Löpare framför sig? — Ächt Schtiber. — Ta mej sju tusan! Alla ä' di från Bourdeaux. — Gutår! — Hej, flickor! — Godag, Herre! — Gutår, Herre! — Dolce vino della pace. — Hej! han' tycker om calase'. — Än en sup! — L'ira di Dio arrivera bentosto a questa città. — Regera och besitta! — Si på Dansken, hur han svänger sig. Ratsch, Far lille! Sup eller ska vi banke dig. Blir du bange? — I ægte mænds horer! I rumpevrikkere! Er der ingen skam i jer? Tör I raabe saadan udi bormesterens gade? Fanden selv maa logere paa raadhuset. — Gebjörnamat. — Hej! blås i trumpeterna. — God dam you! How do you do? — Machen Sie mir kein schpasen nicht. — Palla vinno ja olta tännä. — Hurra! blås i trumpeterna.

* * *

Corno. - - - Låt nu musiken skråla.
Nympherna pråla,
Stjernorna stråla
Kring det hvälfda blå.
Låt nu trumpeten gå.
Corno. - - - Dansa bort klack och såla:

All ting vi tåla:
Låt oss afmåla
Frójas lifs behag,
Och lydom hennes lag.
Sjungom, bróder! Sjung min visa:
Kårlek skall mitt hjerta spisa:
Verldsbekymret till en lisa,
Ja, till en lisa,
Sjungom, systrar, nu med brödren: gór
som jag,
Och drick båd' natt, och dag.

60.

Fredmans Epistel

Till Bränvins-Advocaten Fader Kulkus om något, som passerat.

Sitter du ännu och ljuger
Och ur flaskan suger,
Hvälfver stopet, och så sluger
Uppå spelman ser?
Kulkus! intet åt, du krusar!
Parten in nu rusar:
Præses sitter re'n och snusar,
Räknar mynt, och ler,
Sportlen delar:
Spelman spelar. - - - *Vcllo.*
Klockan är, om jag ej felar,
Elfva eller mer.

* * *

Bredströms kårsta illa låter,
Niger djupt och gråter:
Cajsa Wingmark skickar åter
Præses ett tjog ägg.
Upprop! Kulkus! tag din vårja:
Du skall in och svärja.
Kan du själen intet berga?
Hand på boken lägg.

Fan är listig,
Jag är dristig, - - - *Vcllo.*
Lagen klar, men rätten tvistig.
Stryk dig om ditt skägg.

* * *

Cajsa se med stora buken,
Hvit och ren och struken:
Præses ruskar på peruken
Och blir jäfvig sjelf.
Hur han bläddrar uti lagen,
Præses denna dagen
Synes sjelf med Themis tvagen
Uti Frőjas elf.
Cajsa niger:
Fram hon stiger: - - - *Vcllo.*
Præses och Notarien tiger.
Hvälf om stopet, hvälf.

61.

Fredmans Epistel

Till kära Mor på Fyrkanten.

Vcello. - - - Kåra mor!
Slå nu hand på kjolen,
Hör på basfiolen,
Dansa, tjock och stor.
Vcello. - - - Kåra far!
Fader Movitz! klinga,
Låt nu qvinten springa:
Friskt du stråken drar.
Stryk och knäpp och sup och dundra
Låt hin håle stå och undra,
Vcello. - - - Hvem som är hans karl.

* * *

Vcello. - - - Mutter! hör:
Skaffa vin och flickor,
Båd' med smäck och brickor:
Allt mig lika gör.
Vcello. - - - Stopet fullt!
Håll i musikanten:
Här uppå Fyrkanten
Rätt nu blir tumult.
Hurra! Flickor och fioler:
Brutna ben i caprioler
Vcello. - - - På hvar fyllebult!

62.

Fredmans Epistel

Angående sista Balen på Gröna Lund.

Corno. - - - Movitz valdthornet proberar
Och sin tuggbuss valkar i mund:
Springer kring golfvet, funderar,
Polskan i fyrkant formerar, - - - *Corno.*
Städar och slåss och befaller:
Eldgafflar, skärmar och galler,
Allting ramlar nu denna stund:
Stolarna skjutas åt väggen,
Hirschfångarn brynes på äggen.
Friskt courage på Gröna Lund!

* * *

Corno. - - - Hvad står du der och bekikar
Tak och väggar, dum som en so?
Ramar och taflor och spikar,
Kyrktorn och sjöar och vi-
kar? - - - *Corno.*
Jo, det är vackert för öga.
Nymphren på klackarna höga
Höja sig och titta och glo:
Runka på hufvud så sakta,
Fälla solfjädren, betrakta
Gamla verldens lustar och ro.

* * *

Handskarna vända och vrida:
Gubben Movitz bjuder dem snus.

* * *

Corno. - - - Prosit, Mamsell Wilhelmina!
Håll ut ringen — Hurra, var snäll!
Du der på Laxen, Regina!
Båtsmännen skratta och gri-
na: - - - *Corno.*
Toffeln på häln på dig kippar:
Flunsig och tungrodd du trippar,
Allt inunder svart som ett spjäll.
Muschen på tinningen borta!
Armarna intet så korta!
Håll ut ringen: hurra, mamsell!

* * *

Corno. - - - Snyt dig, din lymmel! Probera,
Profva hornet: snyt dig och blås.
Nympherna qvickt sig rangera,
Prusta och nysa, spassera. - - - *Corno*
Wingmarkens kårsta, åt höger,
Skuttar med svarfvarn så tröger,
In med föttren liksom en gås,
Rödbrun i barmen som koppar.
Tvi dig, din skurk, så du hoppar.
Med din tumstock, kappa och krås!

* * *

Corno. - - - Stampa med fóttren tillika:
Klappa med händren: klapp, klapp,
klapp!
Hand ófver hufvud, Ulrika!
Stå intet der och predika; - - - *Corno.*
Armarna ut, kryp inunder! —
Hvad är för konster och funder? —
"Jungfru Ulla!" — Hut, trafvarlapp!
Sök dina jungfrur på gatan. —
Stót i valdthornet, din satan! —
Smäll canaljen, ge'n några rapp.

* * *

Corno. - - - Wingmark med stora peruken
Går och stånkar, friar och ber:
Nattkappan, stärkter och struken,
Fläktar och slinker på bu-
ken. - - - *Corno.*
Se hur han dansar så krumpen,
Byxorna långt ner på gumpen,
Hand i sidan: futtigt maner!
Hatten på hufvud, med glitter,
Bakfram på Wingmark den sitter:
Gubben hostar, hvisslar och ler.

* * *

Corno. - - - Stampa, canaljer, nå, stampa!
Håll ut ringen. — Håll bára i!

Trampa och stampa och trampa:
Stöt intet krona och lampa. --- *Corno.*
Släpp svarfvarn in, vrid ikring'en. —
Måstare! kom in i ringen. —
Stöt i hornet: blås symphoni.
Armarna kasta på ryggen. —
Tvi den der svarfvarn, den styggen! —
Stöt i hornet. — Bergström! slå i. —

* * *

Corno. --- Folket nu farstun inspårrar:
Släpp in krögarn, — krögarn vår vän.
Sig detta öl ej förvårrar:
Skål, mina gunstiga herrar! --- *Corno.*
Hurra! stå hjelte mot skotten.
Kårlekens skål! Drick i botten. —
Svarfvarns skål! — Kom, dansa! —
Ja men! —
Ut genom saln i förmaket!
Dammet det står opp i taket.
Håll ut ringen, vånd om igen. —

* * *

Corno. --- Hand öfver hufvud! Nu börja! —
Alla börja friskt på en gång.
Movitz skall all ting besörja:
Valdthornet fick litet smör-
ja. --- *Corno.*

Knacka med klackarna, flickor!
Tvi, edra dumma borickor!
Si'cken åsna med roberond!
Si, hur hon tiljorna måter,
Sminkad, i flor och corneter,
Med mustascher, hjulbent och lång. —

* * *

Corno. - - - Hon är min fästmö, canalje!
Är hon åsna? — Ja, är hon så! —
Runstycke, slant och medalje!
Klang! jag nu vågar batalje. - - - *Corno.*
All ting för henne jag vågar:
Dej, din canalje, jag sågar
Midt i tu. — Låt flöjterna gå! —
Här är du Dam-Jan i huken. —
Slång utom fenstret peruken. —
Christian Wingmark! dej ska vi
slå. —

* * *

Corno. - - - Hör, hur på tröskeln han stiger
Och parlerar om sin peruk.
Svarfvarens kårsta hon tiger,
Jollrar och hickar och niger. - - - *Corno.*
Krögarn tar svarfvarn i lufven:
Flintskallig, blodig och klufven,
Blir han höflig, tålig och mjuk.
Facklorna släckas i glansen:
Gumman får missfall i dansen,
Klämd och kramad, skuffad och sjuk.

Corno. - - - Håll uti ringen, Malena!
Hurra, lustigt! Håll nu god min!
Bergströmskan hoppar allena.
Skena till helvite, skena! - - - *Corno.*
Kors, tocke' flängmål, din satan!
Nattyget blåste åt gatan.
Aj! en palt står der vid gardin.
Sluta med polskan, var tyster.
Paltarna . . . Aj, kåra syster!
Tockna baler gör vår ruin.

63.

Fredmans Epistel,

Diktad midt i veckan.

Fader Bergström! stäm upp och klinga:
Öppna kråset för bröst och bringa:
Vi ska dansa och vi ska svinga,
I ditt glada hus.
Låt oss ge våra små mamseller
Vin och sviskon och carameller:
Pimpinella mor Maja håller
Uti glas och krus.
Vi å' vana att jemt tractera
Och med glaset i hand orera.
Fader Bergström! nu qvintilera,
Under sus och dus.
Se, der dansar flickan,
I sin rosenröda koft och kjol:
Hvar är nu den brickan,
Som hon bar i fjol?
Korgen med citroner
Tynger intet mera hennes arm;
Nu ibland baroner
Dansar hon sig varm.
Med solfjädren hon bröstet fläktar,
Niger djupt, och med armen fäktar,
Sockrar vofflor och dricker nektar,
Under pukors larm.

* * *

Fader Bergström! re'n månan glimmar,
Nyckelharpan i rummet stimmar,
Och mor Maja vid skånken primmar,
Med sin sneda trut:
Gladt på Djurgåln, kring alla backar,
Skymta kjortlar och hvita klackar:
Första nymph, som på dörren knackar,
Inom dörren skut.
Långt till måndan, I raska bröder!
Likså långt som från Norr till Söder:
Morgondagen blott oro föder,
Hela året ut.
Väljom nattens sköte,
Under aftonstjernans klara brand,
Till vårt glada möte,
Med pokaln i hand:
Och i mörkrets dvala
Res Cupidos altar, der du spör,
Bacchi källarsvala
Drufvans ångor strör.
Låt den dumma i oket tråka,
Och den sluga sin hjerna bråka;
Vin och flickor och Fredmans stråka
Natten ljuflig gör.

64.

Fredmans Epistel

Rörande sista Balen hos Frömans i Hornskroken.

Fåll dina ögon och skåms nu, din tossa:
Komma på baler och intet ha skor! *Fin.*
Dansa vid valdthorn som tungfotad klossa!
Kalla baroner och grefvar för bror!
V:cllo. - - - Movitz! knäpp nu din ljufva tenor:
V:cllo. - - - Din konst är stor. *D. C.*
Corno. - - - Valdthornen hörs:
Corno. - - - Stråkarna förs:
Movitz på stolen - - - *V:cllo.*
Stämmer fiolen, - - - *V:cllo.*
Slår eld på pipan, gömmer pung och stål,
Röker och pustar, - - - *V:cllo.*
Dundrar och rustar, - - - *V:cllo.*
Hvälfver ölkannan, dricker lagets skål.

* * *

Lotta . . . jag tillstår . . . med guldur,
din satan!
Roben en stöld från en sparrlakans-
sång! . . . *Fin.*
Brudar från Skottgränd, brudgummar
från gatan!
Tag nu hvarandra i handen och svång.

V:cllo. - - - Movitz! stäm upp din skorrande sträng
V:cllo. - - - Och nacken slång. *D. C.*
Corno. - - - Der dansar en,
Corno. - - - En sjöcapten.
Talar han Svenska? - - - *V:cllo.*
Nej, blott Holländska. - - - *V:cllo.*
Se på hans isterhaka och peruk:
Märk på hans miner: - - *V:cllo.*
Se, hur han skiner, - - - *V:cllo.*
Rödbrun i synen, med en kullrig buk.

* * *

Hvem är den flickan méd styrman der ligger,
Hon som så flåsar och brót sin corsett? *Fin.*
Lördan hon dansar, om söndan hon tigger,
Måndan hon hvirflar sin spinnrock så lått,
V:cllo. - - - Tisdan står hon för Kämnersrätt,
V:cllo. - - - Så snörd och nett. *D. C.*
Corno. - - - Valdthornet stöt,
Corno. - - - Movitz, ditt nót!
Glo ej på vakten: - - - *V:cllo.*
Håll bara takten. - - - *V:cllo.*
Styrman med knifven dansar mot Capten.
Tig på minuten! - - - *V:cllo.*
Håll bara truten! - - - *V:cllo.*
Fan far i dej! du mister arm och ben.

* * *

Knifvarna blixtra och nympherna dåna:
Käppar och klingor de splittras i sky. *Fin.*
Bleknade näsor, med blodsår och blåna,
Svällande kindben och koppårrig hy!
Oboe. - - - Movitz i fönstret skådar på ny,
Oboe. - - - Med hufvudbry. *D. C.*
Corno. - - - Hornen ge ljud
Corno. - - - För Vinets Gud.
I Frójas tempel - - - *V:cllo.*
Ger han exempel, - - - *V:cllo.*
Att han är rusig, tapper, kär och qvick.
Kärleken brinner: - - - *V:ello.*
Vinet det rinner: - - - *V:cllo.*
Paltarna skyldra, Bacchus ropar: drick!

65.

Fredmans Epistel

Om Styrmansdottren Gretgens död på Fabriken.

Movitz med flor om armen, hålt!
I en mörkblå kolt,
Kommer han så stolt. *Fin.*
Svart vest, gröna byxor, nå!
Gult gehång, hå hå!
Och stöfletter på!
Hvarfrån kommer du nu, Movitz? Ditt öga det blöder...
Gevär!... Ifrån grafölsgåln på Söder. *D. C.*

* * *

Jag stått i fyra timmar jemt,
Skuffat mot och klämt,
Korsgeväret skämt. *Fin.*
Krögarn i grafölsgåln, den hund,
Far på Gröna Lund,
Slog en tand ur mund.
Se på, när jag talar, tändren de skallra i truten.—
Gapa! Oxeltanden är utbruten. — *D. C.*

* * *

Hvad harm! mitt öga går i gråt:
Uppå denna stråt
Såg jag Charons båt. *Fin.*

En nymph uti Frőjas gård
Döden, grym och hård,
Lemnat i hans vård.
Gretgen ned på klädsfabriken . . . du henne
ju kände? . . .
Gutår! . . . är en ängel nu, min frände! *D. C.*

* * *

Gretgen, ack! hon till svepning har
Fina bolstervar:
Täckt sin slőja drar. *Fin.*
Dess hand főr en frisk tulpan:
Skada, att dess blan
Lukta litet tran.
tyg, klippingshandskar, fransar dess vål-
nad utsira:
Kårlek bryter vid dess ben sin spira. *D. C.*

* * *

Min nymph hon skull' főrlofvad bli:
Fästman står, låt si,
Vid Artilleri. *Fin.*
Capten heter . . . vånta, hőr . . .
Det oss lika gőr:
Gretgen ändå dőr.
En nymph, vacker, hur jag henne főr őgat
nu vånder:
Hőgt brőst, kullrig lånd och hvita händer. *D. C.*

* * *

Den eld, som, utaf himlens hand,
Gör naturens band
I båd' våg och land, *Fin.*
Brann här: se i vår klenod,
Se i detta blod
Fröjas ärestod.

Hon kall! ... Låt öss alla varma i hjertat nu vara:
Vid glas vi vår sorgesång förklara. *D. C.*

66.

Fredmans Epistel

Till Movitz Målare.

Se, hvar Movitz sitter der
Vid sin tafla, tyst och kår,
Ler och målar,
Med ett ljuft besvär.
Verksta'n glimmar glad och ljus,
Full med pottor, krukor, krus,
Glas och skålar,
Guld och glittergrus.
åktigt sig en stållning för vårt öga höjer,
er den spända duken sträckes kall och flat:
Framför sitter Movitz och sin pensel böjer,
Bildar en herdinna med sitt blomsterfat:
Af dess mun, sött som succat,
Hvarje kyss vård en ducat.

* * * *

Gubben ser för rolig ut,
Med filtmössa och syrtut:
Penslar, stifter
Blandas hvar minut.
I lifstycket, hvitt och blått,
Har han messingsknappar fått:
Trójan skiftar
Purpur, gult och grått.

Af grönt sidentyg, märk, ögonskärmen prålar,
Som den röda nåsan ger en skugga grön:
Två glasögon vid hvar tinning skjuts med nålar,
När han tyst proberar sina färgerön.
Movitz! gör din taffa skön,
Drick, och tag din arbetslön.

* * *

Töm din flaska, gif dig tid:
Se'n i din Olymp i frid
Värm ditt snille
Och din tekning sprid.
Blunda vid hvart penseldrag:
Gif din skönhet det behag,
Som du ville
På din bröllopsdag.
Än sjelf Fröja kring hans vackra ämne svåfvar,
Än en Astrilds pil hans konst till intet gör:
Än han vid den lätta penseln ler och bäfvar,
Än inom ett rosigt flor två prickar strör.
Movitz! du ej tekna bör
Hvad Apelles blott tillhör.

* * *

Se herdinnan, trind och snörd,
Uppå Astrilds vingar förd,
Hvar hon sitter,
Stor till blod och börd.
Håret, som bland perlor knyts,
Uti mörka bucklor bryts:

Blodet spritter:
Ögats eld förbyts.
Bröstet svåller högt, och hvar gång nymphen andas,
Blixtrar fram ett kors, ett halskors af rubin.
Framför bröstet flor och blommor sammanblandas:
Trójan snörd och lifvet är af carmosin.
Knappt Apellis pensel fin
Bildat har så skön cusin.

* * *

Movitz i sin andakt dör,
När han sist i vågor strör
Tvånne prickar,
Med ett flor framför.
Mark, hans eld är fin och stor:
Täckt de gömmas i ett flor.
Gubben nickar,
Och på nymphen glor;
Nymphen hon småskrattar, runkar hufvud, tiger,
Lossar på sitt perlband, knyter sin salopp,
Fläktar med solfjädren, — se'n med små intriger
Narrar gubben från sin tafla stiga opp,
Der han i sin blomsterknopp
Bildar Frójas vackra kropp.

Och hvissla i gränderna,
Ert pack!
Det gör ingen ting:
Kör med vagnen kring:
Och spring mot Ulla, spring.

* * *

Kors, hvad blomster, flor,
Silkesstrumpor och skor,
Och guldur, guldur, guldur, min bror!
Maka åt er på bron,
Släpp nu fram den kalkon:
Blås opp en ståtlig ton.
Fukta pokalerna,
Och vänd:
Och piska fiscalerna
Ur gränd.
Drag för tusan! Fan
Far i den sultan,
I kjol och farbolan!

* * *

Jag ger balen fan,
Alla nympher i stan:
Skenbarlig satan står i sultan,
Med sin svarta klo. —
Å' de listiga? — Jo,
Jo, det må mutter tro.

Ändå om qvällarna
Blixt full,
Så slår jag mamsellerna
I kull.
Men god natt, farvål! —
Kom, slå vad, i qväll
Har Movitz sin mamsell.

68.

Fredmans Epistel

Angående sista Balen på Grönlund.

Corno. - - - Movitz! i afton står baln
Corno. - - - Hemma hos Mollberg, Corpraln:
Just der du ser ljuset
Och lyktan uppå huset,
Der accurat står baln. *Fin.*
Corno. - - - Stöt i ditt valdthorn, gå på:
Corno. - - - Låt man brandvakterna gå:
Hvad står du och undrar?
Stor sak! trumslagarn dundrar,
Och klockorna de slå.
På det mörka blå
Den blanka månen glimmar,
Tills om några timmar
Stjernehvalfvet strimmar. *D. C.*

* * *

Corno. - - - Echo är stolt här i gränd:
Corno. - - - Hornet åt byggningen vänd:
Blås den menuetten,
Som han med clarinetten
I går sång här i gränd. *Fin.*
Corno. - - - Ulla i fönstret der står.
Corno. - - - Tjenare, syster, gutår!
Slåpp oss in i salen:

Den hund, den der Corpralen,
Han står vid dörn och slår.
Släpp oss in: du får,
Din skurk, en het batalje.
Slår du hit, canalje,
Tar jag dig i svalge'. *D. C.*

* * *

Corno. - - - Tack, kåra syster, stor tack!...
Corno. - - - Barfota sluskar och pack!
Såg ni, ert bagage,
Att den, som har courage,
Skall alltid in?... Stor tack! *Fin.*
Corno. - - - Skål, Madam Wingmark! Allons!
Corno. - - - Det var en sup, som var bon.
Hurra! jag skall blåsa
Så fint som en fiskmåsa,
Och dansa på en gång.
Hurra, lust och sång!
Jag mig en Chloris väljer.
Kårlek hjertat qväljer.
Klang, hvad vinbuteljer! *D. C.*

* * *

Corno. - - - Helsa nu, Movitz! — Vet hut! —
Corno. - - - Bocka dig, Cajsa gick ut.
Bror! hörde du inte?
En sup hon dig påminte,
Och derför gick hon ut. *Fin.*

Corno. - - - Hurra, hvad strufvor och vin!
Corno. - - - Herrskapet mumsa som svin.
Bergströmskan hon skrattar,
I skinkfatena fattar
Och tömmer carafin.
Och den der cusin,
Som uppå vofflan åter,
Hon som är så feter,
Säj mig, hvad hon heter. *D. C.*

* * *

Corno. - - - Stöt i ditt valdthorn! — Ja men! —
Corno. - - - Mollberg nu dansar igen,
Färdig uppå foten,
Liksom stod han i roten
Och språng för fienden. *Fin.*
Corno. - - - Vesten uppknäppter och gul:
Corno. - - - Skjortan, som tvättas hvar jul,
Fläktar uti trasor:
Med ullstrumpor och hasor
Står han i Bacchi skjul.
Gammal, fet och ful,
Han Bacchi kransar binder,
Visar, glad och trinder,
Sina blomsterkinder. *D. C.*

69.

Fredmans Epistel

Om Mollberg Dansmästare.

Se Dansmästarn Mollberg, bröder,
I vår krögarstuga,
Hur mot väggen han sig stöder,
Med en röd fiol.
Konstigt har han lärt sig buga
Och med foten skrapa:
Aldrig såg man större apa
I en capriol.
Hjelp, himmel, nå!
Nu sprang han öfver disken,
Bums i en så,
Der krögarmor har fisken.
Himmel, ack! se på, hur luten
Dryper af syrtuten.
Násan, tätt med blommor-guten,
Skiner som en sol.

* * *

Ser ni krögarfar med kannan,
Hvar han står och gluttar,
Torkar svetten gladt ur pannan
Och slår till ett skratt,
När dansmästarn hjulbent skuttar
Och kring golfvet svänger,

Och når han i taket slånger
Opp sin trinda hatt!
Ulla blir arg,
Och sig ur dansen kastar:
Vild som en varg
Han efter lammet hastar.
Båda skratta, båda skrika,
Med musik tillika.
Rak i lifvet, rak, Ulrika!
Ropar Movitz gladt. —

* * *

Slåpp mig, farbror! — Nej, min syster! —
Slåpp, min dotter! — Inte! —
Jag din hjerna sönderkryster. —
Inte det jag tror.
Kårlek ömt mitt bröst påminte
Fördna qval och tårar:
Samma pil mitt hjerta sårar,
Som i påskas, bror!
Min menuett,
Hör på, hur den nu låter,
Helt rått och slått...
Men ack! min Ulla gråter.
Gråt ej, syster! Stå helt stilla.
Qvinten gnäller illa.
Vickla förklä' opp, min lilla,
Skrapa dina skor.

* * *

Galet, syster! håll in magen:
Håll in magen, stygga!
Skånk ditt bröst, så hvitt som dagen,
Mera fritt behag.
Alltid vill du foten rygga:
In med venstra klacken!
Ler du, tossa, bums i nacken
Slår jag dig ett slag.
Mer ledig taille!
Stå intet dum och trumpen.
Petite canaille!
Hvad sad' jag dig om gumpen?
Gumpen in! Hvad åt, jag skrålar
Och din glans afmålar?
Méra eld, mer eld och strålar!
Drag på mun ett drag.

* * *

Se på mig: ge hand, mitt socker!
Fram med venstra foten!
Non, ma chère, för tusan pocker!
Venstra foten fram!
Rak, som knekten står i roten!
Se på mig, stå stilla.
Qvickt! la chaine, min ångel lilla!
Ma foi, madame!
Mårk, skóna vän,
Att hon pro primo niger,

Bakvänd mot den,
Som fram om henne stiger.
Svång dig se'n och balancera,
Balancera mera.
Skönsta vän! mitt bröst charmera:
Dansa mer, mitt lam!

* * *

Sjung, min ängel, när jag dricker:
Dansa, när jag spelar.
Säj, är intet Mollberg qvicker? —
Öfvermåttan qvick! —
Nig nu... nej, ma chère, hon felar:
Knäna få ej böjas:
Minsta tvång får intet röjas:
Allt i ledigt skick.
Som på madam
Skall bröstet öfversvalla.
Magen ej fram!
Fallalleralleralla!
Opp med bröstet, in med rona,
Som en brud med krona!
Låt nu foten golfvet bona:
Dansa, sjung och drick.

70.

Fredmans Epistel

Om något, som passerade i Artilleri-lägret Anno 1773.

Movitz! vik mössan högt öfver öra,
Gläntar på ditt hvita tält:
Trumslagarn re'n hörs pinnarna röra,
Ditt corpralskap re'n sig ställt.
Aftonrodnan sprider re'n sin flamma:
Vågarna damma,
Posterna glamma,
Krögarne stamma
Redan:
Krigssignalen långse'n smällt.

* * *

Tältet insveps i mörker och dimma
Af canoners eld och dam:
Stolt inom röken skyllrande glimma
Mörkblå leder, fältet fram.
Ån af trummans hvirflar nejden gungar,
Ån elden ljungar,
Ån kulan slungar,
Ån Fröjas ungar —
Hej, ja! —
Skala bergen kring som lam.

* * *

Bussarna stoja: hör du ej skriket
Af en svärm i svett och harm,
Som der kring mörsarn trängas i diket
Och upplyfta arm mot arm?
Se på deras ögon, morska, tända,
Hur de stå spända:
Uff! när de vända
Mörsarn på ända,
Movitz!
Hviner kulan, blank och varm.

* * *

Klang, vakna, Movitz! Cheferna ropa
Framför bataljonerna:
Fyrkanten redan drages tillhopa
Och re'n lyftas hattarna:
Chorum in i skogens kamrar skallar:
Ekar och tallar,
Diken och vallar,
Allt återskallar
Echo.
Vakna, Movitz! Klang, hurra!

* * *

Vakna: se soln i molnena skrider,
Luften svalnar mer och mer.
Koxa dit åt, der vågen sig vrider,
Der du hjulen damma ser:
Se hvad skóna skarar, ystra, låtta,
Snörda och netta!

Ögat nu mätta:
Der är den rätta
Venus,
Från Olympen kastad ner.

* * *

Se du två röda hjul, hur de rulla
I det späda, gröna gräs?
Der inom skärmen präktigt vår Ulla
Gungar i sin öppna chäs.
Fålen, löddrig, frustar och sig höjer:
Ån hufvud böjer,
Ån sig förnöjer,
Ån slår och flöjer
Fålen,
Öfver dälder, kärr och näs.

* * *

Skynda dig, Movitz, dit ned till skjulen,
Till din Ulla, varm och skön:
Kullstjelpt är chäsen, der trilla hjulen
Bort med hela åkarlön.
Re'n kring luntan Hymens facklor brinna;
Men blott besinna,
Härnäst att finna
Slik en gudinna,
Movitz!
Trotsar gudars list och bön.

Bussarna stoja: hör du ej skriket
Af en svärm i svett och harm,
Som der kring mörsarn trängas i diket
Och upplysta arm mot arm?
Se på deras ögon, morska, tända,
Hur de nå spända:
Uff! när de vända
Mörsarn på ända,
Movitz!
Hviner kulan, blank och varm.

* * *

Klang, vakna, Movitz! Cheferna ropa
Framför bataljonerna:
Fyrkanten redan drages tillhopa
Och re'n lyftas hattarna:
Chorum in i skogens kamrar skallar:
Ekar och tallar,
Diken och vallar,
Allt återskallar
Echo.
Vakna, Movitz! Klang, hurra!

* * *

Vakna: se soln i molnena skrider,
Luften svalnar mer och mer.
Koxa dit åt, der vågen sig vrider,
Der du hjulen damma ser:
Se hvad skóna skarar, ystra, lätta,
Snörda och netta!

Ögat nu mätta:
Der är den rätta
Venus,
Från Olympen kastad ner.

* * *

Se du två röda hjul, hur de rulla
I det späda, gröna gräs?
Der inom skärmen präktigt vår Ulla
Gungar i sin öppna chäs.
Fålen, löddrig, frustar och sig höjer:
Än hufvud böjer,
Än sig förnöjer,
Än slår och flöjer
Fålen,
Öfver dälder, kärr och näs.

* * *

Skynda dig, Movitz, dit ned till skjulen,
Till din Ulla, varm och skön:
Kullstjelpt är chäsen, der trilla hjulen
Bort med hela åkarlön.
Re'n kring luntan Hymens facklor brinna;
Men blott besinna,
Hårnäst att finna
Slik en gudinna,
Movitz!
Trotsar gudars list och bön.

71.

Fredmans Epistel

Till Ulla, i fenstret på Fiskartorpet, middagstiden en sommardag.

Pastoral
Dedicerad till Herr Assessor Lundström.

Ulla, min Ulla! säj, får jag dig bjuda
Rödaste smultron i mjölk och vin?
Eller ur sumpen en sprittande ruda,
Eller från källan en vattenterrin? *Fin.*
Dörrarna öppnas af vädren med våda,
Blommor och granris vållukt ger:
Duggande skyar de solen bebåda,
Som du ser. *D. C.*
Å'ke det gudomligt, Fiskartorpet? Hvad? —
Gudomligt att beskåda! —
Ån de stolta stammar, som stå rad i rad,
Med friska blad?
Ån den lugna viken,
Som går fram? — Å ja! —
Ån på långt håll mellan diken
Åkrarna?
Å'ke det gudomligt? — Dessa ängarna,
Gudomliga!
Gudomliga!

* * *

Skål och god middag i fenstret, min skóna!
Hór, huru klockorna hórs från sta'n:
Och se, hur dammet bortskymmer det gróna
Mellan calescher och vagnar på plan. *Fin.*
Räck mig ur fenstret, der du ser mig stanna,
Sómnig i sadeln, min cusin,
Primo en skorpa, secundo en kanna
Hoglandsvin. *D. C.*
Å'ke det gudomligt m. m.

* * *

Nu ledes hingsten i spiltan, min Ulla,
Gnåggande, stampande, i galopp.
Ån uti stalldórn dess ógon de rulla
Stolt opp till fenstret, till dig just dit opp. *Fin.*
Du all naturen uppeldar i låga
Med dina ógons varma prål.
Klang, ner vid grinden, i varmaste råga,
Klang, din skål! *D. C.*
Å'ke det gudomligt m. m.

72.

Fredmans Epistel,

Lemnad vid Cajsa Lisas säng, sent om en afton.

Glimmande nymph! Blixtrande öga!
Svåfvande hamn på bolstrarna höga!
Menlösa styrka!
Kom, kom nu att dyrka,
Vid ett smalt och utsläckt ljus,
Sömnens Gud, vår Morpheus.
Luckan re'n stängd, porten tillsluten,
Natthufvan re'n din hjessa kringknuten:
Re'n Norströms piskperuk
Den hänger på sin spik.
Sof, somna in vid min musik. :||:

* * *

Bofinken nyss, nyss, Cajsa Lisa,
Slumrande slöt sin qvittrande visa:
Solen nyss slocknat,
Och fästet har tjocknat:
Ensligheten tystnad rår:
Jag till Frójas dyrkan går.
Regnet nedöst i bullrande lågа,
Hvälfver i skyn sin brandgula båga,
Som randas, lugnt och skönt,
Af purpur, guld och grönt,
Se'n jorden Jofurs åska rönt. :||:

* * *

Somna, min nymph! Dröm om min lyra,
Till dess vår sol går opp klockan fyra,
Och du dig sträcker,
Och armarna räcker
Till min kanna och min famn,
Eldad af mitt blod och namn.
Cajsa! du dör... Himmel! hon andas:
Döden ger lif och kärlek bortblandas.
Men fast din puls slår matt,
Så blundar ögat gladt.
Håll med fiolu: god natt, god natt! :||:

73.

Fredmans Epistel

Angående Jergen, som förskref sig till Fan.

Fan i fåtöljerna! Stolarna kullra:
Hej, bullra i dörrarna, bullra:
Sparka fiolerna,
Bullra med stolarna:
Satan är kommen på baln.
Granris kring skånken:
Trumf! Är du gal'n?
Ankarn på bänken:
Och tom står pokaln.
Jergen han jäser,
Han spritter och läser
Ner i källarsvaln.
"Ack! ich pin ein elend sinder,
Min contract till ente går:
Heert's ein mahl, jach mich ferpinder
Noch zwey år.
Jach schall alle flicker kränke,
På schpelhusen vare flink,
Altrich på min Huschtru tänke,
På Catrink.
Schent fiolen schtemmer.
Bringt mir pleck und penne:
Freylich hör jach tich nu till, tu fan, vid ferschte fink."

* * *

Skynda dig, Lotta, och våggarna feja,
Rör föttren, din gamla galeja!
Fönstren på hakarna!
Ljus uti stakarna!
Luckorna skrufva och stäng.
Skumpa, canalje!
Rör fötterna, fläng:
Rostig i svalge':
Nå, snyt dig och släng:
Damma och sopa,
Och Movitz nu ropa,
Att hvirfla skruf och sträng. —
"Mit min rete plut jach schrifver
Tich nu thette refersal,
Thet jach mich nu öfvergifver:
Kantz fatal!
Thet jach ej vill vare nikter,
Selten uti kirken gå,
Truget fille mine plikter,
Klunke på,
Klemme alle kremper.
Stockholm then Nofemper,
Manu mea propria, auf kruken Rosenthal."

74.

Fredmans Epistel

Om Bergströmskans Porträt.

Dedicerad till Hr Professoren och Ridd. Sergel.

Min son!
Dina kårl, dina skålar
Kring din pensel i ordning stå, :||:
Der du tyst i din vrå
Din Frőjas ungdom målar.
Min son!
Hőr ej efter, hur krőgaren skrålar;
Se på den, som din pensel afmålar:
Dess őgons eld — hå hå! —
Som stjernan prålar. *Fia.*
Movitz, ack, hvad du lycklig är!
Ljufva besvår
Båd' főr din hand
Och snillets kraft!
Från Paphos land
Ett lån du haft,
Ack, ett dyrbart lån! *D. C.*

* * *

Hvad fägring och behag! O gudar, hvad főr tycke!
Bindmőssan skjuter fram ett fint och krusadt stycke,

Som uti bubblor bryts och ned åt nacken går,
Der sist ett rosigt band hopflåtar hennes hår.
I öronen hvad glans, en glans, som högröd skiner!
Dess hängen menar jag, dess hängen af rubiner,
Som till förtjusning mer kring ögats vackra krets
Fördunkla med sin brand en blommig silfverspets,
Det gröna sidensars, hvaraf bindmössan prålar,
Fint, vattradt, mörkt och slått, just som bror Movitz målar.
En duk kring hennes hals, mjellhvit som sjelfva snön,
Sjelfsvåldigt fläktar opp, smårandig, gul och grön:
Och på de höga bröst en dubbel gullked spelar,
Som, prydd med en smaragd, i flera hvarf sig delar.
Jag undrar just, min son, — Slå i och sup mig till —
När ögat bjuder dig, att hjertat intet vill.
Men ack, hvad hon är skön, när hon med hufvud nickar!
Kolsvarta ögonbryn, helt mörkblå ögonprickar:
En mun, som lifvets vår på sina läppar bär:
En hy, som Helsans Gud en dödlig knappt förär!
Nej, du har ingen färg så liflig i din kruka,
Så dyrbar på din sudd, så len och fin att bruka,

Den ej naturens prål och tekning öfvergår:
Ett enda ögnakast din pensel ej förmår.
Säg, Movitz, har jag rätt? ... Hvi penslar du och dröjer? ...
Säg, hvad den hvita kjoln för ädel fräckhet röjer,
Liftröjan af hvitt taft och skor af gullbrocad.
Ack! måla, Movitz, mer, men gör din tekning glad.
Bergströmskans skål, — gutår! — hvars bild på duken prålar!
Apelles! led hans hand. — Jag dricker, och du målar.

* * *

Madam!
Sitt nu ner, sitt helt stilla,
Blunda med ögat en kårlig blund:
Dra nu litet på mund:
Se hit, min skönhet lilla!
Madam!
Något vackert sitt hjerta inbilla:
Tänk på mej, se på mej nu, min lilla!
Skjut bröstet litet fram:
Min syn ej förvilla.
Men den min pensel bildat har,
Sjelf mig bedrar:
Ja, jag blir kår,
Förvillad, yr.

Fin.

God' vånner! hår
Om ram bestyr,
En förgyllder ram. *D. C.*

* * *

Hålt, Movitz! Gudar, hjelp! Du vandrar ju i drömmen.
Hej, krögarfar, kom ut: han kastar sig i strömmen.
Hålt, Movitz! Hålt, min son! Din kårlek får sin lön. —
Nej, nu går jag min väg och kastar mig i sjön . . .
Hvar är min sabel? Marsch! . . .

75.

Fredmans Epistel

Till sin Rival Fader Movitz, på Cajsa Lisas Namnsdag.

Dedicerad till Kongl. Capellmästaren Kraus.

Skratta, mina barn och vånner!
Såg, om någon af er känner
Den som står och spånner
Stora dulcian?
Ån den med peruken,
Med skinnförklä för buken
Och kapprocken af buldan?
Bistert han mot noten grinar:
Hör, hur han hobojan pinar: - - - *Oboe*
Gubben blåser, så han tvinar.
Un poco lento! - - - *Oboe.*
Röret strångt han kniper,
Och med truten piper,
Gammal, snåll och van.

* * *

Cajsa Lisa, lilla piga!
Fåll ej ögonen och bliga:
Skall hon intet niga,
Höra och se?
Hör, huru det klingar,
Hur kårligt han nu tvingar
Sitt knöliga oboe.

Allt för din skull, Cajsa Lisa!
Movitz vill din namnsdag prisa: - - - *Oboe.*
Gubben vill sitt hjerta visa.
A tempo gjusto! - - - *Oboe.*
Spela du, var glader:
Dikta dina rader,
Och min nymph tillbe.

* * *

Broder Movitz! blås nu sakta,
Så vill jag min nymph uppvakta,
Vid mitt glas betrakta
Skönhetens prål.
Himlen nu förkorte
Allt ondt! — Hurra, blås förte!
Kling, klang! Cajsa Lisas skål!
Hennes ögon hjertan sårar.
Blås, din lymmel! Hon mig dårar. - - - *Oboe.*
Du och jag vi fålla tårar.
Ditt nöt, pianö! - - - *Oboe.*
Hennes fest vi fira:
Astrild! kom och sira
Nu mitt tungomål.

* * *

Mycket guld och dyra skänker,
Allt, hvad som ditt hjerta tänker,
Och för ögat blänker,
Blifve ditt val!

Barnfader åt barnet,
Jemt fästmänner i garnet,
Och plåtsedlar utan tal!
Borga intet, Cajsa lilla!
Lät ducaten till dig trilla. - - - *Oboe.*
Rigtigt, Movitz! blås och drilla.
Un poco forte! - - - *Oboe.*
Tag ditt glas, min broder!
Dränk i Bacchi floder
Kärleks harm och qval.

76.

Fredmans Epistel

Till Mutter på Wismar, rörande Hans Jergen, då han blef utpiskad ifrån halen.

Se Hans Jergen, hur han sig bockar,
Kläde kring hufvud och plåster på mund:
Svarta håret i hångande lockar
Flaxar kring öronen, som på en hund.
Med stopet i näfven, han på krögarn sir:
Niemals Schwachbier; bringt mir Doppeltbier!
Naa, anjetzo hier:
Seynd Sie nun so gutich . . .
Schteet på tin kranne: gesundheit, plaisir!

* * *

Messingskammen blank bak i nacken
Glimmar mot ljusen så blekgul och mätt:
Hvar gång Jergen han knarkar med klacken,
Blixtra stråperlorna uppå hans hatt.
Men nymphen tar stopet, och hon ropar: drick! —
Ach, mein Schatz, Engelskindlein! Wer? ich?
Excusir'n Sie mich:
Seynd Sie nun so gutich:
Warten Sie nun: gleich im augenblick!

* * *

Lustigt! Jergen klunkar sig mätter,
Flåsar och skrattar, — se'n bjuder han opp:
Händerna hvirfla med långa manschetter:
Satan och kärleken plåga hans kropp.

Nu halka du, Jergen: stötte du ditt lår? —
Nein, packatell! Hechre schtimm then tenår.
Minuett encore!
Seynd Sie nun so gutich:
Nun kantz piano... nun forte... kutår!

* * *

Jergen, tyst, ej musiken förvilla!
Nympherna sjunga: nå, tig nu, din hund!
Midt uti dansen står han helt stilla:
Rätt som han står, dansar han om en stund.
Med handen på ryggen trippar han så lätt.
Ach, meine Seel'! wo ist mein bukett?
Encore minuett!
Seynd Sie nun so gutich.
Nun, mit erlaubniss, der kleine flageolett!

* * *

Mutter! se uppå Tysken, den dåren:
Guldguler rock och vest af cattun:
Skjortan hänger ut mellan låren,
Byxorna fulla med fläckar och dun.
Kör ut'en på porten!... Marsch nu, ett, tu, tri! —
Gott, schwere noth, parbleu, sacristie!
Was befehlen Sie?
Hohle mich der teufel!
Hundschfott, canalje und rackerparti!

77.

Fredmans Epistel

Angående Jungfru Sophia på Lokatten och om något som passerat.

Klang, mina flickor! Se, skyarna glimma,
Stjernorna försilfra båd' vatten och land,
Månan i molnet sin guldgula dimma
Kastar öfver klappträn och såar vid strand:
Lokatten lyser med tassar och klor,
Skylten på stången den knarkar och hviner,
Och guldgramanen uppå krögarmor.
Glittrar kring mössan och skiner.

* * *

Skepparn, vid stånkan, med svarta peruken,
Han med bruna kolten och hatten på sned,
Han, som nu kasta, och brickan i huken
Med sin ullgarnsvante i brådspelet vred:
Samma capten, som är alltid så kår,
Som femton gånger har lågrat Sophia,
Der i kajutan, om bord på det der
Snauskeppet Jungfru Maria.

* * *

Klang! Gamla Fredman vill fukta sin aska:
Kling, klang, mina flickor! Slå i för contant.
Eljest den dera capten vid sin flaska,
Ska ni veta, flickor, är från Alicant:

Om han er vinkar och lockar åt strand,
Och slår i fönstret med knogen på rutan,
Tre, fyra mössstyg, med spetsar och band,
Ligga på stoln i kajutan.

* * *

Men se, hur vimpeln den fladdrar och flyger,
Och den röda flaggan, hur bugtig och rund
Hon sina snibbar i vågorna smyger,
Mellan roddarbåtar och pålar och grund:
Nalle på däcket i kedjan han står,
Månan i länkarna ljuset fördelar,
Och uti skuggan af seglet — gutår! —
Sitter birfilarn och spelar.

* * *

Kors, huru relingen gungar och vickar,
Och hur stora masten den knarkar — nå, hör!
Hör, hur på kistan besökaren hickar,
Der märkrullan ligger vid stånkan framför.
Här har du tuben: bror Mollberg, gutår!
Väpna ditt öga, och klunka ur pipen:
Se, der på däcket, den der med grått hår,
Den der gemena — den Gripen.

* * *

Skål, mina vackra och kostliga ungar!
Men, o fader Bacchus! jag hickar och dör:
Stoln går i ring kring, och golfvet det gungar:
Uti stånkan ligger båd' syn och gehör.

Nog tyckes mig, det var sjungande köp,
Sådan en huggare promt i sig dreja;
Men till att säga hvad sort som jag söp,
Det kan jag just intet säja.

* * *

Se, hvar han skalkas, den tjocka captenen,
Hjulbent och tokrolig, dum som en spån:
Strumporna glänsa brandgula på benen,
Och de stora spännena skina på tån.
Klang, min Sophia! Nu är du för täck:
Håret kring axlarna, mössan på öra,
Förklä i trasor — Och fartyget läck.
Men si capten! Låt oss höra.

* * *

Himmel, der kommer capten! — Bia, bia! —
Käppen öfver hufvud och doppskon i skyn,
Stoln hvälfd i näfven — Aj, aj, Sophia!
Aj, aj, aj! mitt ryggbast det smålar som gryn.
Söta Capten! — Nå, God dam you, din hund! —
Aldrig Sophia jag mera vill söka:
Aldrig min fot, ifrån denna hår stund,
Mer skall i lakanen spöka.

78.

Fredmans Epistel,

Som är ett Fägnespel, på Fader Didriks Namnsdag år 1780, sammanstämdt på Amsterdam, ett Närings-ställe i Stora Hopargränd.

Knappt Jeppe hant ur gluggen gå in,
Trumslagarn knappt hant lyfta på pinn,
Förr'n Bergen, med sitt oboe d'amour,
Stod tyst på lur.
Ja, oljan knappt i lyktan utbränd,
Förr'n basfiolen surra i gränd:
Kors! Bergen blåste oboe så sött,
Att snart jag dött.
Grålmakar' Löfberg, gammal och van,
Vid krogdörrn stod och blåste dulcian,
Arbeta med fingrarna, prutta och tjöt,
Och näfven mot krögaren knöt.
Men Åkerblommen, snål som en varg,
I röda mössan blängde så arg,
Befallte oss draga för den och för den,
Slog dörrn igen.

* * *

Längst gatan fram sågs aldrig en katt:
Helt tyst i skorsten murre han satt
Och höll mot morgonrodnans gyldne rand
Sin svarta hand.

Och nedanför, bland fartyg vid bron,
Holländarn ån ej, med permission,
Hint sina permissioner knåppa hop,
Vid tuppens rop.
Ej minsta knark i blockar och tåg:
Så tidigt, att besökaren såg,
Hur, under det luften blef kulen och hög,
Fiskmåsen kring masterna flög:
Så dags, att Bergen, re'n i krakel,
Tog sig en half och dito en hel:
Och summa summarum: tre qvart uppå tu
Slog klockan nu.

* * *

Vasserra, hvad den Bergen han svor!
Fan sjelf mest in i oboe for;
Han ville blåsa, men ogörligt, nej!
Det stämde ej.
Ett rör så propert, blankt som en dag,
Af svarfvad björk med messingsbeslag,
Att det ej gaf sin klara kammarton,
Säj mig reson!
Lång-Anders, i sin randiga rock,
Vid basfioln stod grönögd och tjook,
Och svor på sin tumme, till kropp och till själ,
På stunden slå krögarn ihjel.

Grälmakar Löfberg, gul som ett lik,
Förbanna sej och all sin musik,
Och slog så dulcian bums i väggen, och do,
På nästa krog.

* * *

Men gumman, hvad hon har för en själ!
Hon vill så hjertans väl och så väl:
Hon gaf oss alla färsköl, fyra krus,
Och hvar sitt ljus.
Och som det var Sanct Didrik i dag, —
Och Didrik är en skurk, det sad' jag, —
Så skänkte gumman oss hvar en sin sup:
Jag buga djup.
Vi drucko hennes skål än en gång:
Jag bugade och tog min bassong.
Lef, käraste mutter, i helso och frid!
Kamrat! rör på strängen och gnid.
Hurra! Värdinnan hon är galant,
Men vården är en skurk; det är sant.
Hurra och hurra för vår ädla madam
På Amsterdam!

79.

Fredmans Epistel,

eller Afsked till Matronorna, synnerligen till Mor Maja Myra i Solgränden vid Stortorget, Anno 1785.

Charon i luren tutar:
Stormarna börja hvina:
Trossar och tåg och klutar
Lossna nu till slut.
Månan sin rundel slutar,
Stjernorna sorgligt skina:
Till sin förvandling lutar
Snart min lifsminut.
Snart nu mitt timglas utrinner:
Charon ror allt hvad han hinner:
Vattnet vid åran
Pollrar i fåran,
Och på det blanka
Svåfvar en planka:
Kolsvarta likpaulunen gungar floden fram,
Vid rök och dam :||:
Och gastars tjut.

* * *

Krögarmadamer raska!
Stårken mig på min resa,
När jag till fädrens aska
Samlas skall i natt.

Krögarne stå så baska,
Rödblommiga och hesa,
Borga mig knappt en flaska
På min gamla hatt.
Mor! der på taflan vid disken
Stryk ut två öre för fisken:
Dito det öret
För gamla smöret:
Noch för den ålen
I gröna skålen:
Noch för den der potates, som jag i mig drar:
Hvad den var rar :||:
Och trind och platt!

* * *

Jag gör mitt testamente,
Der jag vid stånkan sitter:
Lås du sjelf opp patente',
Lås, mor Maja, sjelf!
Bort verldsligt regemente!
Verlden blir mera bitter:
Stjernklara firmamente!
Mig nu öfverhvälf.
Men mer jag stånkan nu skakar,
Klang, hvad den vörten mig smakar!
Skummet det jåser,
Fradgar och fråser,
Dropptals från truten,
Ned på syrtuten.

Det gör mig godt, mor Maja! Det var öl med rang.
Klang, Mutter, klang, :||:
Vid Charons elf!

* * *

Hufvud på axeln hänger,
Kroppen sig framåt lutar,
Nacken den slår och slänger;
Men, o gudar, men...
Ögat med tårar blänger
Uppå de granna klutar,
Som fordom, med dycrenger,
Knäpptes trångt igen.
Men se på böxorna bara:
Såj, å' de plaggen ej rara?
Söndrig är vesten,
Lappad är resten,
Strumporna korta,
Hålarna borta,
Och den der dyra skjortan var — mor Maja, mårk! —
Bäckmanskans sårk :||:
För tu är se'n.

* * *

Nu står jag midt i båten:
Kors, hvad det roret gnislar!
Skuggorna, hela bråten,

Sqvalpa bak och fram.
Æolus qvåfver gråten,
Charon på pipan hvislar:
Hjelp! hör,-den mörka ståten
För ett hiskligt larm.
Blixt, norrsken, dunder och fasa
Rundt kring om skyarna rasa:
Karlvagnen hvålfver,
Glimmar och skålfver,
Stjernorna slockna,
Stränderna tjockna,
Tills i den svarta skuggan inga himlar syns.
Mitt qval begyns. :||:
God natt, madam!

80.

Fredmans Epistel

Angående Ulla Winblads Lustresa till Första Torpet, utom Kattrumpstullen.

Pastoral
Dedicerad till Kongl. Secreteraren Kellgren.

Liksom en herdinna, högtidsklädd,
Vid källan en Junidag,
Hopletar ur gräsets rosiga bädd
Sin prydnad och små behag,
Och ej bland vråpling, hägg och syren
Inblandar perlors strimmande sken,
Inom den krants, i blommors val,
Hon flåtar med lekande qval:

* * *

Så höljde min nymph, på Floras fest,
Ett enkelt och skiftadt flor,
Då hon, utaf Mollberg buden till gäst,
Ut till Första Torpet for:
Det torpet lilla, straxt utom tulln,
Der kräftan ljustras röd i kastrulln,
Och dit Brunsvikens bölja klar
I vattrade vågor sig drar.

* * *

Helt tunn i en nankinströja snörd,
Vår Ulla sitt intåg höll:
Tunnt lyft af Zephiren, halsduken rörd,
I vicklade skrynklor föll:
Dess front sågs ej i bucklor mer spridd,
Och nymphens kjortel, knappad i vidd,
Ej vådligt mer i ögat stack,
Och skon bar nu ingen hvit klack.

* * *

Mårk, mellan gårdsgårdars krökta led
Hur törpet det sluttar ner:
Till venster, bland granars mossiga hed,
Den vågen man rundad ser,
Der bonden, tung, med rullande hjul,
Illfänas till sitt rankiga skjul,
Och i solgången hinner fram
Med kycklingar, kalfvar och lam.

* * *

Just der, inom torpets höjda grås,
På granrisadt farstugolf,
Steg Ulla utur sin gungande chås,
En Söndag, så klockan tolf,
Vid pass då Jofur åskan bestämt,
Och Dand'ryds klockor pinglade jemt,
Och tuppen gol i källarsvaln,
Och svalan flög långt in i saln.

* * *

Nu började tumlarn gå ikring,
Och Mollberg han damp af stoln:
Vår nymph, med sin arm och blixtrande ring,
Slog tallstrunten ut på kjoln.
Ordinnan trumf i bordet hon slog,
Och kjorteln öfver axlarna drog:
Och mor på torpet, utan krus,
Måst borga vårt herrskap sitt rus.

* * *

På backen mot luckan hästen gul
Uppreser sin man i sky,
Så korg och blankarder, skenor och hjul
Med lossnade skrufvar fly.
I eldad brunst han trångtar sin kos,
Och frustar med en gnäggande nos.
Men Ulla, kullstjelpt som en fru,
Med Mollberg hon snarkar ännu.

81.

Fredmans Epistel

Till Grälmakar Löfberg i Sterbhuset vid Dantobommen, diktad vid grafven.

Dedicerad till Doctor Blad.

Märk, hur vår skugga, — märk, Movitz,
mon frère! —
Inom ett mörker sig slutar.
Hur guld och purpur, i skofveln, den der,
Byts till grus och klutar.
Vinkar Charon från sin brusande elf
Och tre gånger se'n dödgräfvaren sjelf,
Mer du din drufva ej kryster.
Derföre, Movitz, kom, hjelp mig och hvälf
Grafsten öfver vår syster!

* * *

Ack, långtansvärda och bortskymda skjul,
Under de susande grenar,
Der Tid och Döden en skönhet och ful
Till ett stoft förenar!
Till dig aldrig Afund sökt någon stig:
Lyckan, eljest uti flygten så vig,
Aldrig kring grifterna ilar.
Ovän der, väpnad, — hvad synes väl dig? —
Bryter fromt sina pilar.

* * *

Lillklockan klämtar till storklockans dön:
Löfvad står cantorn i porten,
Och, vid de skrålande gossarnes bön,
Helgar denna orten.
Vägen opp till templets griftprydda stad
Trampas mellan rosors gulnade blad,
Multnade plankor och bårar:
Till dess den långa och svartklädda råd
Djupt sig bugar, med tårar.

* * *

Så gick till hvila, från slagsmål och bal,
Grålmakar Löfberg, din maka,
Der, dit åt gråset, långhalsig och smal,
Du än glor tillbaka.
Hon från Dantobommen skildes i dag,
Och med henne alla lustiga lag:
Hvem skall nu flaskan befalla?
Törstig var hon och uttörstig är jag:
Vi ä' törstiga alla.

82.

Fredmans Epistel,

Eller oförmodade Afsked, förkunnadt vid Ulla Winblads frukost en sommarmorgon i det gröna.

Pastoral,
Dedicerad till Kongl. Secreteraren Leopoldt.

Hvila vid denna källa:
Vår lilla frukost vi framställa:
Rödt vin, med pimpinella,
Och en nyss skuten [illegible]casin.
Klang, hvad buteljer, Ulla,
I våra korgar öfverstfulla,
Tömda i gräset rulla,
Och känn, hvad ången [illegible]unstar fin!
Ditt middags-v[illegible]
Sku vi ur krusen hålla,
Med glädtig min.
Hvila vid denna källa,
Hör våra valdthorns klang, cusin!
Corno. - - - Valdthornens klang, cusin!

* * *

Präktigt på fältet pråla
Ån hingsten med sitt sto och fåla,
Ån tjurn han hörés vråla
Och stundom lammet bråka tör:

Tuppen på taket hoppar
Och, liksom hönan, vingen loppar:
Svalan sitt hufvud doppar,
Och skatan skrattar på sin stör.
Lyft kitteln: hör,
Låt caffeglöden kola,
Der nedanför.
Präktigt på fältet pråla
De ämnen, som mest ögat rör:
Corno. - - - Som mest vårt öga rör.

* * *

Himmel! hvad denna runden,
Af friska löfträn sammanbunden,
Vidgar en plan i lunden,
Med strödda gångar och behag!
Ljufligt der löfven susa,
I svarta hvirflar, grå och ljusa,
Tråden en skugga krusa,
Inunder skyars fläkt och drag.
Tag, Ulla, tag,
Vid denna måltidsstunden,
Ditt glas, som jag.
Himmel! hvad denna runden
Bepryds af blommor, tusen slag:
Corno. - - - Af blommor, tusen slag!

* * *

Nymphen, se, hvar hon klifver,
Och, så beställsam i sin ifver,

Ån ägg och ån oliver
Uppå en rosig tallrik bär.
Stundom en sked hon öser
Och öfver bunken gräddan slöser:
Florét i barmen pöser,
Då hon den mandeltårtan skär.
En kyckling der,
Af den hon vingen rifver,
Nyss kallnad är.
Nymphen, se, hvar hon klifver
Och svettas i ett kårt besvär:
Corno: - - - Och svettas i besvär.

* * *

Blåsen, I musikanter,
Vid Æols blåst från berg och branter:
Sjungen, små kårlekspanter,
Bland gamla mostrars kält och gnag!
Syskon! en sup vid disken,
Och pro secundo, en på fisken:
Krögarn, den basilisken,
Summerar taflan full i dag.
Klang, du och jag!
Klang, Ullas amaranther
Af alla slag!
Blåsen, I musikanter,
Och hvar och en sin kallsup tag:
Corno. - - - Hvar en sin kallsup tag.

* * *

Ändtlig i detta grőna
Får du mitt sista afsked rőna:
Ulla, farvål, min sköna,
Vid alla instrumenters ljud!
Fredman ser i minuten
Sig till naturens skuld förbruten:
Clotho re'n ur syrtuten
Afklippt en knapp, vid Charons bud.
Kom, hjertats Gud,
Att Frőjas ätt belőna
Med Bacchi skrud!
Ändtlig i detta grőna
Stod Ulla sista gången brud:
Corno. - - - Den sista gången brud.

Anmärkningar.

S. 5. I en uppsats i Stockholms Dagblad d. 18 Jan. 1836 N:o 13: *Femtiåra Minnen*, har man, till besinnande för dem, som öfverdrifvet beundra *Bellman*, upprepat Kellgrens ord i första upplagan af *Mina Löjen*:

"Anakreon! hvar är ditt lof?
En annan stulit har din lyra,
Som, rik i fylleri och yra,
Förtjusa lärt Priapi hof:
Som, lik i otukt med Chrysipper,
Och lika rik på vittra föl,
Ur Svenska krogars Aganipper
Sin ådra fyllt med dubbelt öl.
Hans Muser sig på Spinnhus nära,
Hans Gracer ligga under cur,
Och uti Platskans jungfrubur
Han Kärleksgudens språk fått lära."

Det kan ursäktas Kellgren, att han *i sin ungdom*, då han ej kände Bellman annorlunda än genom vissa poetiska stycken, som genom muntlig eller skriftlig tradition kommit till hans kunskap (sålunda kanske icke de bästa), lät undfalla sig ett förhastadt omdöme. Men det kan icke ursäktas, om man nu, sedan Bellmans Skrifter äro för alla tillgängliga, vill åberopa detta omdöme, hvilket Kellgren *såsom mogen man* har förkastat, och hvilket alldeles icke kan förlikas med det loford, som äfven författaren i Dagbla-

det rättvisligen tilldelat Bellman. Den ena ytterligheten rättas icke genom den andra, och om verkligen några enthusiaster finnas, som förmena, att "allt hvad snille och philosophi heter, ligger förborgadt i Fredmans Epistlar," så lärer Kellgrens auctoritet för dem betyda föga. Det är bekant, att Kellgren, sedan han gjort Bellmans personliga bekantskap och hört honom sjunga, blef hans beundrare och vän. Han ådagalade det först derigenom, att han i Stockholms-Posten införde några af Bellmans stycken, sedermera derigenom att han uteslöt de ofvan anförda verserna ur sina Samlade Skrifter, och förnämligast genom sitt Företal till Fredmans Epistlar, hvilket, om det jemföres med de förkastade verserna, får utseende af en offentlig afbön, men visar Kellgrens både snille och hjerta i den skönaste dager.

Fredmans Epistlar hade *Bellman* kallat åtskilliga af sina dikter, innan de blefvo samlade. Han bibehöll denna titel, ehuru han vid den slutliga handläggningen dels utelemnade några Epistlar, dels tillade några nya.

S. 13. Urmakaren *Johan Fredman* dog af bröstfeber, 54 år gammal, den 9 Maj 1767 och begrofs på St. Olofs (nu Adolf Fredriks) kyrkogård. Samma person kunde ej ligga vid krogen Krypin en sommarnatt 1768 (Epist. N:o 23); men *Skalden* kunde låta *sin* Fredman lefva så länge han ville, och denne Fredman skall lefva så länge som Skalden.

S. 39. *Stick, om ni tors.*
Vanligen läses: — — *törs;* men den nu upptagna läsarten fordras af rimmet och strider ej

mot *Bellmans* sätt att uttrycka sig. — Samma skäl gäller äfven om följande verser:

S. 182. *Med ryckning upp och ner.*
Vanligen läses: — — — — — *ned.*

S. 225. *Käppar och klingor de splittras i sky.*
Vanligen läses: — — — — — *i skyn.*

S. 259. *Med stopet i näfven, han på krögarn sir.*
Vanligen läses: — — — — — — *ser.*

S. 190. *Och då du svor, med hugg och slag!*
Vanligen läses: *Och du svor* m. m.; men versen öfverensstämmer då icke med de motsvarande i de öfriga strophernа.

S. 191. *Halsen bär svart bindel utaf taft* —
Vanligen läses: — — — *bindel af taft* —
hvilket gör en rubbning i metern.

S. 208. Danskens ord igenfinnas till en del i Holbergs Politiske Kandestöber 5 Act. 3 Sc.

S. 230. *Än en Astrilds pil hans konst till intet gör.* — Så läses i ett MS. och, om Utg. mins rätt, äfven i första Upplagan af Fr. E. I 1810 års upplaga är ett påtagligt fel:
- - - *hans till intet gör.*
I ett MS. läses: - - - *hans bröst till intet gör.*

Att man här på särskilda rader delat verser, som i de förra Upplagorna blifvit satta på en rad, i Epistl. 9, 56, 57, 58, 60, torde ej ogillas. Man kunde blott anmärka, att S. 202 de bägge verserna: *Mutter*
Hon helsa och nicka och ropa —

ej hafva samma utseende, som de motsvarande i de öfriga stropherna. Man kunde, med afseende på versen, utom rimmet, indela dem så:

Mutter hon helsa
Och nicka och ropa. —

I N:o 46 har den första, i N:o 76 den sista versen i hvarje stroph, såsom alltför långa, blifvit delade i tvänne, hvilket, i anseende till den i hägge förekommande takthvilan, synes falla sig naturligt.

För öfrigt må man vid granskningen af texten jemföra musiken till Fr. Epistlar.

Register.

Ack, du min moder! säj hvem dig sände . 71.
Ack, hvad för en usel koja . . . . . 107.
Aldrig en Iris på dessa bleka fält . . . 188.
Allting är rigtigt clareradt och gjordt . . 200.

Blåsen nu alla . . . . . 79.
Bröderna fara väl vilse ibland . . . . 112.
Båtsman! tag nu din lufva . . . . . 207.

Charon i luren tutar . . . . . 267.

De dyrbaraste gåfvor . . . . . 69.
Drick ur ditt glas: se, döden på dig väntar 93.
Dörrarna öppna, fiolerna klara . . . . 29.

Fader Berg i hornet stöter . . . . . 19.
Fader Bergström! fingra ditt oboe, blås . 52.
Fader Bergström! stäm upp och klinga . 221.
Fader Movitz, bror! . . . . . 232.
Fan i fåtöljerna! Stolarna kullra . . . . 250.
Fram med basfiolen, knäpp och skrufva . 27.
Fäll dina ögon och skäms nu, din tossa . 223.

Ge rum i bröllopsgåln, din hund . . . 134.
Glimmande nymph! blixtrande öga! . . . 248.
Glasen darra mellan knogen . . . . . 70.
Gråt, fader Berg, och spela . . . . . 40.
Gubbarna satt sig att dricka . . . . . 58.
Gubben är gammal, urverket dras . . . 87.
Gutår, båd' natt och dag! . . . . . 15.

Hej, musikanter, ge valdthornen väder . 21.
Hej, sade Fredman, hvar gång han hörde valdthorn börja skråla . . 37.
Hjertat mig klämmer . . . . . 204.
Hurra, courage, bagage! . . . . . 206.
Hvar står fiolen? Säj, min son! . . . . 84.
Hvila vid denna källa . . . . . 276.
Hör, I Orphei drängar . . . . . 46.

I går såg jag ditt barn, min Fröja . . . 88.

Klang, mina flickor, se skyarna glimma . 261.
Knappt Jeppe hant ur gluggen gå in . . 264.
Kommer intet Mollberg? Jo, nyss på stund 159.
Kors! utan glas, du ser ut, din canalje . 99.
Kära mor! Slå nu hand på kjolen . . . 212.
Kära syster! Mig nu lyster . . . . . 76.
Käre bröder, så låtom oss supa i frid . . 23.
Käraste bröder, systrar och vänner, Med helso och frid . . . . . 25.
Käraste bröder, systrar och vänner, Si fader Berg . . . . . 31.
Käraste min Theophile . . . . . 49.

Liksom en herdinna, högtidsklädd . . . 271.

Mamsell Ulla, märk, Mamsell, ... 170.
Min son! Dina kärl, dina skålar . . . . 252.
Mollberg satt i paulun . . . . . 139.
Mollberg! stå stilla, stå stilla vid grind . 122.
Movitz blåste en concert . . . . . 178.
Movitz helt allena . . . . . 150.
Movitz! i afton står baln . . . . . 236.
Movitz med flor om armen, hålt . . . . 226.

Movitz! mitt hjerta blöder . . . . . 181.
Movitz! tag dina pinnar . . . . . 90.
Movitz valdthornet proberar . . . . . 213.
Movitz! vik mössan högt öfver öra . . . 243.
Märk, hur vår skugga, märk, Movitz, mon
frère . . . . . 274.

Nå, skrufva fiolen . . . . . 17.
Nå, ä nu alla församlade här . . . . . 42.

Phœbus förnyar . . . . . 175.

Re'n calad jag spår, och tror . . . . . 142.

Sant va dä, ingen dricker . . . . . 15.
Se Dansmästarn Mollberg, bröder . . . 239.
Se Hans Jergen hur han sig bockar . . 259.
Se, hvar Movitz sitter der . . . . . 229.
Se Mollberg med svart rock och flor . . 196.
Se, Movitz! Hvi står du och gråter . . 95.
Sitter du ännu och ljuger . . . . . 210.
Skratta mina barn och vänner . . . . 256.
Skyarna tjockna . . . . . 65.
Solen glimmar blank och trind . . . . 162.
Stolta stad! . . . . . 103.
Storm och böljor tystna re'n . . . . . 130.
Står du och gråter . . . . . 62.
Systrar! hören min musik . . . . . 35.
Systrar och vänner . . . . . 54.
Så ser han ut, midt bland de strålar . . 191.

Tjenare, Mollberg! hur är det fatt? . . 153.
Trumslagarn kommer: flickor, god dag! . . 60.

Ulla, min Ulla, säj får jag dig bjuda . . 246.
Undan ur vägen! Se, hur profossen, med plumager . . . . . 126.
Undan ur vägen, ge rum för curirn . . 156.

Was ist das? Ge rum . . . . . 101.

Vid ett stop öl och några supar . . . . . 183.
Vår Ulla låg i sängen och sof . . . . . 115.
Värm mer öl och bröd . . . . . 148.

S.S.

14 m

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY
REFERENCE DEPARTMENT

This book is under no circumstances to be taken from the Building

form 410

DEC 2 2 1924